บทที่ 2
หลักการประมวลภาพและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในบทนี้จะกล่าวถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับยางพารา กรรมวิธีการทำยางและการคัดเกรดแผ่นยางดิบ พื้นฐานการประมวลผลภาพและการวิเคราะห์ภาพด้วยคอมพิวเตอร์รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องซึ่งรายละเอียดนั้นจะอธิบายตามลำดับ

2.1 ยางพาราและการคัดเกรดยาง

ยางพาราเป็นชื่อต้นไม้ที่ให้ผลผลิตออกมาเป็นน้ำยางพาราโดยต้องทำการกรีดเปลือกเป็นรอยเฉียงให้น้ำยางไหลลงในภาชนะที่รองรับแล้วจึงนำน้ำยางสดเข้าสู่กรรมวิธีการทำยางแผ่นเพื่อจำหน่าย แผ่นยางดิบนั้นเป็นวัตถุดิบที่สำคัญสำหรับอุตสาหกรรมการผลิตการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่จะนำแผ่นยางดิบนั้นไปแปรรูปต่อไปทำผลิตภัณฑ์หลากหลายเช่น ยางรถยนต์ ยางรัดของ ยางลบ ถุงยางอนามัย ถุงถือทางการแพทย์ อุปกรณ์กีฬา ลูกบอล รองเท้า รองเท้าแตะฟองน้ำ และอื่นอีกมากมายฯลฯ

ประวัติยางพารานั้นมีแหล่งกำเนิดและกระจายพันธุ์มาจากทางแถบอเมริกาใต้และอเมริกากลาง ตั้งแต่อดีตกาลชาวพื้นเมืองในอเมริกากลางและอเมริกาใต้เรียกต้นไม้ที่ให้ยางว่า “คาอุท์ชุค” (Caoutchouc) แปลว่าต้นไม้ร้องไห้ ชนพื้นเมืองโบราณในแถบอเมริกากลางต้นยางพารามาใช้ประโยชน์มากมาย ยกตัวอย่างเช่น ชาวมายันเล่น tlachler ซึ่งคล้ายกีฬาบาสเก็ตบอลด้วยลูกบอลที่ทำขึ้นเองและใช้วงแหวนทำด้วยหินเป็นตะกร้ารับลูกบอล วิธีการปั้นลูกบอลนั้นจะเก็บน้ำยางมารมไฟให้จับตัวแล้วจึงปั้นเป็นลูกบอล ส่วนชนพื้นเมืองในแถบอะเมซอนนั้นจะจุ่มเท้าลงในน้ำยางแล้วอังไฟเมื่อน้ำยางจับตัวแข็ง ก็จะกลายเป็นรองเท้ากันน้ำอย่างดี ต่อมาพวกยุโรปที่ไปพบเห็นเริ่มคิดประดิษฐ์ โดยนำเสื้อคลุม และหมวกของตนจุ่มลงไปน้ำยางแล้วอังไฟ ก็จะได้หมวกและเสื้อกันน้ำเช่นกัน

จนถึงปี พ.ศ. 2313 (ค.ศ.1770) โจเซฟ พริสลี่ จึงพบว่า ยางสามารถลบรอยดำของดินสอได้โดยที่กระดาษไม่เสีย จึงเรียกยางว่า ยางลบหรือตัวลบ [Rubber] ซึ่งเป็น คำเรียกยางเฉพาะในอังกฤษและฮอลแลนด์เท่านั้น ส่วนในประเทศยุโรปอื่นๆในสมัยนั้นล้วนเรียกยางว่า คาอุท์ชุกทั้งสิ้น จนถึงสมัยที่โลกได้มีการปลูกยางกันมากในประเทศแถบอเมริกาใต้นั้น จึงได้ค้นพบว่า พันธุ์ยางที่มีคุณภาพดีที่สุดคือยางพันธุ์ Hevea Brasiliensis ซึ่งมีคุณภาพดีกว่าพันธุ์ Hevea ธรรมดามาก

จึงมีการปลูกและซื้อขายยางพันธุ์ดังกล่าวกันมากและศูนย์กลางของการซื้อขายยางก็อยู่ที่เมืองท่าชื่อ พารา (Para) บนฝั่งแม่น้ำอะเมซอน ประเทศบราซิล ด้วยเหตุดังกล่าว ยางพันธุ์ Hevea Brasiliensis ซึ่งเป็นชื่อพฤกษศาสตร์ และจึงมีชื่อเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า ยางพารา ซึ่งชื่อสามัญและเป็นชื่อที่ใช้เรียกกันแพร่หลายจนถึงทุกวันนี้ องค์การสากลระหว่างประเทศได้ยอมรับคำว่า “ยางพารา” (Para Rubber) เป็นตัวแทนของยางธรรมชาติ (http://www.reothai.co.th/Para1.htm)

การผลิตยางในโลกสมัยก่อนปี พ.ศ.2443 (ค.ศ. 1900) นั้น ส่วนมากจะเป็นยางที่ปลูกในประเทศแถบอเมริกาใต้คือ บราซิล โคลัมเบีย และปานามาเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นยังมียางที่ได้จากรัสเซีย และอัฟริกาเป็นบางส่วน ในปี พ.ศ.2398 (ค.ศ. 1855) โธมัส แฮนคอกจึงนำความคิดไปปรึกษาเซอร์โจเซฟ ฮุกเกอร์ เพราะเขาความคิดว่าหากยุโรปยังคงต้องพึ่งยางที่มาจากแหล่งเดิมๆ เพียงอย่างเดียวไม่ได้ เนื่องจากยางเริ่มมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์มากขึ้นแล้วโลกจึงมีความต้องการใช้ยางเป็นจำนวนมากและในอนาคตอาจจะเกิดความขาดแคลนยางขึ้นได้ จึงน่าที่จะหาที่ใหม่ๆในส่วนอื่นๆของโลกเพื่อปลูกยางเอาไว้บ้าง แต่เนื่องจากชาวยุโรปในยุคนั้นยังไม่มีใครรู้จักยางกันมากนักว่า ยางมีหน้าตาเป็นอย่างไร หรือแม้กระทั่งได้ยางมาอย่างไรจากต้นอะไร ดังนั้นจึงไม่ได้รับความสนใจเท่าที่ควร จนกระทั่งในปี พ.ศ.2414 (ค.ศ.1871) จึงมีผู้นำภาพวาดต้นยางมาให้ เซอร์โจเซฟ ฮุกเกอร์ ดูท่านจึงมีความสนใจในการปลูกยางมากขึ้น และท่านจึงได้ปรึกษากับเซอร์คลีเมนส์ มาร์คแฮม ซึ่งเป็นผู้ช่วยเลขาธิการประจำทำเนียบผู้ว่าการประจำอินเดียความพยายามที่จะนำยางมาปลูกในเอเชียจึงเกิดขึ้นเป็นครั้งแรก

ในช่วงเวลาเดียวกันนั้นสถานการณ์ยางในประเทศแถบอเมริกาใต้ไม่ค่อยดีนัก เนื่องจากในสภาวะที่โลกมีความต้องการยางสูงมาก ชาวสวนยางในโคลัมเบียและปานามาจึงโหมกรีดยางกันอย่างหนัก จนในที่สุด ต้นยางในประเทศนั้นจึงได้รับความบอบช้ำมาก และตายหมดจนไม่มีต้นยางเหลืออยู่ในแถบนั้นอีกเลย

เซอร์คลีเมนส์จึงนำพันธุ์ยางมาทดลองปลูกในอินเดียเป็นครั้งแรก แต่ไม่ประสบความสำเร็จ จึงได้ทดลองปลูกยางในดินแดนต่างๆ ที่เป็นอาณานิคมของอังกฤษ ในที่สุดจึงพบว่าในดินแดนแหลมมลายูเป็นที่ที่ยางจะเจริญเติบโตได้ดีที่สุดและพันธุ์ยางที่ดีที่สุดคือยางพันธุ์ Hevea Brasiliensis ดังนั้นตั้งแต่ปี พ.ศ.2425 (ค.ศ.1882) ยางพาราจึงเป็นที่นิยมปลูกกันอย่างแพร่หลายในแหลมมลายู ในระยะแรกเริ่ม ยางพาราจะปลูกกันมากในดินแดนอาณานิคมของอังกฤษและฮอลแลนด์เป็นส่วนใหญ่ นอกจากนั้นเยอรมันก็ปลูกยางไว้ที่อัฟริกาบ้าง และบางส่วนเป็นยางในประเทศรัสเซีย ด้วยเหตุที่ยางพาราเป็นที่นิยมปลูกกันมากในเอเชียอาจเนื่องมาจากในเอเชียมีองค์ประกอบต่างๆที่เหมาะสมในการปลูก ทั้งสภาพดินฟ้าอากาศ ภูมิประเทศ สภาพดิน และ

ปริมาณฝน รวมทั้งแรงงานที่หาได้ง่าย ประกอบกับคุณสมบัติทางการเกษตรและการพาณิชย์ของยางเองเช่น

ภาพที่ 2.1 สวนยางพาราที่สามารถกรีดน้ำยาง

ภาพที่ 2.2 ต้นยางพาราที่กำลังให้น้ำยางเพื่อนำน้ำยางสดไปแปรรูป

สำหรับการกำเนิดสวนยางพาราและในประเทศไทยนั้นน่าจะมีการนำต้นยางพาราเข้ามาปลูกในประเทศไทยตั้งแต่สมัยที่ยังใช้ชื่อว่า "สยาม" ประมาณกันว่าควรเป็นหลัง พ.ศ. 2425 ความคิดที่จะนำยางพาราเข้ามาปลูกเกิดขึ้นเมื่อพระยารัษฎานุประดิษฐ์ มหิศรภักดี สมุหเทศาภิบาลมณฑลภูเก็ต มีชื่อเดิมว่า คอซิมบี้ ณ ระนองได้เดินทางไปดูงานในประเทศมลายูเห็นชาวมลายูปลูกยางกันมีผลดีมากก็เกิดความสนใจที่จะนำยางเข้ามาปลูกในประเทศไทยบ้าง แต่พันธุ์ยางสมัยนั้นฝรั่งซึ่งเป็นเจ้าของสวนยาง หวงมาก ทำให้ไม่สามารถนำพันธุ์ยางกลับมาได้ในการเดินทางครั้งนั้น

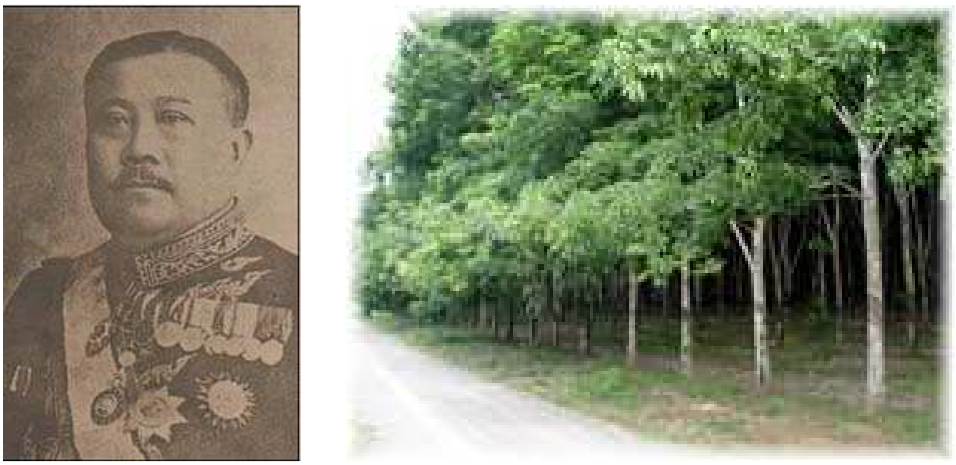

ภาพที่ 2.3 ภาพพระยารัษฎานุประดิษฐ์ มหิศรภักดี (คอซิมบี้ ณ ระนอง) “บิดาแห่งยางพารา”

จนกระทั่ง พ.ศ. 2444 พระสถล สถานพิทักษ์ เดินทางไปที่ประเทศอินโดนีเซีย จึงมีโอกาสนำกล้าต้นยางกลับมาได้ โดยจัดการเอากล้ายางมาหุ้มรากด้วยสำลีชุบน้ำแล้วหุ้มทับด้วยยกระดาษหนังสือพิมพ์อีกชั้นหนึ่งจึงบรรจุลงลังไม้ฉำฉาใส่เรือกลไฟซึ่งเป็นเรือส่วนตัว รีบเดินทางกลับประเทศไทยทันที ยางที่นำมาครั้งนี้มีจำนวน 4 ลัง พระสถลได้นำมาปลูกไว้ที่บริเวณหน้าบ้านพักที่อำเภอกันตัง จังหวัดตรัง ซึ่งปัจจุบันนี้ยังเหลือให้เห็นเป็นหลักฐานเพียงต้นเดียว อยู่บริเวณหน้าสหกรณ์การเกษตรกันตัง และจากยางรุ่นแรกนี้ได้ขยายเนื้อที่ปลูกออกไป จนมีเนื้อที่ปลูกประมาณ 45 ไร่ นับได้ว่า พระสถลสถานพิทักษ์ คือผู้เป็นเจ้าของสวนยางคนแรกของประเทศไทย (http://www.rubber.co.th/web/technique3.php)

จากนั้นท่านพระยารัษฎานุประดิษฐ์ได้ส่งคนไปเรียนวิธีปลูกยางซึ่งล้วนแต่เป็นเจ้าเมือง นายอำเภอ กำนันและผู้ใหญ่บ้านเพื่อให้นำความรู้มาสอนประชาชน พร้อมกันนั้นท่านก็สั่งให้นำพันธุ์ยางไปแจกจ่ายและส่งเสริมให้ราษฎรปลูกทั่วไปซึ่งในยุคนั้น อาจกล่าวได้ว่าเป็นยุคตื่นยาง และ

ชาวบ้านจึงเรียกยางพารานี้ว่า“ยางเทศา”ด้วยเหตุนี้ พระยารัษฎานุประดิษฐ์ มหิศรภักดี จึงได้รับการยกย่องและให้เกียรติเป็น “บิดาแห่งยางพารา”

ความนิยมการปลูกยางพารานั้นมิได้มีแค่ประเทศไทยเท่านั้นจากข้อมูลในตารางที่ 2.1 ชี้ให้เห็นถึงความนิยมของประเทศต่างๆ ดูจากปริมาณพื้นที่การเพาะปลูกยางซึ่งมีการปลูกยางนั้นมีทั้งสวนขนาดใหญ่และสวนที่มีขนาดเล็ก จำนวนพื้นที่มากสูงสุด 5 อันดับแรกของประเทศต่างซึ่งสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ได้แก่ อินโดนีเซีย ไทย มาเลเซีย จีน และเวียดนาม เป็นต้น จากข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่ายางพารานั้นเป็นต้นไม้ที่ประเทศต่างๆ นิยมปลูกทั่วโลกและเห็นความสำคัญของไม้ชนิดนี้

ตารางที่ 2.1 พื้นที่ปลูกยางในต่างประเทศ (หน่วย:1,000 เฮกตาร์)

ลำดับที่	ประเทศ (Country)	ปี(year)	ขนาดใหญ่	ขนาดเล็ก	พื้นที่โดยรวม
1	อินโดนีเซีย (Indonesia)	2010	-	-	3,445.0
2	ไทย (Thailand)	2010	-	-	2,785.0
3	มาเลเซีย (Malaysia)	2010	64.0	956.4	1,020.4
4	จีน (China)	2010	-	-	1,005.0
5	เวียดนาม (Vietnam)	2010	358.9	381.1	740.0
6	อินเดีย (India)	2010	70.0	642.5	712.5
7	เมียนมาร์ (Myanmar)	2006	46.0	58.8	295.0
8	โก๊ตดิวัวร์ (Cote D'Ivoire)	2010	49.7	130.3	180.0
9	ไนจีเรีย (Nigeria)	2009	61.0	112.0	173.0
10	บราซิล (Brazil)	2010	-	-	169.5

ที่มา: สถาบันวิจัยยาง http://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm

ปัจจุบันมีผู้นิยมปลูกเป็นสวนยางมากขึ้นและได้มีการขยายพื้นที่ปลูกยางไปในจังหวัดภาคใต้รวม 14 จังหวัด ตั้งแต่ชุมพรไปถึงจังหวัดที่ติดชายแดนประเทศมาเลเซียและมีพื้นที่ปลูกยางรวมทั้งประเทศนั้นจำนวนหลายล้านไร่ซึ่งกระจายกันอยู่ในภาคต่างๆ ทั่วประเทศ ทั้งภาคใต้ ภาคตะวันออกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นแหล่งปลูกยางใหม่และในอนาคตคาดแนวโน้มน่าจะมีโอกาสเพิ่มขึ้นอีกสามารถดูข้อมูลพื้นที่การปลูกยางพาราจากในตารางที่ 2.2

ตารางที่ 2.2 รายชื่อ 15 จังหวัดที่มีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุด ปีระหว่าง 2549 – 2553 (หน่วย:ไร่)

จังหวัด	ปี 2549	ปี 2550	ปี 2551	ปี 2552	ปี 2553
1. สุราษฎร์ธานี	1,807,643	1,830,161	1,871,907	1,900,561	1,929,778
2. สงขลา	1,418,927	1,444,012	1,444,302	1,461,249	1,518,500
3. นครศรีธรรมราช	1,368,042	1,400,808	1,447,643	1,469,569	1,504,017
4. ตรัง	1,311,635	1,309,313	1,310,188	1,332,412	1,365,210
5. ยะลา	1,026,563	1,046,438	1,046,872	1,060,920	1,091,027
6. นราธิวาส	995,529	1,004,532	1,005,871	1,005,846	1,007,850
7. ระยอง	602,547	616,956	701,732	718,607	744,708
8. หนองคาย	425,216	531,520	637,824	648,973	838,290
9. กระบี่	602,147	610,147	625,231	627,265	634,489
10. จันทบุรี	364,786	369,750	463,799	470,234	479,192
11. ชุมพร	453,039	459,039	464,662	465,664	557,057
12. เลย	195,925	241,513	382,497	427,083	461,968
13. อุดรธานี	101,986	219,270	295,000	315,049	325,866
14.ปัตตานี	287,830	294,607	295,185	302,344	309,246
15.สตูล	282,485	289,811	290,019	300,014	320,258

ที่มา: สถาบันวิจัยยาง http://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm

สำหรับองค์การสากลระหว่างประเทศได้ยอมรับคำว่า “ยางพารา” (Para Rubber) เป็นตัวแทนของยางธรรมชาติ ประเทศไทยได้เลื่อนฐานะจากการเป็นผู้นำเข้ามาเป็นประเทศผู้ผลิตและส่งออกยางอันดับ 1 ของโลก ปัจจุบันนั้นผลผลิตยางมีประมาณ 2.6 ล้านตันโดยส่งออกประมาณ 2.3 ล้านตัน(89%) ผลิตเพื่อการส่งออกร้อยละ 11% ใช้ในอุตสาหกรรมภายในประเทศ ภาคอุตสาหกรรมนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้ยางธรรมชาติเพื่อเป็นยางพาราวัตถุดิบซึ่งเป็นหัวใจที่สำคัญในการที่ผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่จำเป็นที่เราใช้กันในชีวิตประจำวันมากมายดังในตารางที่ 2.3 จะเห็นได้ว่ามีแนวโน้มและมีความต้องการปริมาณมากเพิ่มขึ้นทุกปี

ตารางที่ 2.3 ปริมาณการใช้ยางธรรมชาติในประเทศแยกตามประเภทผลิตภัณฑ์ (หน่วย:เมตริกตัน)

ลำดับ	ประเภทผลิตภัณฑ์	2550	2551	2552	2553
1	ยางยานพาหนะ	170,893	208,886	233,257	290,982
2	ยางยืด	72,193	54,108	50,107	46,064
3	ถุงมือยาง	54,808	52,436	42,635	49,663
4	ยางรถจักรยานยนต์	29,589	29,614	22,787	24,262
5	ยางรัดของ	17,232	21,657	23,806	13,101
6	ถุงยางอนามัย	291	281	1,396	8,563
7	รองเท้า	4,759	5,055	5,419	4,950
8	สายพาน	1,370	1,862	2,457	2,763
9	กาว	2,430	2,591	1,659	2,036
10	หล่อดอก	6,212	5,943	2,153	2,452
11	อะไหล่รถยนต์	1,435	2,091	1,556	1,704
12	พื้นรองเท้า	4,162	1,249	1,422	1,289
13	เครื่องมือทางการแพทย์	840	831	1,706	1,185
14	ท่อยาง	964	940	529	636
15	ผลิตภัณฑ์ฟองน้ำ	419	395	371	326
16	อื่นๆ	5,922	9,517	8,003	8,661
	รวม	373,659	397,595	399,415	458,637

ที่มา: สถาบันวิจัยยาง http://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm

ข้อมูลจากทางสถาบันวิจัยยางที่ได้เก็บข้อมูลทางสถิติของปริมาณการส่งออกยางแผ่นรมควันแยกตามชั้น ตั้งแต่ปี 2549 – 2554 ซึ่งแสดงรายละเอียดข้อมูลในตารางที่ 2.4 ข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นถึงปริมาณการส่งออกยางแผ่นรมควันแยกตามชั้นหรือเกรดยางนั้นยางชั้น 3 และชั้น 4 นั้นมีปริมาณการส่งออกนั้นค่อนข้างมากเนื่องจากเป็นแผ่นยางดิบที่พ่อค้าคนกลางหรือกลุ่มนายทุนรับซื้อมาจากเกษตรชาวสวนยางโดยตรงก่อนที่จะนำมาผ่านกระบวนการอบรมควันไล่ความชื้นและนำไปขายหรือส่งออกอีกทีหนึ่ง ซึ่งจะเห็นได้ว่ายางชั้นนี้มีปริมาณการส่งออกมากเพราะความสามารถของเกษตรกรชาวสวนที่สามารถแปรรูปแผ่นยางดิบได้ปริมาณมาก

ตารางที่ 2.4 ปริมาณการส่งออกยางแผ่นรมควันแยกตามชั้น ตั้งแต่ปี 2549 – 2554 (หน่วย:ไร่)

ปี	ชั้น 1x	ชั้น 1	ชั้น 2	ชั้น 3	ชั้น 4	ชั้น 5	รวม
2549	997	13,756	1,630	769,487	149,965	3,149	938,984
2550	1,087	11,070	2,185	696,020	147,870	3,094	861,326
2551	768	12,882	3,821	639,863	137,185	2,030	796,549
2552	1,037	7,159	4,111	600,206	80,302	1,695	694,510
2553	980	6,965	6,224	599,028	104,062	2,182	719,442
2554*	922	9,688	7,440	617,925	111,009	300	747,284

หมายเหตุ. *หมายถึง ประมาณการเบื้องต้นจากข้อมูลขอส่งออก

ที่มา: สถาบันวิจัยยาง, เข้าถึง 2 ม.ค. 2554. จากhttp://www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm

2.1.1 กรรมวิธีการทำแผ่นยางดิบ (สถาบันวิจัยยาง, การผลิตยางแผ่นดิบคุณภาพดี.(2551).)

การแปรรูปน้ำยางสดให้เป็นแผ่นยางดิบคุณภาพดีนั้นจากเอกสารคำแนะนำเรื่อง “การผลิตยางแผ่นคุณภาพดี” ซึ่งเป็นเอกสารที่สถาบันวิจัยยาง กรมการเกษตรได้จัดทำเพื่อให้เกษตรกรชาวสวนยางนำไปใช้ปฏิบัติทำให้ได้แผ่นยางดิบที่มีคุณภาพดีและขายยางแผ่นในราคาสูงตรงตามที่ตลาดต้องการ สำหรับขั้นตอนการผลิตแผ่นยางดิบคุณภาพดีนั้นจะมุ่งเน้นและคำนึงถึงเรื่องความสะอาดปราศจากสิ่งเจือปนเป็นหลัก โดยเริ่มจากเตรียมอุปกรณ์ที่สะอาดซึ่งประกอบด้วย ตัวกรองซึ่งเป็นตะแกรงเบอร์ 40 และ60 ถาดจับตัวยาง(ตะกง) ถังใส่น้ำขนาด 200 ลิตร ถังใส่น้ำปากกว้างถังพลาสติกทนกรดหรืออ่างกระเบื้องเคลือบ ใบผายสำหรับกวนนำยางและปาดยางโต๊ะนวดยางกระป๋องตวงน้ำยางและน้ำ เครื่องรีดยางชนิดเรียบและชนิดดอก เป็นต้น

(a)

(b)

(c)

(d)

ภาพที่ 2.4 อุปกรณ์ทำแผ่นยาง (a) ตัวกรองซึ่งเป็นตะแกรงเบอร์ 40 และ60
(b) กระป๋องตวงน้ำยางและใบผายสำหรับกวนนำยางและปาด
(c) ถาดจับตัวยาง (ตะกง) (d) เครื่องรีดยางชนิดเรียบและชนิดดอก

2.1.2 หลักการทำแผ่นยางดิบ (สถาบันวิจัยยาง, การผลิตยางแผ่นดิบคุณภาพดี.(2551).)

หลักการที่สำคัญในแปรรูปน้ำยางสดเป็นแผ่นยางดิบนั้นมีด้วยกัน 3 ส่วนคือ กรอง การเจือจางและการจับตัวที่เป็นหลักการที่หัวใจที่สำคัญในการผลิตแผ่นยางดิบ ส่วนแรกคือการกรองเพื่อป้องกันไม่ให้มีสิ่งสกปรกเจือปนโดยจะเทน้ำยางสดลงบนตะแกรงหยาบ 40 ที่ซ้อนบนตะแกรงเบอร์ 60 ซึ่งมีความละเอียดกว่า โดยต้องกรองทั้งน้ำยางและน้ำที่จะใช้ในกระบวนการผลิต เมื่อกรองเสร็จต้องรีบทำความสะอาดตะแกรงทันที ส่วนที่สองคือการเจือจาง เป็นการปรับสภาพน้ำยางให้ความเข้มข้นเหมาะสมในการจับตัวและทำการรีดแผ่นและที่สำคัญทำให้เกิดฟองน้อย โดยใช้อัตราส่วนน้ำยาง 3 ส่วน ผสมน้ำสะอาด 2 ส่วน ส่วนที่สามคือการจับตัวยาง ให้ใช้น้ำกรดที่มีคุณภาพดีและมีความเข้มข้นเหมาะสม การเตรียมกรดนั้นใช้กรดฟอร์มิคเข้มข้น 2 ช้อนแกงผสมน้ำสะอาด 3 กระป๋องนม โดยจะตักกรดเทใส่ในน้ำกวนให้เข้ากัน ซึ่งน้ำกรดที่ผสมแล้วนั้นสามารถใช้ทำยางได้ 3 แผ่น

สำหรับวิธีการผลิตแผ่นยางดิบนั้นบริเวณทำยางแผ่น อุปกรณ์รวมถึงเครื่องจักรต้องสะอาด และต้องทำให้อุปกรณ์เปียกน้ำก่อนเพื่อป้องกันยางติด ลำดับขั้นตอนนั้นค่อนข้างที่จะมีความซับซ้อนและต้องอาศัยความชำนาญซึ่งจะอธิบายขั้นตอนพอสังเขปพอให้เห็นกระบวนการผลิตก่อนที่จะมาเป็นแผ่นยางดิบตามลำดับดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การกรีดยางและรองน้ำยางด้วยถ้วยรองน้ำยางดังในภาพที่ 2.5 (a) และ(b) เทน้ำยางสดรวมกัน ยาง 1 แผ่นใช้น้ำยาง 3 ลิตรผสมน้ำ 2 ลิตร เทน้ำยาง 3 ลิตรลงในตะกง เทน้ำ 2 ลิตรผสมลงในตะกง

(a) (b)

ภาพที่ 2.5 การกรีดยาง(a) และรองน้ำยางสด(b)

ขั้นตอนที่ 2 เทน้ำยางสดรวมกัน ยาง 1 แผ่นใช้น้ำยาง 3 ลิตรผสมน้ำ 2 ลิตร เทน้ำยาง 3 ลิตรลงในตะกง เทน้ำ 2 ลิตรผสมลงในตะกง ดังในภาพที่ 2.6

(a) (b)

ภาพที่ 2.6 การรวบรวมน้ำยางสด(a)และ(b)

ขั้นตอนที่ 3 กรดฟอร์มิคความเข้มข้นประมาณร้อยละ 90 ผสมน้ำให้เจือจางเหลือร้อยละ 2 โดยใช้น้ำ 3 กระป๋องนม ใช้ กรด 2 ช้อนแกงผสมลงในน้ำ ใช้กรดที่เจือจางแล้ว 1 กระป๋องนมต่อยาง 1 แผ่น ดังในภาพที่ 2.7

(a) (b)

ภาพที่ 2.7 การเตรียมกรดน้ำส้ม(a)และ(b)

ขั้นตอนที่ 4 เทกรดที่เจือจางแล้วในตะกง กวนน้ำยางให้เข้ากัน กวาดฟองอากาศออกให้หมด ปาดฟองอากาศที่เกิดขึ้นบนผิวนำยางและขอบๆตะกง เติมน้ำลงในตะกงจนท่วมผิวยางเพื่อกันดำและสะดวกในการนำยางออกจากตะกง ปิดฝาตะกงทิ้งไว้รอน้ำยางจับตัว 3- 45 นาที ดังในภาพที่ 2.8

(a)

(b)

ภาพที่ 2.8 การปาดฟองอากาศที่เกิดขึ้นบนผิว(a) และปิดภาชนะกันฝุ่น (b)

ขั้นตอนที่ 5 ดังในภาพที่ 2.9 (a) (b) (c)และ(d) เมื่อยางแข็งตัวใช้น้ำหล่อ เตรียมเทยางเพื่อนวดยาง เทยางลงบนโต๊ะนวดยาง นวดยางให้มีความหนาประมาณ 1 เซนติเมตร คว่ำลงบนโต๊ะนวด และทำการนวดไล่ทั้งสองข้างจนทั่วแผ่น จนมีความหนา 1 เซนติเมตรนำยางที่นวดแล้ววางซ้อนกันโดยมีแผ่นพลาสติกคั่นกลางกันยางติดกัน

(a)

(b)

ภาพที่ 2.9 การหล่อน้ำ (a) และการนวดแผ่นก้อนยาง (b)

ขั้นตอนที่ 6 เครื่องรีดแผ่นยางดิบดังในภาพที่ 2.10 (a) และ(b) โดยจะนำยางเข้ารีดลื่น 3-4 ครั้ง ดังในภาพที่ 2.11 (a) และ (b) ให้มีความหนา 3-4 มิลลิเมตรและเข้าเครื่องรีดดอก 1 ครั้งให้มีความหนาไม่เกิน 2 มิลิเมตร

(a) (b)

ภาพที่ 2.10 ตัวอุปกรณ์รีดลื่น(a)และรีดดอก(b)

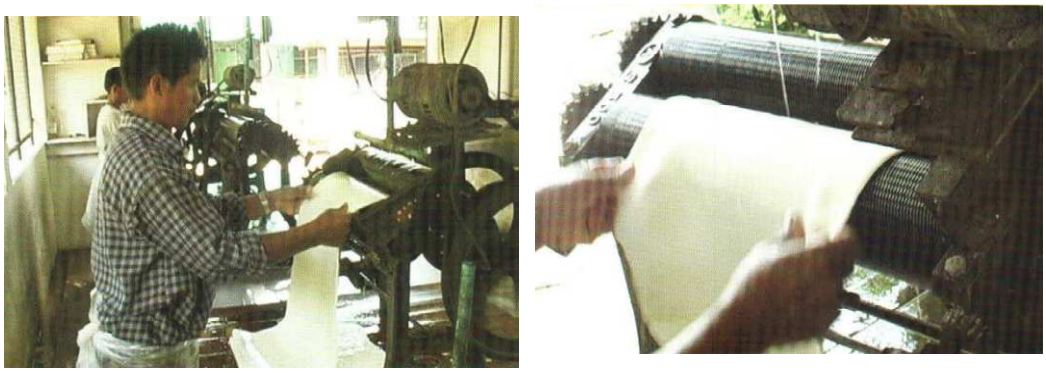

(a) (b)

ภาพที่ 2.11 การเข้าเครื่องรีดลื่น(a)และรีดดอก(b)

นำยางที่นวดแล้วเข้าเครื่องรีดลื่น3-4 ครั้งจนมีความหนาประมาณ 4-5 มิลลิเมตรและเข้าเครื่องรีดดอก 1 ครั้ง ให้มีความหนา 3-4 มิลลิเมตร เป็นขั้นการรีดน้ำออกโดยใช้จักรรีดยาง รีดจนน้ำออกมากที่สุด ดังในภาพที่ 2.11

ขั้นตอนที่ 7 ล้างน้ำให้สะอาด ผึ่งในที่ร่มดังในภาพที่ 2.12 (a) และ(b) เป็นภาพที่แสดงการล้างแผ่นยางที่รีดแล้วด้วยน้ำสะอาดนำยางผึ่งในร่มและไม่วางซ้อนกัน โดยโรงผึ่งควรมีอากาศถ่ายเทดี ขั้นตอนลำดับสุดท้ายเป็นการรวมรวมแผ่นยางที่แห้งแล้ว วางซ้อนกันในที่สะอาดไม่มีละอองฝุ่นและสิ่งปนเปื้อนต่างๆ เพื่อรอจำหน่ายต่อไปดังในภาพที่ 2.13

(a) (b)

ภาพที่ 2.12 การล้างทำความสะอาดน้ำสุดท้าย (a) และการตากแผ่นยางดิบ (b)

ภาพที่ 2.13 แผ่นยางที่มัดรวมกันวางซ้อนกันรอจำหน่าย

บรรยกาศการซื้อขายแผ่นยางดิบนั้นจะมีการขนย้ายแผ่นยางดิบไปยังหน่วยรับซื้อซึ่งจะมัดยางเป็นโดยการซ้อนยางปีนมัดโดยมัดละ 10 แผ่น ดังภาพในที่ 2.14 (a) และภาพที่ 2.14 (b) เป็นการหาน้ำหนักของยางโดยการชั่งน้ำหนักโดยใช้ตาชั่งเพื่อหาปริมาณน้ำหนักและนำไปคูณกับระดับคุณภาพที่เจ้าหน้าที่ประเมินเกรดยางให้ เช่น ยกตัวอย่างเช่น ราคาการรับซื้อ ณ วันนั้น คุณภาพยางเกรด 3 ราคา 120 ต่อกิโลกรัม หากปริมาณน้ำหนักเท่ากับ 100 กิโลกรัม มูลค่าราคายางจะเท่ากับ12,000 บาท เป็นต้นหลังจากที่มีการรับซื้อแผ่นยางดิบแล้วนั้นการวางซ้อนกันรอกระบวนการอบรมควันและป้อนเข้าสู่โรงงานต่อไป ดังภาพที่ 2.15 (a)

(a) (b)

ภาพที่ 2.14 การขนย้ายแผ่นยาง(a)และการชั่งแผ่นยางดิบ(b)

ภาพที่ 2.15 ลักษณะกองยางที่วางเรียงซ้อนกัน

2.1.3 วิเคราะห์กรรมวิธีการแปรรูปน้ำยางดิบและตำหนิของแผ่นยางดิบ

สำหรับขั้นตอนการผลิตแผ่นยางดิบคุณภาพดีนั้นจะมุ่งเน้นและคำนึงถึงเรื่องความสะอาดปราศจากสิ่งเจือปนเป็นหลักซึ่งเป็นการเตรียมการแผ่นยางเพื่อผลิตยางแผ่นรมควันต่อไป กรรมวิธีการแปรรูปน้ำยางดิบนั้นมีความสำคัญมากการขาดความชำนาญและการปฏิบัติตามกรรมวิธีที่ถูกต้องจะทำให้เกิดตำหนิยางซึ่งจะส่งผลกระทบโดยตรงกับการขายผลผลิตที่ทำให้ราคาตกต่ำ อีกทั้งยังมีกลไกลทางการตลาดที่ขึ้นอยู่ความต้องการแผ่นยางดิบเป็นวัตถุดิบหรืออาจหมายถึงสภาวะปริมาณยางที่เป็นที่ต้องการในช่วงเวลา ณ ขณะนั้นตลาดมีความต้องการมากหรือน้อยซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการกำหนดราคาซึ่งอาจทำให้ราคาแผ่นยางดิบนั้นอาจมีราคาสูงขึ้นหรือต่ำลงได้

อย่างไรก็ตามกรรมวิธีการแปรรูปน้ำยางดิบนั้นเป็นสิ่งที่เกษตรกรต้องคำนึงถึงและให้ความสำคัญในการแปรรูปน้ำยางดิบมาเป็นแผ่นยางดิบที่เป็นความต้องการของตลาดจากการศึกษาพบว่าในทุกขั้นตอนของการแปรรูปน้ำยางดิบนั้นล้วนแล้วแต่มีความสำคัญและต้องอาศัยความชำนาญของเกษตรกรตั้งแต่กระบวนการปลูก การกรีด ทำยางแผ่น จนถึงการจัดเก็บยางเพื่อรอส่งขาย จากการวิเคราะห์กรรมวิธีการแปรรูปน้ำยางดิบดังต่อไปนี้

1. เกิดจากอุปกรณ์ที่ไม่มาตรฐานเช่นในกรณีที่ตะกงไม่มาตรฐานส่งผลถึงน้ำหนักยางต่อแผ่นไม่ได้มาตราฐานตามไปด้วย
2. การผสมอัตราส่วนของกรดน้ำส้มทำให้สีของเนื้อยางไม่สม่ำเสมอดังในภาพที่ 2.16
3. กรรมวิธีไม่ถูกต้องในการตากผึ่งแดดดังในภาพที่ 2.17 ลายยางขาดไม่สม่ำเสมอเกิดรอยยับตรงกลางแผ่นซึ่งอาจขั้นตอนการนำยางผาดไม้
4. ไม้ผาดสำรับตากแผ่นยางไม่สะอาดดังในภาพที่ 2.18 มีเศษไม้ติดตามผิวยาง
5. การนวดยางและการยางรีดไม่ถูกต้องกรรมวิธีไม่ถูกต้องยางขาดเป็นรูระหว่างการรีดแผ่นดังภาพที่ 2.19
6. การกรองเศษผงไม่หมดจึงมีสิ่งสกปรกติดผิวเนื้อยางดังในภาพที่ 2.20
7. ไม่ทำความสะอาดอุปกรณ์เครื่องรีดยางแม้ลายจะเด่นชัดแต่พบสิ่งปลอมปนในเนื้อยางและผิวยางดังในภาพที่ 2.21
8. การกระจายของราขาวคล้ายแป้งสีค่อนข้างขาวที่เกิดบนกองยางดังในภาพที่ 2.22 ซึ่งอาจจะพบเห็นเป็นเรื่องปกติตามธรรมดาที่เห็นตามโรงเก็บยางที่ไม่ได้มาตรฐาน

ภาพที่ 2.16 การผสมกรดน้ำส้มไม่ถูกต้องตามอัตราส่วนทำให้สีเนื้อยางไม่สม่ำเสมอ

ภาพที่ 2.17 ลายยางขาดไม่สม่ำเสมอและมีรอยยับกลางแผ่น

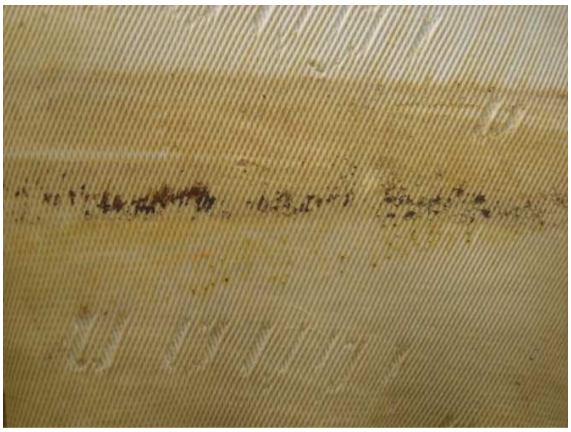

ภาพที่ 2.18 ลายยางไม่สม่ำเสมอและมีเศษไม้ติดตามผิวยาง

ภาพที่ 2.19 ยางขาดเป็นรูระหว่างการรีดแผ่น

ภาพที่ 2.20 เศษสิ่งสกปรก

ภาพที่ 2.21 ลายเด่นชัดแต่พบสิ่งปลอมปนในเนื้อยาง

ภาพที่ 2.22 การกระจายของราขาวคล้ายแป้งสีค่อนข้างขาวที่เกิดบนกองยาง

จากภาพที่ลักษณะแผ่นยางดิบหลังจากขั้นตอนการแปรรูปนั้นทำให้เห็นถึงความไม่มาตรฐานในขั้นตอนการแปรรูปน้ำยางดิบมาเป็นแผ่นยางดิบก่อนเข้ากระบวนการคัดเกรดซึ่งเป็นปัจจัยที่มีผลทำให้ลักษณะของแผ่นยางนั้นมีความแตกต่างกันในทางกายภาพซึ่งอาจสังเกตด้วยสายตา สีไม่สม่ำเสมอ ลายยางไม่สม่ำเสมอ สีไม่เท่าทั่วทั้งแผ่น ราขาว สิ่งสกปรกเศษไม้ และ ยางขาดเป็นรูไม่ได้มาตรฐาน สิ่งต่างๆ เหล่านี้ส่งผลกับลักษณะแผ่นยางดิบทั้งสิ้นซึ่งลักษณะแผ่นยางดิบนี้ค่อนข้างหลากหลาย ปัจจัยอีกส่วนหนึ่งซึ่งอาจจะมองข้ามไปไม่ได้นั้นคือพันธุ์ยางที่เกษตรกรนิยมปลูกเพื่อผลิตน้ำยางสดนั้นพบว่ามีหลายพันธุ์ ยกตัวอย่างเช่น สถาบันวิจัยยาง 251 สถาบันวิจัยยาง 266 BPM 24 และRRIM 600 เป็นต้นซึ่งถือว่าเป็นพันธุ์ยางชั้น 1 ซึ่งเป็นข้อมูลวิชาการยางของสถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์แนะนำให้ปลูกได้เนื่องจากเหมาะสมในหลายเรื่องทนต่อโรค สามารถปลูกได้ในพื้นที่จำกัดแม้พื้นที่ลาดเอียงและหน้าดินตื้น ที่สำคัญคือให้ผลผลิตมากต่อปีและอายุการให้ผลผลิต 9-10 ปี

นอกเหนือจากการกรีด อุปกรณ์ที่สะอาด ไร้สิ่งแปลกปลอมที่ปนมากับน้ำยางสดก่อนนำมาทำการแปรรูป นั้นอาจหมายถึงเศษกิ่งไม้ ใบไม้ ดิน ซึ่งอยู่ในสวนยางพาราและน้ำฝนซึ่งบ่อยครั้งพบว่าหลังจากที่กรีดน้ำยางสดและรองน้ำยางด้วยถ้วยรองน้ำยางและเกิดฝนตกทำให้ได้น้ำยางคุณภาพไม่ดี เนื่องจากน้ำฝนไหลลงในถ้วยปะปนกับน้ำยางสด และในบางกรณีเกิดจากไม่ทำความสะอาดถ้วยรองน้ำยาง อุปสรรคไม่ว่าจะเป็นจะเป็นของการที่ไวต่อความชื้นซึ่งเป็นสาเหตุของเชื้อราสูญเสียเนื้อยางและเกิดการแพร่เชื้อของราไปยังแผ่นอื่นที่อยู่ในกองยางที่วางซ้อนกันก่อให้เกิดความสูญเสียและส่งผลโดยตรงคุณภาพของแผ่นยางดิบซึ่งจะได้อธิบายต่อหัวข้อต่อไป

การคัดเกรดยาง

2.1.4 การคัดเกรดแผ่นยางดิบ

การคัดเกรดแผ่นยางดิบนั้นเป็นการประเมินโดยใช้เจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญที่ต้องอาศัยประสาทสัมผัสและการสังเกตด้วยตาเพื่อวิเคราะห์ประเมินให้ระดับคุณภาพแผ่นยางดิบโดยการสุ่มตัวอย่างแผ่นยางดิบจากกองยางที่เรียงซ้อนกันในแต่ละมัด การคัดคุณภาพแผ่นยางดิบจะใช้สายตาและประสบการณ์เพื่อให้สามารถใช้วิจารณญาณในการคัดคุณภาพได้ถูกต้องมากที่สุด การนำยางมาขายเกษตรกรชาวสวนยางพารามักมัดแผ่นยางดิบมาเป็นห่อ ๆ ละประมาณ 10 แผ่น ดังหากผู้คัดคุณภาพตรวจพบแผ่นยางดิบที่มีคุณภาพไม่ดีหรือคุณภาพต่ำอยู่ในมัดนั้น ก็จะคัดคุณภาพยางมัดนั้นเป็นยางคุณภาพต่ำทันที บ่อยครั้งที่เกษตรกรนำยางเกรดคุณภาพต่ำมาปะปนในคละในห่อแผ่นยางดิบคุณภาพดีจึงถูกประเมินยางคุณภาพต่ำ การคัดเกรดแผ่นยางดิบนั้นใช้เกณฑ์การประเมินคุณภาพตามมาตรฐานแผ่นยางดิบคุณภาพดีซึ่งแบ่งได้ 4 ระดับโดยสำนักงานตลาดกลางยางพาราได้กำหนดคุณภาพแผ่นยางดิบ เพื่อใช้เป็นมาตรฐานที่ชาวสวนยางสามารถไปปฏิบัติได้ เมื่อนำยางมาขายที่ตลาดกลางยางพาราจะขายได้ราคาตรงตามมาตรฐาน โดยจะมีเจ้าหน้าที่ที่ชำนาญในการคัดชั้นยางคอยดูแลให้เป็นด้วยความยุติธรรมดังในภาพที่ 2.23

ภาพที่ 2.23 เจ้าหน้าที่ที่ชำนาญในการคัดชั้นยาง

ที่มา: สำนักงานตลาดกลางยางพารา เข้าถึง 12 ก.พ. 2554. จาก http://www.aopdr01.doae.go.th/standarddrysheet%20and%20cuplump.htm

การคัดเกรดนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะยางซึ่งสามารถดูเนื้อยางที่ดีได้จากภาพที่ 2.24 (a) และเจ้าหน้าที่ที่ชำนาญในการคัดเกรดยางใช้ประสาทสัมผัสและการสังเกตด้วยตา ส่วนในภาพที่ 2.24 (b) และ(c) นั้นแสดงถึงลักษณะยางแผ่นยางดิบที่มีคุณภาพต่ำชั้น 2 และ3 ตามลำดับในภาพ และสำหรับภาพที่ 24 (d) แสดงถึงลักษณะยางแผ่นยางดิบที่มีคุณภาพต่ำชั้น 4 ซึ่งถือว่าราคาต่ำสุด

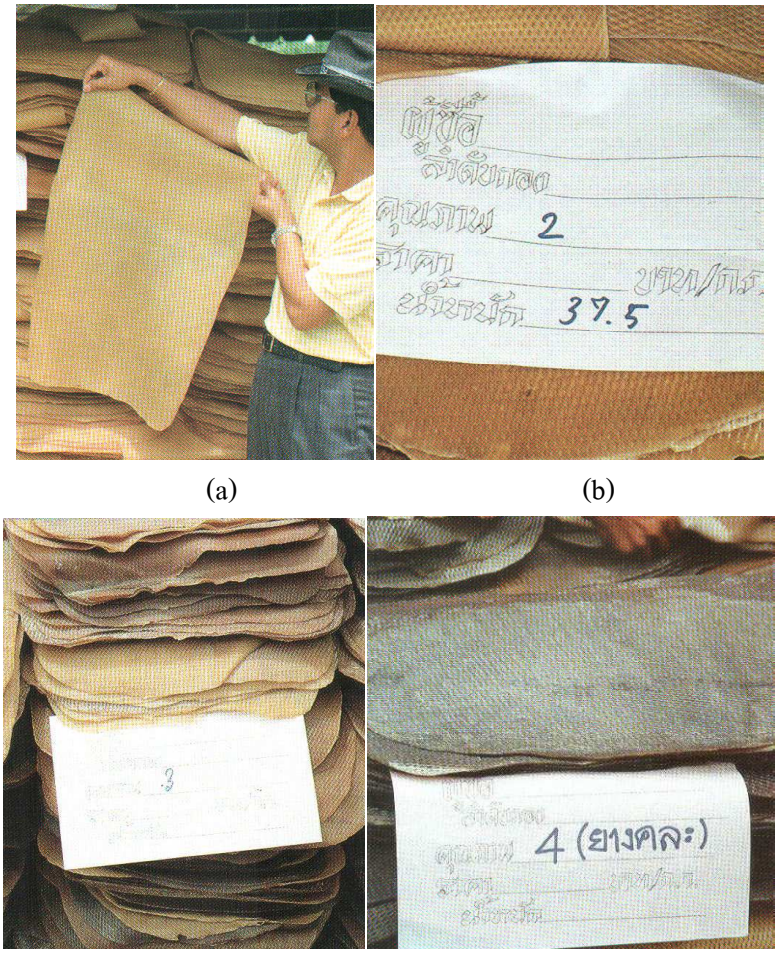

(a) (b)

(c) (d)

ภาพที่ 2.24 ลักษณะแผ่นยางดิบเจ้าหน้าที่ใช้ชำนาญกำลังการคัดเกรดแยกชั้นยาง

ที่มา: สถาบันวิจัยยาง กรมการเกษตร, วารสารยางพารา ปี 12 (2) 2535. (น. 112-118).

สำหรับการซื้อขายยางพารานั้นปัจจุบันตลาดกลางแบ่งประเภทการรับซื้อออกเป็น 3 ประเภทใหญ่คือ แผ่นยางดิบ(Unsmoked sheet,USS) ยางแผ่นรมควัน(RSS) น้ำยางสด (Field Latex) ซึ่งตลาดกลางยางพารานั้นจะกำหนดคุณภาพตามลักษณะของยางซึ่งมีหลายระดับ สำหรับ

ราคานั้นจะใช้การรับซื้อคราวละมากๆ นั้นจะโดยใช้วิธีการประมูลราคายาง ดังนั้นราคายางจะเปลี่ยนแปลงปรับราคาสูงขึ้นและลดลงตามกลไกความต้องการของตลาด การซื้อขายคิดมูลค่ายางพาราต่อน้ำหนักยาง (บาท/กก.) ดังตัวอย่างในภาพที่ 25 ราคาการประมูลและการรับซื้อยาง USS และRSS ณ ตลาดกลางยางพารา

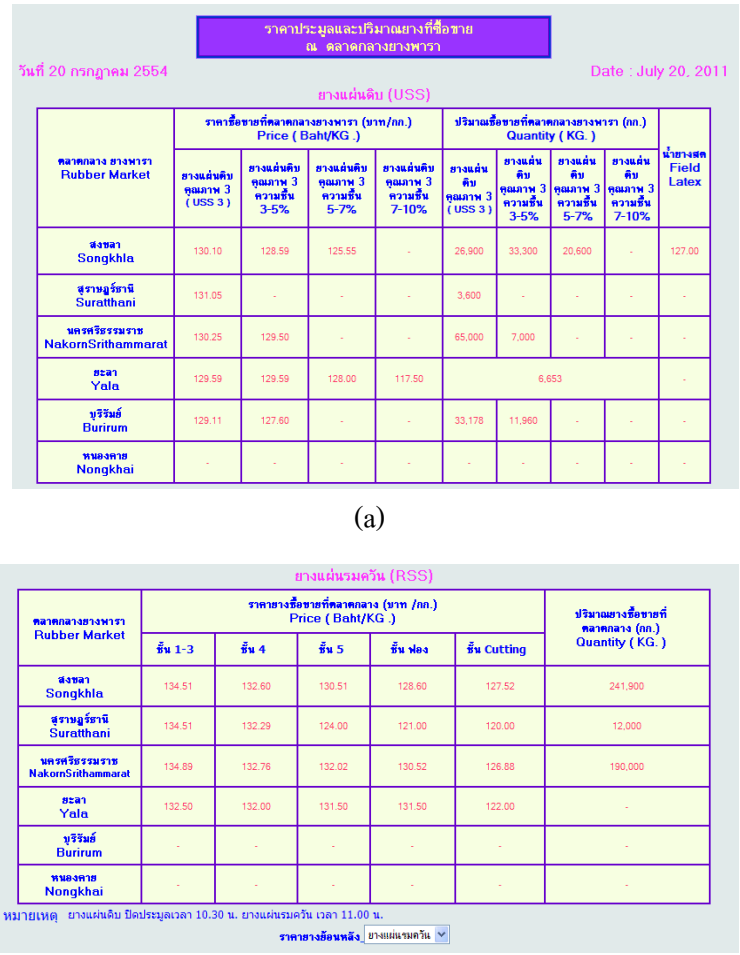

ราคาประมูลและปริมาณยางที่ซื้อขาย
ณ ตลาดกลางยางพารา

วันที่ 20 กรกฎาคม 2554 Date : July 20, 2011

ยางแผ่นดิบ (USS)

ตลาดกลาง ยางพารา Rubber Market	ราคาซื้อขายที่ตลาดกลางยางพารา (บาท/กก.) Price (Baht/KG .)				ปริมาณซื้อขายที่ตลาดกลางยางพารา (กก.) Quantity (KG.)				น้ำยางสด Field Latex
	ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 3 (USS 3)	ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 3 ความชื้น 3-5%	ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 3 ความชื้น 5-7%	ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 3 ความชื้น 7-10%	ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 3 (USS 3)	ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 3 ความชื้น 3-5%	ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 3 ความชื้น 5-7%	ยางแผ่นดิบ คุณภาพ 3 ความชื้น 7-10%	
สงขลา Songkhla	130.10	128.59	125.55	-	26,900	33,300	20,600	-	127.00
สุราษฎร์ธานี Suratthani	131.05	-	-	-	3,600	-	-	-	-
นครศรีธรรมราช NakornSrithammarat	130.25	129.50	-	-	65,000	7,000	-	-	-
ยะลา Yala	129.59	129.59	128.00	117.50	6,653				-
บุรีรัมย์ Burirum	129.11	127.60	-	-	33,178	11,960	-	-	-
หนองคาย Nongkhai	-	-	-	-	-	-	-	-	-

(a)

ยางแผ่นรมควัน (RSS)

ตลาดกลางยางพารา Rubber Market	ราคายางซื้อขายที่ตลาดกลาง (บาท /กก.) Price (Baht/KG .)					ปริมาณยางซื้อขายที่ตลาดกลาง (กก.) Quantity (KG.)
	ชั้น 1-3	ชั้น 4	ชั้น 5	ชั้น ฟอง	ชั้น Cutting	
สงขลา Songkhla	134.51	132.60	130.51	128.60	127.52	241,900
สุราษฎร์ธานี Suratthani	134.51	132.29	124.00	121.00	120.00	12,000
นครศรีธรรมราช NakornSrithammarat	134.89	132.76	132.02	130.52	126.88	190,000
ยะลา Yala	132.50	132.00	131.50	131.50	122.00	-
บุรีรัมย์ Burirum	-	-	-	-	-	-
หนองคาย Nongkhai	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ ยางแผ่นดิบ ปิดประมูลเวลา 10.30 น. ยางแผ่นรมควัน เวลา 11.00 น.

ราคายางย้อนหลัง ยางแผ่นรมควัน

(b)

ภาพที่ 2.25 ราคาการประมูลและการรับซื้อยาง USS และRSS ณ ตลาดกลางราคายาง

ที่มา: สถาบันวิจัยยาง กรมการเกษตร: เข้าถึง 10 ก.ค. 2554. จาก http://www.rubberthai.com/price/price_index.htm

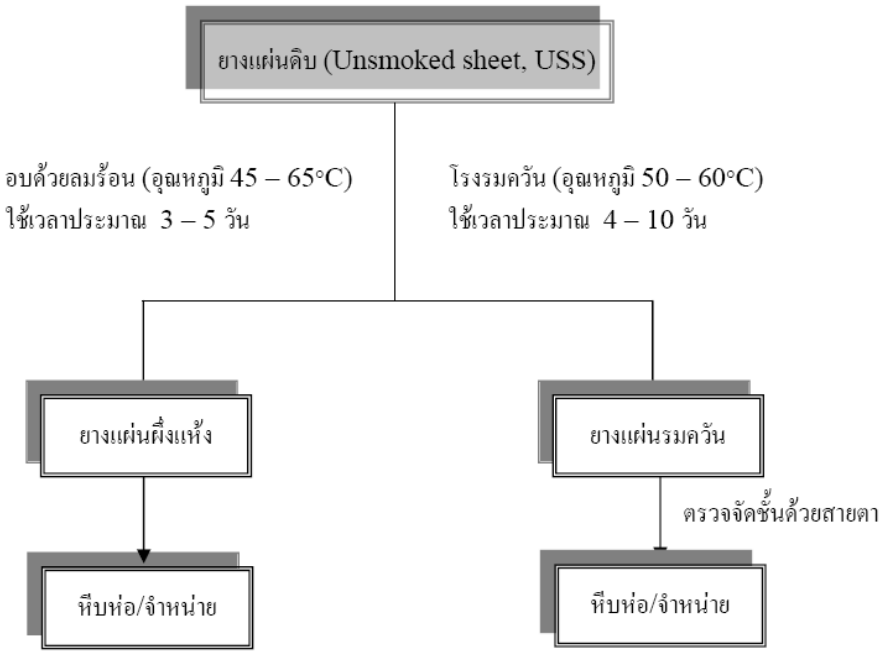

ภาพที่ 2.26 แผนภูมิกรรมวิธีการผลิตแผ่นยางดิบ USS

ที่มา: สถาบันวิจัยยาง กรมการเกษตร, ข้อมูลวิชาการยางพารา 2553 (2553).

จากภาพที่ 2.26 นั้นแผนภูมิกรรมวิธีการผลิตแผ่นยางดิบ USS แสดงกระบวนการขั้นตอนจากยางดิบจนถึงขั้นตอนการการหีบห่อนั้นเกษตรกรยังใช้การสังเกตด้วยตาในการคัดแยกคุณภาพจัดชั้นระดับคุณภาพยางก่อนการหีบห่อเพื่อรอจำหน่ายซึ่งค่อนข้างจะต้องอาศัยความชำนาญในการคัดแยกเช่นกัน ในการนำยางมาขายเกษตรกรชาวสวนยางพารามักมัดแผ่นยางดิบมาเป็นห่อ ๆ ละประมาณ 10 แผ่น ดังนั้น หากผู้คัดคุณภาพตรวจพบแผ่นยางดิบที่มีคุณภาพไม่ดีหรือคุณภาพต่ำอยู่ในมัดนั้น ก็จะคัดคุณภาพยางมัดนั้นเป็นยางคุณภาพต่ำทันที จึงไม่ควรใส่ยางคุณภาพต่ำมาในห่อแผ่นยางดิบคุณภาพดี ควรแยกไว้ต่างหาก ในการคัดคุณภาพแผ่นยางดิบจะใช้สายตาประสบการณ์ เพื่อให้สามารถใช้วิจารณญาณในการคัดคุณภาพได้ถูกต้องมากที่สุด อาศัยเกณฑ์การประเมินคุณภาพตามมาตรฐานแผ่นยางดิบคุณภาพดีซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในขั้นต้นนั้นสำหรับแผ่นยางดิบคุณภาพดีหมายถึงแผ่นยางดิบคุณภาพ 1 แผ่นยางดิบคุณภาพ 2 และ แผ่นยางดิบคุณภาพ 3 เท่านั้น การคัดเกรดของเจ้าหน้าที่หรือผู้ชำนาญการดูตามลักษณะแผ่นยางดิบแบ่งรายละเอียดดังนี้

ลักษณะแผ่นยางดิบคุณภาพดี

แผ่นยางดิบคุณภาพ 1 มีลักษณะเรียงตามความสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. แผ่นยางมีความสะอาดและปราศจากฟองอากาศตลอดแผ่น
2. มีความชื้นในแผ่นยางไม่เกิน 1.5%
3. แผ่นยางมีความยืดหยุ่นดี และมีลายดอกเด่นชัดตลอดแผ่น
4. แผ่นยางบาง มีความหนาของแผ่นยางไม่เกิน 3 มิลลิเมตร
5. เนื้อยางแห้งใส มีสีสวยสม่ำเสมอตลอดแผ่น ลักษณะสีเหลืองทองหรือเหลืองอ่อนไม่มีสีคล้ำหรือรอยด่างดำ
6. แผ่นยางมีน้ำหนักเฉลี่ยต่อแผ่น 0.8-1.2 กก.
7. แผ่นยางเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 38-46 เซนติเมตร ยาว 80-90 เซนติเมตร

ภาพที่ 2.27 ลักษณะแผ่นยางดิบแผ่นยางดิบคุณภาพ 1 (a) และแผ่นยางดิบคุณภาพ 2 (b)

แผ่นยางดิบคุณภาพ 2 มีลักษณะเรียงตามความสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. แผ่นยางมีความสะอาดตลอดแผ่น หรืออาจมีสิ่งสกปรกและฟองอากาศอยู่ในแผ่นยางได้บ้างเล็กน้อย
2. มีความชื้นในแผ่นยางไม่เกิน 2%
3. แผ่นยางมีความยืดหยุ่นดี และมีลายดอกเด่นชัด
4. แผ่นยางบาง มีความหนาของแผ่นยางไม่เกิน 4 มิลลิเมตร
5. เนื้อยางแห้งมีสีสม่ำเสมอตลอดแผ่นลักษณะสีค่อนข้างคล้ำหรืออาจมีรอยด่างดำได้บ้างเล็กน้อย
6. แผ่นยางมีน้ำหนักเฉลี่ยต่อแผ่น 1-1.2 กก.
7. แผ่นยางเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 38-46 เซนติเมตร ยาว 80-90 เซนติเมตร

แผ่นยางดิบคุณภาพ 3 มีลักษณะเรียงตามความสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. แผ่นยางมีความสะอาดหรืออาจมีสิ่งสกปรกและฟองอากาศอยู่ในแผ่นยางได้บ้างเล็กน้อย
2. มีความชื้นในแผ่นยางไม่เกิน 3%
3. แผ่นยางมีความยืดหยุ่นดี และมีลายดอกเด่นชัด
4. แผ่นยางค่อนข้างหนา มีความหนาของแผ่นยางไม่เกิน 4 มิลลิเมตร
5. เนื้อยางแห้งมีสีคล้ำค่อนข้างทึบ ไม่โปร่งใสเท่าที่ควร
6. มีน้ำหนักเฉลี่ยต่อแผ่นไม่เกิน 1.5 กก.
7. แผ่นยางเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 38-46 เซนติเมตร ยาว 80-90 เซนติเมตร

ภาพที่ 2.28 ลักษณะแผ่นยางดิบแผ่นยางดิบคุณภาพ 3

แผ่นยางดิบคุณภาพ 4 มีลักษณะเรียงตามความสำคัญ ดังต่อไปนี้

1. แผ่นยางมีความสะอาดหรืออาจมีสิ่งสกปรกและฟองอากาศอยู่ในแผ่นยางได้บ้าง
2. มีความชื้นในแผ่นยางไม่เกิน 4.5%
3. แผ่นยางมีความยืดหยุ่นดี และมีลายดอกเด่นชัด
4. แผ่นยางหนา มีความหนาของแผ่นยางไม่เกิน 4 มิลลิเมตร
5. เนื้อยางแห้งมีสีคล้ำทึบ ไม่โปร่งใส
6. แผ่นยางมีน้ำหนักเฉลี่ยต่อแผ่นไม่เกิน 1.5 กก.
7. แผ่นยางเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า ขนาดกว้าง 38-46 เซนติเมตร ยาว 80-90 เซนติเมตร

ขอสรุปมาตรฐานการคัดเกรดแผ่นยางดิบและเพื่อให้เห็นความแตกต่างของลักษณะของแผ่นยางดิบในแต่ละระดับเกรดซึ่งจะแสดงให้เห็นถึงคุณลักษณะของแผ่นยางดิบในแต่ละระดับเกรดทั้ง 4 ระดับดังในภาพที่ 2.29

ลำดับ	หลักเกณฑ์มาตรฐาน	คุณภาพ 1	คุณภาพ 2	คุณภาพ 3	คุณภาพ 4
1	ขนาดแผ่นยาง	เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า กว้าง 38-46 ซม.ยาว .80-90 ซม.			
2	ความหนาบาง (มิลลิเมตร)	< 3	≤ 4	≤ 4	≤ 4
3	น้ำหนักเฉลี่ยต่อแผ่น (กรัม)	800-1,200	1,000-1200	≤ 1,500	≤ 1,500
4	ความยืดหยุ่นดี	ลายลอกแผ่นชัดตลอดแผ่น	ลายลอกแผ่นชัด	ลายลอกแผ่นชัด	ลายลอกแผ่นชัด
5	ความสะอาด	ปราศจากฟองอากาศตลอดแผ่น	อาจมีสิ่งสกปรกและฟองอากาศอยู่ในแผ่นยางได้บ้างเล็กน้อย	อาจมีสิ่งสกปรกและฟองอากาศอยู่ในแผ่นยางได้บ้าง	อาจมีสิ่งสกปรกและฟองอากาศอยู่ในแผ่นยางได้บ้าง
6	ความชื้นในแผ่นยาง	< 1.5 %	< 2 %	< 3 %	< 4.5 %
7	สีเนื้อยาง	สีเหลืองทอง เหลืองอ่อน สีสวยสม่ำเสมอตลอดแผ่นแห้งใส	ลักษณะสีล่อนข้างคล้ำ สีสม่ำเสมอตลอดแผ่น อาจมีรอยด่างดำได้บ้างเล็กน้อย	สีคล้ำล่อนข้างทึบไม่โปร่งใสเท่าที่ควร	สีทึบไม่โปร่งใส

ภาพที่ 2.29 เปรียบเทียบมาตรฐานการคัดเกรดแผ่นยางดิบทั้ง 4 ระดับ

วิธีการคัดเกรดยางในปัจจุบันนั้นใช้วิธีการสุ่มตรวจโดยใช้ประสาทสัมผัสและสายตาของผู้ประเมินอาจเป็นเจ้าหน้าที่หรือผู้เชี่ยวชาญซึ่งจะมีการกำหนดเกณฑ์การประเมินคัดเกรดแผ่นยางดิบซึ่งออกโดยกระทรวงเกษตรในการให้ระดับคุณภาพตามลักษณะของสภาพของแผ่นยางดิบซึ่งสรุปหลักเกณฑ์ได้ดังภาพที่ 2.29 การเปรียบเทียบมาตราฐานการคัดเกรดแผ่นยางดิบทั้ง 4 ระดับซึ่งสรุปหลักเกณฑ์มาตรฐานลักษณะของยางแผ่นคุณภาพดีในการคัดคุณภาพแผ่นยางดิบสำหรับขั้นตอนการคัดเกรดนั้นเจ้าหน้าที่จะทำการดึงสุ่มตัวอย่างแผ่นยางดิบจากมัดยางหรือกองยาง 1-2 แผ่นเพื่อใช้เป็นตัวแทนของแผ่นยางดิบมัดนั้นหรือกองนั้น จากนั้นจะเจ้าหน้าที่ประเมินแผ่นยางดิบคุณภาพโดยเปรียบเทียบเกณฑ์แล้วให้ระดับคุณภาพ มูลค่าหรือราคาแผ่นยางดิบนั้นอาจมีการเปลี่ยนแปลงโดยราคาต่อหน่วยน้ำหนักนั้นอาจมีการผันผวนขึ้นอยู่กับกลไกตลาดและความต้องการของภาคอุตสาหกรรม การคัดเกรดยางนั้นมีความสำคัญเนื่องจากเป็นตัวแปรที่สำคัญในการที่จะไปคูณกับปริมาณต่อหน่วยน้ำหนักเป็นกิโลกรัมของแต่ละระดับคุณภาพแผ่นยางดิบจึงได้มูลค่าแผ่นยางดิบทั้งหมดที่นำมาขาย

ในหัวข้อนี้ทำให้เห็นภาพรวมและเรื่องราวที่เกี่ยวข้องกับยางพารากระบวนการแปรรูปยางแผ่นดิบ วิธีการปฏิบัตินั้นต้องอาศัยความชำนาญของเกษตรกรอยู่มากทุกขั้นตอนต้องสะอาดความไม่มาตรฐานของอุปกรณ์และการเจือปนสิ่งแปลกผงเศษไม้นั้นอาจทำให้เกิดผลเสียหายกับยางแผ่นดิบได้ดังที่ได้อธิบายไปแล้ว การเก็บรักษายางแผ่นดิบที่เรียงซ้อนทับกันและต้องหลีกเลี่ยงความชื้น การหีบห่อเพื่อรอจำหน่ายที่ต้องจัดเรียงคัดแยกคุณภาพยางโดยการประสาทสัมผัสและการสังเกตด้วยตาของเกษตรกรเองเป็นคัดแยกเพื่อไม่ให้ยางคุณภาพต่ำปะปนกับยางชั้นดีที่มีคุณภาพสูงซึ่งหากเป็นเช่นนั้นเมื่อถึงขั้นตอนจำหน่ายและต้องผ่านการคัดเกรดยางที่โดยเจ้าหน้าที่หรือผู้เชี่ยวชาญโดยใช้วิธีการสุ่มตรวจโดยใช้ประสาทสัมผัสด้วยสายตาอาจทำให้ผลการประเมินคัดเกรดยางคุณภาพต่ำซึ่งจะทำให้ไม่ได้ราคาอย่างที่ควรจะเป็น การคัดเกรดโดยใช้การสุ่มตรวจนั้นเป็นวิธีการปฏิบัติที่ใช้กันในปัจจุบันเนื่องจากเกษตรกรทำการกรีดยางสดแทบทุกวันจึงมีแผ่นยางดิบออกสู่ตลาดกลางยางปริมาณค่อนข้างมาก การคัดเกรดยางปริมาณมากๆ นั้นแม้จะมีความชำนาญในการสังเกตด้วยตาและประสาทสัมผัสดีอาจเกิดความไม่มาตรฐานในการคัดเกรดเนื่องจากการล้าของสายตาจนทำให้การประเมินไม่เป็นไปตามเกณฑ์ที่เป็นหลักเกณฑ์ในการปฏิบัติ

หลักการปฏิบัติที่มีการต้องอาศัยการสังเกตกับเป็นข้อสังเกตเปรียบเทียบเราสามารถใช้ภาพถ่ายหรือภาพสแกนแผ่นยางเป็นตัวแทนของแผ่นยางจริงเพื่อเข้าประมวลผลภาพดิจิทัลและทำให้คอมพิวเตอร์นั้นช่วยสามารถวิเคราะห์ภาพการประมวลผลภาพและสามารถบอกระดับได้จากการหาเอกลักษณ์ของบริเวณที่เรียกว่า “เชื้อราขาวและฟองยาง” ซึ่งมีสีขาว แต่การประเมินปริมาณยางนั้นค่อนข้างซับซ้อนดังที่กล่าวที่ได้อธิบายมาแล้วในตอนต้น แนวทางที่จะช่วยในคัดเกรดยางแผ่นดิบนั้นอาจจะต้องอาศัยเครื่องจักรที่สามารถวิเคราะห์ภาพยางแผ่นดิบที่ทำงานเช่นเดียวกับการวิเคราะห์ของเจ้าหน้าที่ การที่จะทำให้เครื่องจักรนั้นสามารถทำงานเช่นเดียวกับมนุษย์โดยอาศัยกระบวนการขั้นตอนที่เราเรียกว่า “อัลกรอลิทึม” ซึ่งเป็นส่วนที่ต้องมีสำหรับหน่วยประมวลผลของเครื่องจักรซึ่งอาจหมายถึงคอมพิวเตอร์ประมวลผลและมีหน่วยความจำไม่มากนัก หลักการในเบื้องต้นนั้นหน่วยประมวลผลคือต้องรับข้อมูลเข้าสู่ส่วนประมวลผลซึ่งข้อมูลที่จะกล่าวถึงในงานวิจัยฉบับนี้นั้นหมายถึงข้อมูลภาพแผ่นยางดิบซึ่งอยู่ในรูปแบบดิจิทัลซึ่งเป็นรูปที่หน่วยประมวลผลเข้าใจข้อมูลและสามารถทำการวิเคราะห์ข้อมูลประมวลผลข้อมูลได้ โดยหลักการจะขออธิบายหลักการพื้นฐานเกี่ยวกับภาพดิจิทัล การสร้างภาพดิจิทัลและการประมวลผลภาพรวมถึงการวิเคราะห์ภาพด้วยคอมพิวเตอร์ล้วนแล้วแต่เป็นหลักการที่สำคัญที่จะนำไปสู่การสร้างกระบวนการขั้นตอนซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญให้หน่วยประมวลผลของเครื่องจักรสามารถวิเคราะห์ภาพได้จะกล่าวในหัวข้อต่อไป

2.2 ภาพและการประมวลผลภาพดิจิทัล

ภาพดิจิทัลหมายถึงฟังก์ชั่นความเข้มแสงสองมิติ *f(x,y)* โดยที่ x และ y นั้นแทนพิกัดตำแหน่ง และค่าของ f ที่จุดใดๆ *(x,y)* เป็นสัดส่วนกับความสว่างหรือระดับสีเทา(Gray-level) ของภาพที่จุดนั้นๆ ภาพดิจิทัล (Digital Image) คือ ข้อมูลภาพ *f(x,y)* ซึ่งถูกทำให้เป็นค่าดีสกรีตทั้งค่าพิกัดและค่าความสว่างของข้อมูลความสว่างด้วยเลขขนาด 8 บิต ซึ่งจะทำการแทนค่าข้อมูลโดยที่ค่าระดับเทาที่ 0 แทนความสว่างน้อยหรือสีดำ ค่าระดับเทาที่ 255 แทนความสว่างมากหรือสีขาว ซึ่งเราเรียกภาพชนิดนี้ว่า “ภาพระดับสีเทา(Gray level Image)” อาจจะพิจารณาอยู่ในรูปแบบของเมทริกซ์ข้อมูลภาพตามประเภทของภาพซึ่งของลักษณะภาพและข้อมูลของภาพในการจัดเก็บจะแตกต่างกันไปตามข้อมูลภาพนั้นเองดังตัวอย่างดังในภาพที่ 2.30, ภาพที่ 2.31, ภาพที่ 2.32 และภาพที่ 2.33 (Rafael C. Gonzalez, Richard E. Woods, and Steven L. Eddins. (2004). Digital Image Processing Using MATLAB.)

ภาพระดับเทา (Gray-Scale image) คือภาพที่แสดงและแทนค่าสีของพิกเซลภาพแบบช่วงของค่าสีอยู่ ระหว่าง 0 – 255 ซึ่งแทนค่าสีดำเท่ากับ 0 จัดว่ามีระดับความเข้มแสงน้อยที่สุดและค่าสีขาวเท่ากับ 255 ที่มีระดับความเข้มแสงมากจะสว่างมาก สำหรับค่าสีในแต่ละพิกเซลนั้นเป็นไปตามความเข้มแสงดังในภาพที่ 2.30

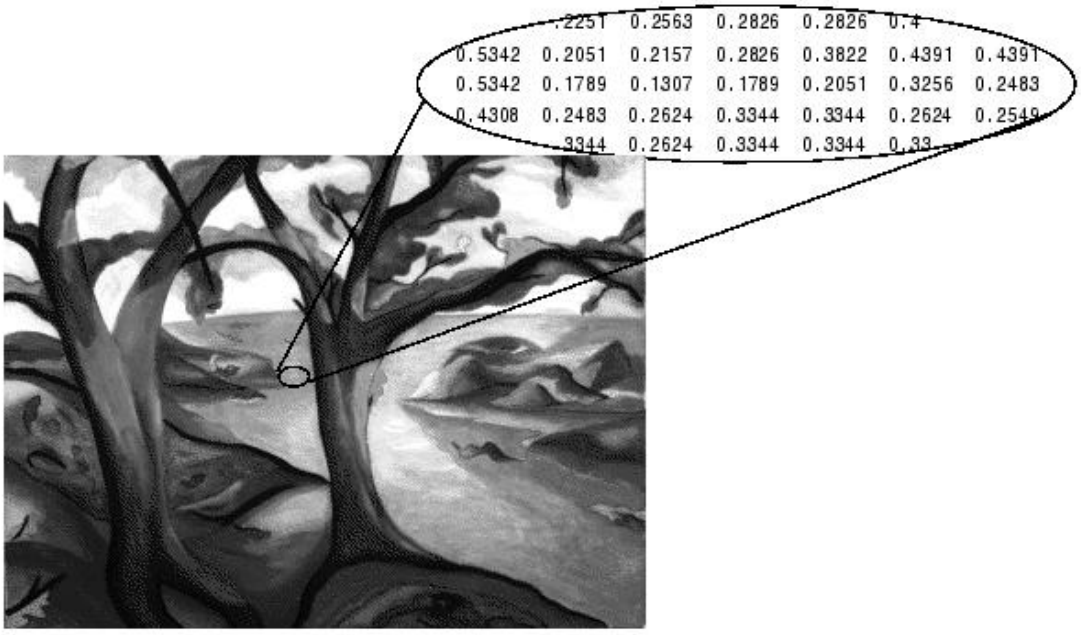

ภาพที่ 2.30 ภาพระดับเทา (Gray-Scale image)

ภาพขาว-ดำ (Binary image) คือภาพที่มีลักษณะภาพแบบสองระดับซึ่งจะมีเพียงพิกเซลที่เป็นสีขาวและสีดำเท่านั้น ซึ่งข้อมูลภาพจะจัดเก็บข้อมูลของแต่ละพิกเซลอาจกำหนดให้มีค่าพิกเซลสีดำให้มีค่าข้อมูลเท่ากับ 0 ซึ่งหมายถึงจุดภาพสีขาวและกำหนดให้มีค่าพิกเซลสีขาวให้มีค่าเท่ากับ 1 หมายถึงจุดภาพสีขาวดังแสดงในภาพที่ 2.31 ด้านล่าง

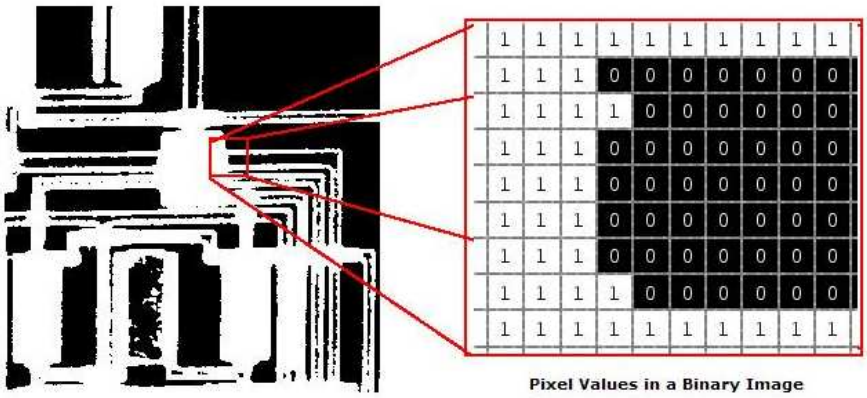

ภาพที่ 2.31 ภาพขาว-ดำ (Binary image)

ภาพสี (Color image) คือภาพที่แสดงค่าสีของพิกเซลภาพด้วยค่าสีแบบ RGB ซึ่งแต่ละพิกเซลนั้นจะประกอบไปด้วยองค์ประกอบภาพทั้ง 3 สีประกอบด้วย สีแดง(Red) สีเขียว(Green) สีน้ำเงิน(Blue) ซึ่งแต่ละพิกเซลจะเก็บค่าความเข้มของแต่ละแถบแสงที่ซ้อนกันดังในภาพที่ 2.33

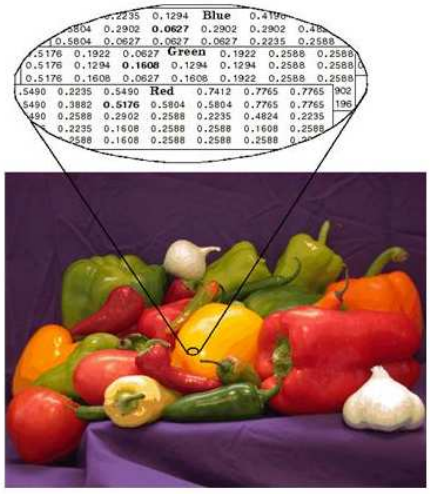

ภาพที่ 2.32 ภาพสี (Color image)

ภาพแบบอินเดก (Index image) คือภาพที่แสดงค่าพิกเซลที่ถูกจัดการทำค่าดัชนีตามตารางสีที่ถูกกำหนดใหม่ซึ่งค่าสีในข้อมูลเมทริกซ์ภาพนั้นจะเก็บเป็นค่าจำนวนเต็มดังในภาพที่ 2.33

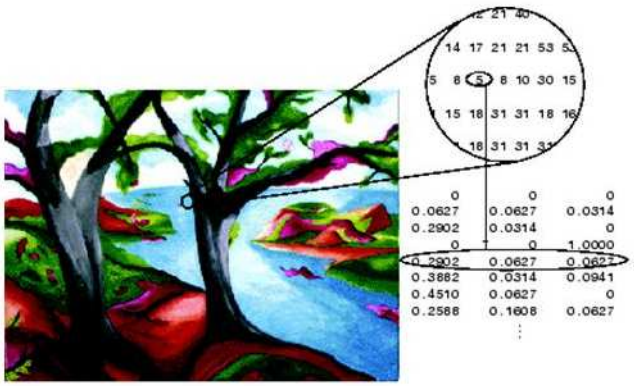

ภาพที่ 2.33 ภาพแบบอินเดก (Index image)

รูปแบบของไฟล์ภาพ (Image File Format) การจัดเก็บข้อมูลรูปภาพในคอมพิวเตอร์นั้นจะทำการเข้ารหัสตามมารตราฐานการจัดเก็บข้อมูลที่ถูกออกแบบมาซึ่งแต่ละรูปแบบมีข้อดีและข้อเสียที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับการนำไปใช้งาน โดยแต่ละรูปแบบนั้นสามารถดูได้จากนามสกุลของไฟล์ข้อมูลภาพเช่น GIF, JPEG, TIFF, RAW, PNG, BMPและ PCX เป็นต้น

ขนาดของไฟล์ภาพ(Image File Size) ขึ้นอยู่กับขนาดของภาพและจำนวนบิทที่ใช้ในการแสดงค่าสี ซึ่งทั้งสองส่วนนี้เป็นปัจจัยหลักที่จะทำให้ขนาดของไฟล์มีขนาดใหญ่หรือเล็กซึ่งหมายถึงพื้นที่ที่ต้องใช้ในการจัดเก็บข้อมูลมากหรือน้อยด้วยยกตัวอย่าง

ตารางที่ 2.5 การคำนวณขนาดของไฟล์ภาพ

ลักษณะภาพ	ขนาดภาพ	ความละเอียด (bits)	จำนวนแถบสี	ขนาดไฟล์ภาพ(Bytes)
ภาพขาวดำ	1024 x 1024	1	1	131,072
ภาพระดับเทา	1024 x 1024	8	1	1048,576
ภาพสี	1024 x 1024	8	3	3145,728

ตาของมนุษย์ สามารถรับรู้ คลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า อยู่ในช่วงแคบ ๆ คือ ช่วงระหว่าง 780 - 380 นาโนมิเตอร์ (nm.) ซึ่งช่วงนี้เรียกว่า ช่วงคลื่นที่มองเห็นได้ (Visible Spectrum / Visible Light) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า “แสง (Light) ” ย่านความถี่แสงที่สามารถมองเห็น (Visible spectrum) ซึ่งเป็น

ย่านความถี่ที่ประสาทตาสามารถรับสัญญาณภาพได้ มีความถี่ของสัญญาณอยู่ในช่วงความถี่ 0.4 - 0.7 MHz ซึ่งอยู่ระหว่างย่านความถี่เหนือม่วง Ultaviolet และย่านความถี่แสงอินฟราเรด Infrared แสงที่มองเห็น เป็นสีต่าง ๆ นี้ เกิดจากความยาวคลื่น และความถี่ที่ต่างกัน โดยความยาวคลื่น (Wavelenght) เป็นตัวกำหนด สี (Hue) และ Amplitude เป็นตัวกำหนด ความสว่างของสี (Brightness) ความยาวคลื่น ของสีที่ที่มองเห็นมีดังในภาพที่ 2.34

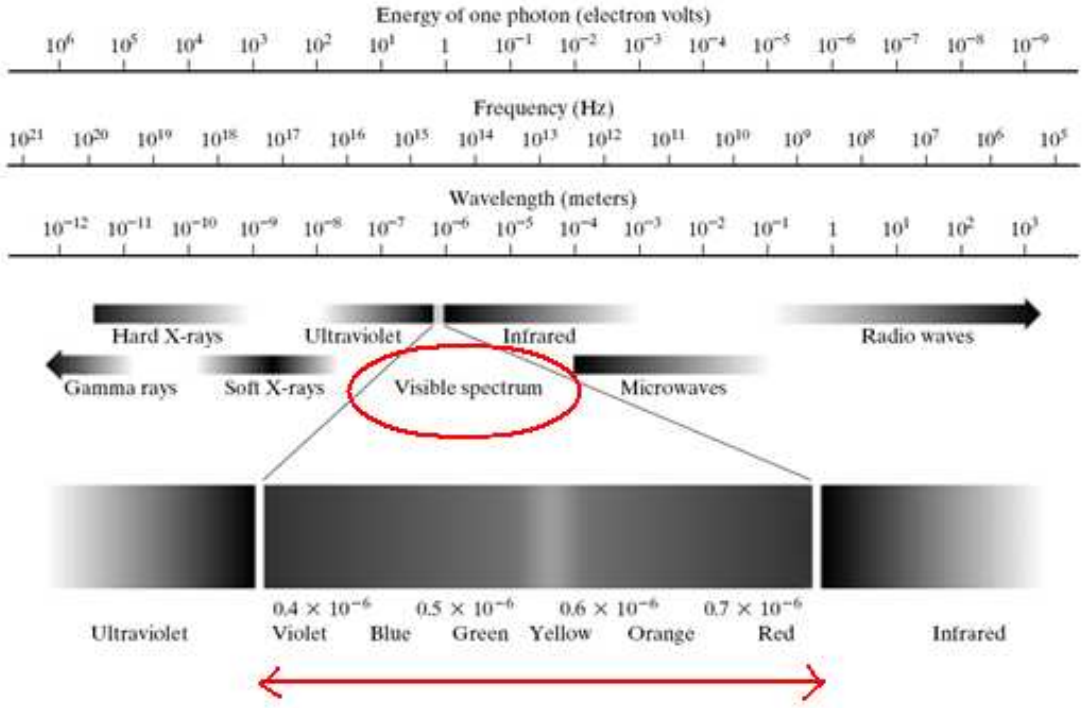

ภาพที่ 2.34 ย่านความถี่แสงที่สามารถมองเห็น Visible spectrum

สำหรับย่านความถี่แสงที่สามารถมองเห็น Visible spectrum ซึ่งเป็นแสงสีต่างๆที่เรามองเห็นนั้นมีช่วงความถี่และความยาวคลื่นเป็นดังที่ได้แสดงในตารางที่ 2.6

ตารางที่ 2.6 ย่านความถี่แสงที่สามารถมองเห็น Visible spectrum

Color	Frequency	Wavelength
แสงสีม่วง (violet)	668–789 THz	380–450 nm
แสงสีน้ำเงิน (blue)	631–668 THz	450–475 nm
แสงสีฟ้า (Cyan)	606–630 THz	476–495 nm
แสงสีเขียว (green)	526–606 THz	495–570 nm
แสงสีเหลือง (yellow)	508–526 THz	570–590 nm
แสงสีส้ม (orange)	484–508 THz	590–620 nm
แสงสีแดง (red)	400–484 THz	620–750 nm

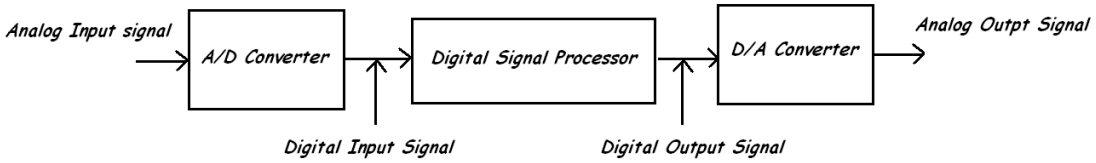

ภาพที่ 2.35 ระบบประมวลผลสัญญาณและกระบวนการแปลงสัญญาณ

ก่อนที่จะมาได้มาซึ่งข้อมูลภาพแบบดิจิทัลหรือที่เรียกว่า “ภาพดิจิทัล” ที่ทำให้คอมพิวเตอร์สามารถอ่านข้อมูลและแปลข้อมูลนั้นออกมาเป็นภาพซึ่งถูกแสดงผลทางจอคอมพิวเตอร์ (Monitor) หรืออุปกรณ์แสดงสัญญาณภาพดิจิทัลได้นั้นต้องมีอุปกรณ์รับสัญญาณภาพที่เรียกว่า “เซ็นเซอร์”ซึ่งทำหน้าที่รับพลังงานแสงและเปลี่ยนเป็นสัญญาณทางไฟฟ้าและต้องแปลงสัญญาณดังกล่าวอาจเรียกว่า “อนาล็อก” เป็นสัญญาณทางดิจิทัล (Analog to digital,A/D) นั้น การเชื่องโยงฟังก์ชั่นต่อเนื่องไปยังฟังก์ชั่นไม่ต่อเนื่อง Discrete Sampling เป็นการสุ่มสัญญาณที่มี

ลักษณะของสัญญาณที่ต่อเนื่องแบบ Sine เป็นฟังก์ชั่นต่อเนื่อง อยู่ในภาพที่เรียกว่า Continuous การเชื่อมโยงตัวแปรต่อไปยังตัวแปรที่ไม่ต่อเนื่อง เรียกว่า Quantization กระบวนการซึ่งที่เป็นข้อมูลสัญญาณทางดิจิทัล (Digital signal) ซึ่งเป็นสัญญาณข้อมูลภาพนั้นที่ทำให้คอมพิวเตอร์สามารถเข้าใจเป็นแปลงข้อมูลดังกล่าวมาเป็นภาพสัญญาณที่คอมพิวเตอร์แปลข้อมูลมาเป็นภาพดิจิทัลได้ ข้อมูลสัญญาณอยู่ Discrete เรียกว่า สัญญาณไม่ต่อเนื่อง กระบวนการสร้างภาพ

รับและแบบจำลองภาพนั้นการได้มาของภาพ (Image Acquisition)การสุ่มภาพ (Image Sampling) การจัดระดับค่าของแสง (Image Quantization

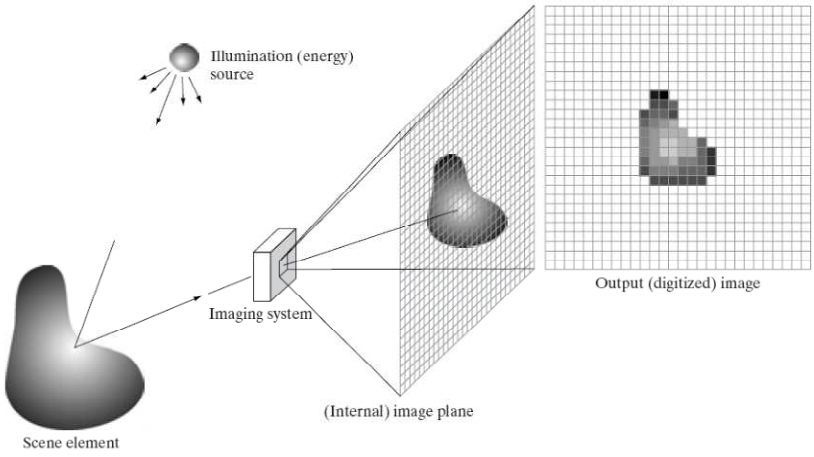

ภาพที่ 2.36 ระบบรับและการสร้างภาพ

การรับภาพโดยใช้ Array sensor อาจจะเป็น CCD การรับข้อมูลภาพ (Image acquisition) ซึ่งประกอบด้วยอุปกรณ์ที่ไวต่อสเปกตรัมของคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า ระดับพลังงานคลื่นถูกจัดให้สัดส่วนเป็นสัญญาณไฟฟ้าและสัญญาณไฟฟ้าให้อยู่ในรูปของข้อมูลภาพแบบดิจิทัล ซึ่งสามารถนำเข้าเครื่องคอมพิวเตอร์ประมวลผลเป็นสัญญาณดิจิทัล ตามภาพที่ 2.36 อุปกรณ์รับพลังงาน Energy ซึ่งพลังงานที่ว่านี้คือพลังงานแสงในย่านความถี่ที่สามารถมองเห็นและเปลี่ยนพลังงานให้อยู่ในรูปแบบคลื่นแรงดันทางไฟฟ้า Voltage waveform ดังแสดงในภาพที่ 2.37

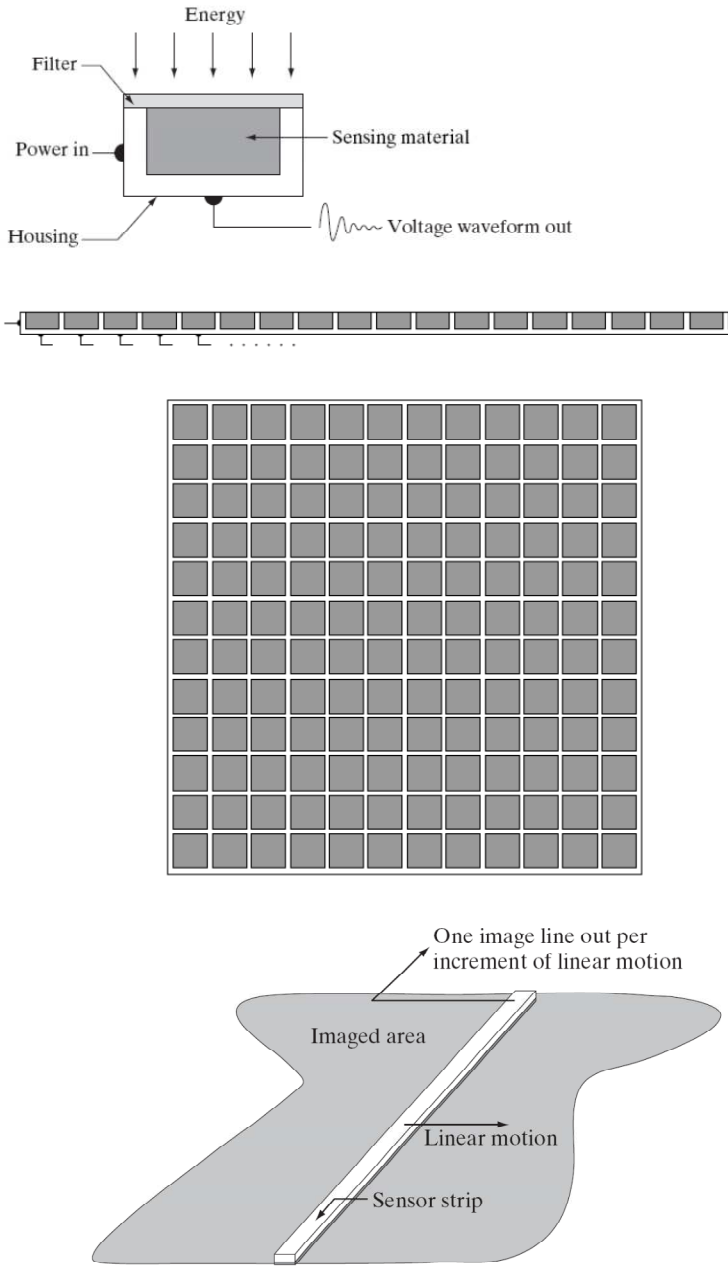

ภาพที่ 2.37 อุปกรณ์รับพลังงานแสงแปลงเป็นสัญญาณคลื่นไฟฟ้า

อุปกรณ์ในภาพที่ 2.37 นั้นเป็นลักษณะของอุปกรณ์รับพลังงานแสงแปลงเป็นสัญญาณคลื่นไฟฟ้าที่เรียกว่า “Sensor” ซึ่งอุปกรณ์รับพลังงานแสงที่ได้แสดงในภาพนั้นมี 3 ลักษณะเป็นภาพเรียงลงมาตามลำดับคือเป็นแบบเดียว (Single image sensor) แบบเป็นเส้นเดียว (Line sensor) และแบบ Array sensor

สำหรับสแกนเนอร์นั้นการทำงานของตัวตรวจรู้ที่รับพลังงานแสงแปลงเป็นสัญญาณคลื่นไฟฟ้าเดียวกันกับกล้องถ่ายภาพ เพียงแต่ตัวตรวจรู้มีลักษณะการจัดเรียงกันเป็นแผงเส้นตรงและเคลื่อนที่กวาดสแกนเนอร์พื้นที่ที่ต้องเก็บภาพอาจจะจัดเก็บข้อมูลจากนั้นจึงแปลงสัญญาณคลื่นไฟฟ้านั้นเป็นสัญญาณข้อมูลภาพซึ่งการทำงานนั้นแสดงดังในภาพที่ 2.38 และ 2.39

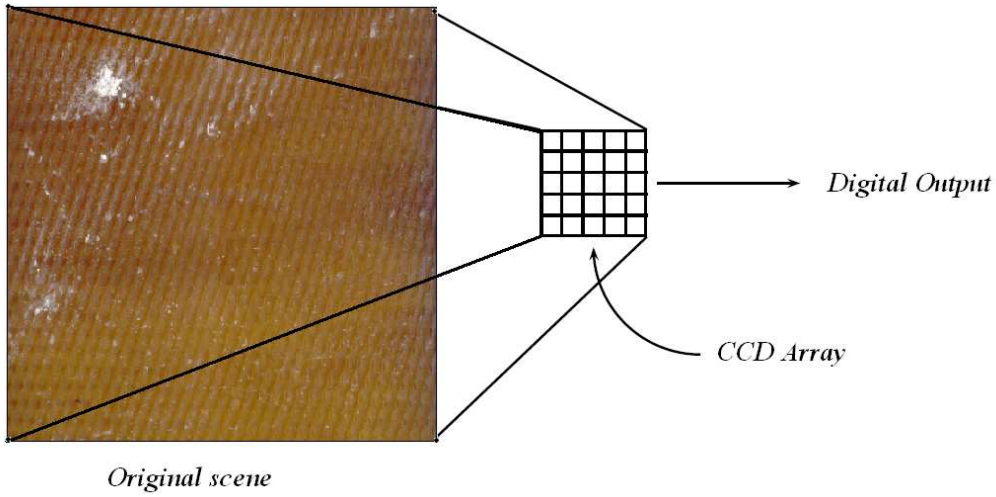

ภาพที่ 2.38 อุปกรณ์รับพลังงานแสงแปลงเป็นสัญญาณคลื่นไฟฟ้าแบบ Array

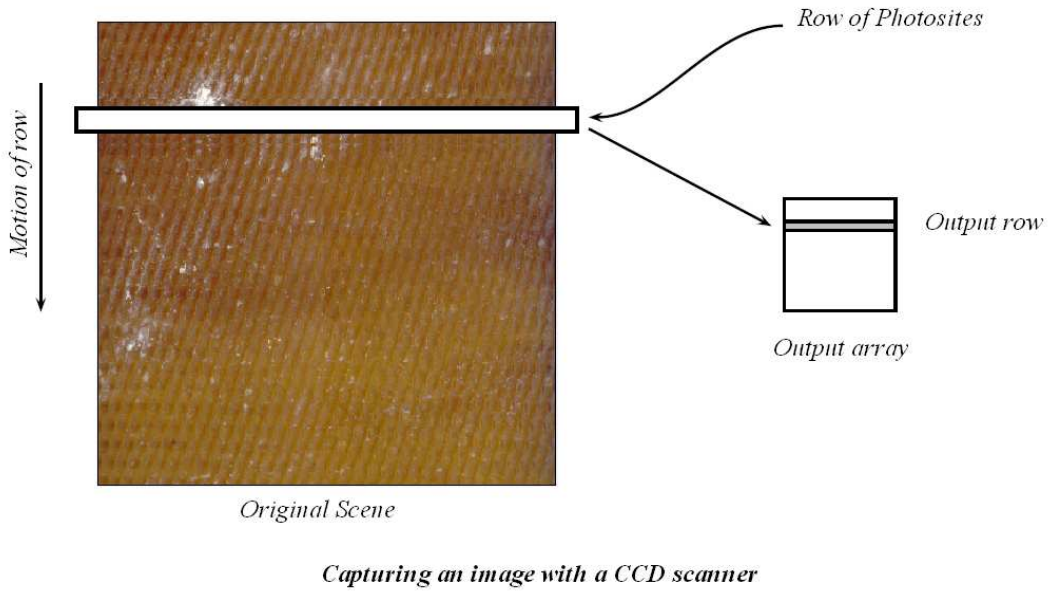

ภาพที่ 2.39 อุปกรณ์รับพลังงานแสงแปลงเป็นสัญญาณคลื่นไฟฟ้าแบบ Flat

2.2.1 รูปแบบข้อมูลภาพ

ฟังก์ชั่นของข้อมูลภาพจะหมายถึงฟังก์ชั่นค่าความสว่างในสองมิติซึ่งอธิบายโดยค่า f(x,y) เมื่อค่าหรือค่าแอมพลิจูด f ที่โคออดิเนท (x,y) จะเป็นค่าความเข้มข้นหรือค่าความสว่างของภาพที่ตำแหน่งนั้นโดย f(x,y) เป็นรูปแบบของพลังงานที่มีค่ามากกว่าศูนย์แต่เกินอินฟินิตี้ ดังสมการที่ 2.1

$$0 < f(x,y) < \infty \qquad \text{สมการที่ 2.1}$$

ภาพที่ปรากฏแก่สายตามนุษย์นั้นจะเกิดมาจากการสะท้อนของแสงจากวัตถุ โดยธรรมชาติของฟังก์ชั่น f (x, y) จะเป็นสัญษณะที่ประกอบด้วยสององค์ประกอบคือ (1) จำนวนแหล่งกำเนิดแสงที่ตกกระทบบนฉากจนเกิดเป็นรูปภาพขึ้น (2) ปริมาณแสงที่สะท้อนโดยวัตถุในฉากซึ่งสามารถอธิบายโดยองค์ประกอบให้แสงสว่าง (lumintion Component) และการสะท้อนแสง (Reflcctance Component) แทนด้วย i(x ,y) และ r (x ,y) ตามลำดับซึ่งฟังก์ชั่น i(x ,y) และ r(x,y) ร่วมกันสร้างค่า f(x ,y) ดังสมการที่ 2.2 สมการที่ 2.3 และสมการที่ 2.4 ตามลำดับ

$$f(x,y) = i(x,y)r(x,y) \qquad \text{สมการที่ 2.2}$$

เมื่อ

$$0 < i(x,y) < \infty \qquad \text{สมการที่ 2.3}$$

และ

$$0 < r(x,y) < 1 \qquad \text{สมการที่ 2.4}$$

สมการที่ 2.4 แสดงได้ว่าค่าการสะท้อนแสงจะอยู่ในย่าน 0 คือเป็นการเกิดการดูดกลืนแสงหมด (Total Absorptiion) ถึงค่า 1 คือ เกิดการสะท้อนแสงหมด (Total reflectance) ธรรมชาติของ i(x,y) จะถูกพิจารณาโดยแหล่งกำเนิดแสงและ r(x,y) จะถูกพิจารณาโดยลักษณะของวัตถุที่จะสะท้อน

ค่าความสว่างของภาพโมโนภาพ ที่โคออดิเนท $f(x,y)$ ก็คือระดับสีเทา (l)ของภาพที่จุดนั้น จากสมการ (3.2) ถึง (3.4) จะให้ค่า l จะอยู่ในย่านดังสมการ

$$L_{min} < i < L_{max}$$ สมการที่ 2.5

ตามทฤษฎี แล้วต้องการค่า *Lmin* ที่เป็นค่าบวก และค่า *Lmax* จะต้องกำจัด ในทางปฏิบัติ $L_{min} = r_{min}\, i_{min}$ และ $L_{max} = r_{max}\, i_{max}$ โดยใช้ค่าการให้แสงสว่าง และค่าการสะท้อนแสงโดยภาพที่ นำมาประยุกต์ใช้งานจะมีค่า $L_{min} = 0.005$ และค่า $L_{max} = 100$ ค่าระหว่าง$[L_{min}, L_{max}]$ จะเป็นค่าระดับค่าสีเทาซึ่งส่วนใหญ่จะมีการเลื่อนไปใช้ระหว่าง [0,L-1]เมื่อค่า L=0 จะเป็นค่าระดับสีดำและค่า l = L-1 เป็นค่าระดับสีขาว ค่าระหว่าง [0,L-1] จะเป็นค่า ระดับสีเทาที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องจากระดับสีดำไปยังสีขาว ซึ่งรูปภาพโมโนโครมโดยทั่วไปมักจะแสดง ข้อมูล 8 บิท ต่อจุดภาพ ซึ่งประกอบด้วยระดับสีเทา 256 ระดับ L หรือค่า ระดับสีเทาจะแปรจากระดับ 0 ถึง 255 จากความเหมาะสมกับกรรมวิธีทางคอมพิวเตอร์ ฟังก์ชั่นรูปภาพ $f(x, y)$ จะ bต้องการดิจิไตน์ทั้งทางสปาเชียลและทางแอมพลิจูดการดิจิไตน์ทางโคออดิเนททางสปาเชียล (x,y) เรียกว่า การแซมปิ้งภาพ (Image sampling) และการดิจิไตน์ทางแอนพลิจูดเรียกว่าการควอนไตน์ระดับสีเทา (Gray-level Quantization)

ภาพดิจิทัล (Digital Image) คือ $f(x,y)$ ซึ่งถูกทำให้เป็นค่าดีสกรีตทั้งค่าพิกัดและค่าความสว่างของข้อมูลความสว่างด้วยเลขขนาด 8 บิต ซึ่งจะทำการแทนค่าข้อมูลโดยที่ค่าระดับเทาที่ 0 แทนความสว่างน้อยหรือสีดำ ค่าระดับเทาที่ 255 แทนความสว่างมากหรือสีขาว ซึ่งเราการเรียกภาพชนิดนี้ว่าภาพระดับเทา(Gray level Image) ภาพระดับขาวเทา MxN อาจจะถูกพิจารณาในรูปแบบของเมทริกซ์ขนาด MxN ซึ่งค่าอินเด็กซ์ของเมทริกซ์ ระบุจุดในภาพและค่าของเมทริกซ์ที่ตำแหน่งดังกล่าวแทนค่าระดับเทาที่จุดนั้น เราเรียกหน่วยเล็กที่สุดของภาพดิจิทัลว่าพิกเซล

การแสดงภาพดิจิทัลและการแทนภาพดิจิทัลมักถูกแทนด้วยฟังก์ชั่นสองมิติอยู่ในรูป $f(x,y)$ โดยแกน $f(x,y)$ จะเป็นตำแหน่งแทนบอกพิกัดทางสปาเชียลในรูปการ์ดิเชียล ส่วนค่าฟังก์ชั่นจะเป็นระดับของความสว่าง ณ จุดภาพดังกล่าว ซึ่งบางครั้งจะเรียกว่าค่าระดับสีเทา (Brightness or Grey level) ในแต่ละภาพจะมีจำนวนระดับสีเทากี่ระดับก็ขึ้นอยู่กับจำนวนบิทที่นำมาเข้ารหัสว่ามีจำนวนกี่บิท (bit) ในบางครั้ง ถ้ากำหนดฟังก์ชั่นหรือค่าระดับสีเทาอยู่ในแกน Z ก็จะสามารถพล๊อตข้อมูลดิจิทัลเป็นข้อมูล 3 มิติได้ แต่การมองภาพเป็นการมองภาพแนวตั้งฉาก ดังนั้นค่าความสูงของระดับสีเทาในแกน Z จึงถูกปรับเปลี่ยนให้เป็นขาวดำของจุดภาพในรูปสองมิติแทนดังรูปสองมิติดังแสดงในภาพที่ 3.1 ถ้าหากจุดภาพที่อยู่ชิดติดกันมีความแตกต่างของ

ระดับสีเทาสูงก็จะเกิดเป็นขอบของวัตถุในภาพขึ้น การเปลี่ยนแปลงค่าระดับสีเทาของจุดภาพต่างๆ นี้เองจะทำให้ผู้มองสามารถแยกแยะรายละเอียดของภาพหรือจำแนก(Classify)วัตถุต่างๆในภาพได้ เนื่องจากตำแหน่งโคออดิเนท (x,y) จะเป็นเลขจำนวนเต็ม (Integer) ดังนั้นแต่ละตำแหน่งโคออดิเนทจึงเป็นจุดภาพที่เรียกกันว่าพิกเซล (Pixel หรือ Picture Element) โดยขนาดของภาพขึ้นอยู่กับค่า x และค่า y ที่แตกต่างกันไป ดังตัวอย่างที่ 3.1 เป็นภาพขนาด 512x512 จุดภาพและค่าความสว่างของแต่ละจุดภาพจะถูกเข้ารหัสไว้ 8 บิท จะได้ความแตกต่างของความสว่างหรือระดับสีเทาเป็น 256 ระดับและจุดมุมบนซ้ายของภาพจะเป็นออริจินอล ซึ่งเป็นตำแหน่งเริ่มต้นของภาพคือ (0,0)

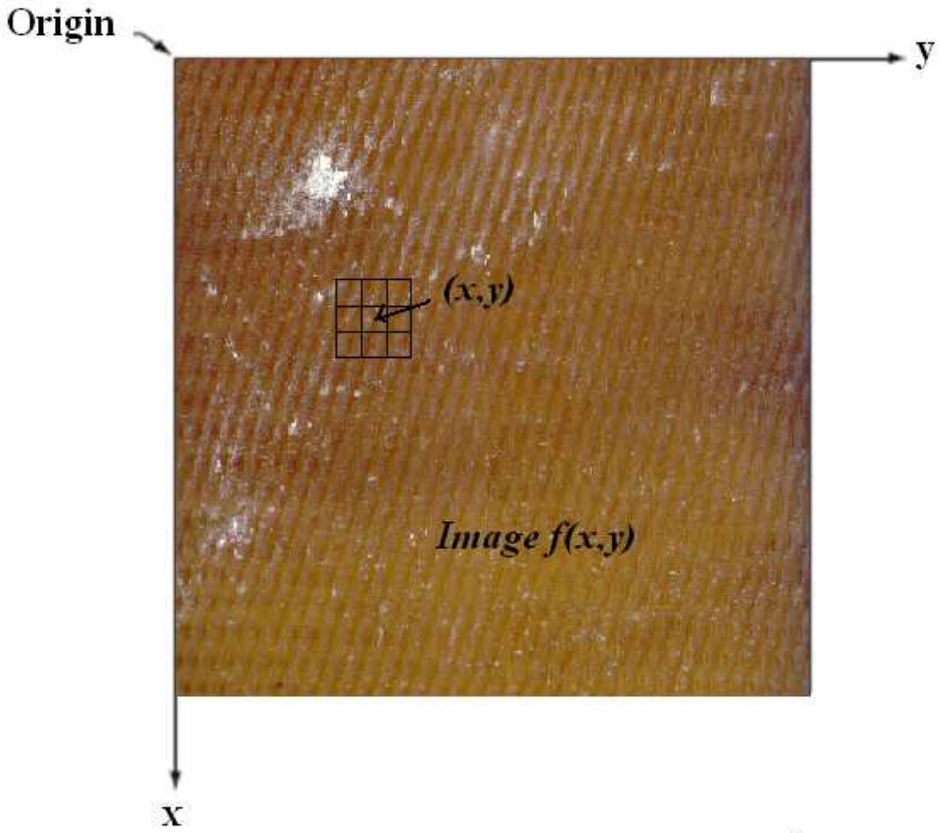

ภาพที่ 2.40 ฟังก์ชั่น f(x,y) ของภาพต้นฉบับ

2.2.2 การแสดงภาพดิจิทัล

ภาพดิจิทัลเป็นการแสดงผลภาพในลักษณะสองมิติในหน่วยที่เรียกว่า “พิกเซลหรือจุดภาพ” ภาพดิจิทัลสามารถนิยามเป็นฟังก์ชันสองมิติ $f(x,y)$ โดยที่ x และ y เป็นบอกพิกัดตำแหน่งของภาพ ถ้ากำหนดให้ภาพ $f(x,y)$ มีขนาด M แถว และ N คอลัมน์ และส่วนขนาดหรือแอมพลิจูดของ f ที่พิกัด (x,y)ใดๆ ภายในภาพคือค่าความเข้มแสงของภาพ (Intensity) หรือความสว่าง (Brightness) ที่ตำแหน่งนั้นๆ เมื่อ (x,y) และแอมพลิจูดของ f เป็นค่าจำกัด (Finite value) จึงเรียกรูปภาพนี้ว่าเป็นภาพดิจิทัล (Digital Image) และพิกัดตำแหน่งของจุดกำเนิด (Origin) ของภาพคือที่ตำแหน่ง$(x, y) = (0,0)$ แล้ว จะสามารถเขียนสมการให้อยู่ในรูปดังสมการที่

$$f(x,y) = \begin{bmatrix} f(0,0) & f(0,1) & \dots & f(0,N-1) \\ f(1,0) & f(1,1) & \dots & f(1,N-1) \\ f(2,0) & f(2,1) & \dots & f(2,N-1) \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ f(M-1,0) & f(M-1,1) & \dots & f(M-1,N-1) \end{bmatrix} \qquad \text{สมการที่ 2.6}$$

ภาพดิจิทัลสามารถนิยามเป็นฟังก์ชันสองมิติ f(x,y) นั้นสามารถแทนด้วยเมทริกซ์ขนาด MxN โดยที่สมาชิกของเมทริกซ์ f (M,N)ซึ่งสมาชิกตำแหน่งแถวที่ M และคอลัมน์ที่ N สามารถเขียนแทนดังในสมการเมทริกซ์ที่

$$\mathrm{f} = \begin{bmatrix} \mathrm{f}(1,1) & \mathrm{f}(1,2) & \dots & \mathrm{f}(1,\mathrm{N}) \\ \mathrm{f}(2,1) & \mathrm{f}(2,2) & \dots & \mathrm{f}(2,\mathrm{N}) \\ \mathrm{f}(3,1) & \mathrm{f}(3,2) & \dots & \mathrm{f}(3,\mathrm{N}) \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ \mathrm{f}(\mathrm{M},1) & \mathrm{f}(\mathrm{M},2) & & \mathrm{f}(\mathrm{M},\mathrm{N}) \end{bmatrix} \qquad \text{สมการที่ 2.7}$$

ในกรณีที่เป็นภาพขาวดำ f (M,N) ค่าระดับสีเทา (Gray-level) และในกรณีที่เป็นภาพสีนั้นภาพจะถูกแทนด้วย 3 เมทริกซ์คือ เมทริกซ์ R(M,N) เมทริกซ์ G(M,N) และเมทริกซ์ B(M,N) ในการแทนค่าสีของภาพสีเอาท์พุทจะเกิดได้จากการผสมค่าสีขององค์ประกอบภาพสีที่ประกอบไปด้วยค่าสีแดง(Red,R) ค่าสีเขียว(Green,G) และค่าสีน้ำเงิน(Blue,B) ยกตัวอย่างเช่น หากพิกเซลที่ตำแหน่ง (1,1) นั้นมีสีแดงจะแทนค่าเมทริกซ์ถูกแทนด้วยเมทริกซ์ R(1,1) =1 เมทริกซ์ G(1,1) = 0 และเมทริกซ์ B(1,1) = 0

$$R = \begin{bmatrix} R(1,1) & R(1,2) & \dots & R(1,N) \\ R(2,1) & R(2,2) & \dots & R(2,N) \\ R(3,1) & R(3,2) & \dots & R(3,N) \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ R(M,1) & R(M,2) & & R(M,N) \end{bmatrix}$$ สมการที่ 2.8

$$G = \begin{bmatrix} G(1,1) & G(1,2) & \dots & G(1,N) \\ G(2,1) & G(2,2) & \dots & G(2,N) \\ G(3,1) & G(3,2) & \dots & G(3,N) \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ G(M,1) & G(M,2) & & G(M,N) \end{bmatrix}$$ สมการที่ 2.9

$$B = \begin{bmatrix} B(1,1) & B(1,2) & \dots & B(1,N) \\ B(2,1) & B(2,2) & \dots & B(2,N) \\ B(3,1) & B(3,2) & \dots & B(3,N) \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ \vdots & \vdots & & \vdots \\ B(M,1) & B(M,2) & & B(M,N) \end{bmatrix}$$ สมการที่ 2.10

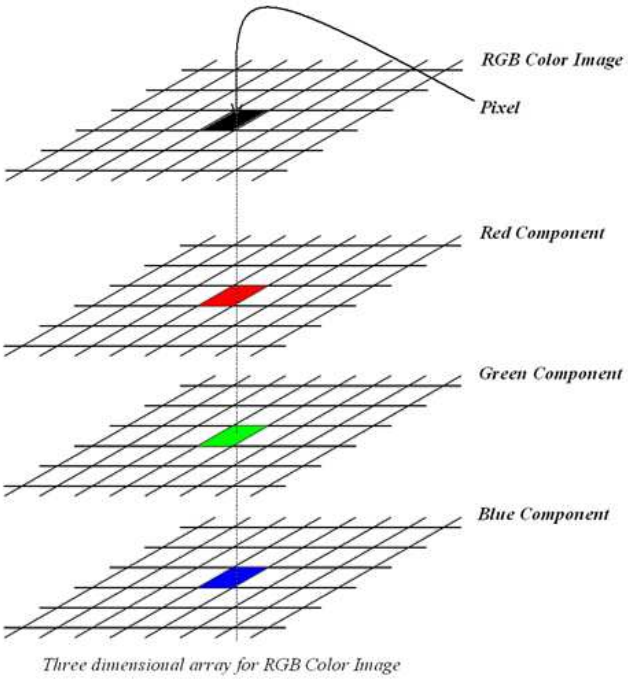

ภาพที่ 2.41 องค์ประกอบภาพสีแบบ RGB และจุดภาพ (Pixel)

องค์ประกอบภาพสีแบบ RGB และจุดภาพ (Pixel) ในภาพที่ 2.41 นั้นทำให้เข้าใจลักษณะของจุดภาพภาพซึ่งมีองค์ประกอบภาพสีที่มีสีทั้ง 3 องค์ประกอบมาผสมกันเป็นจุดภาพที่มีทั้งสีแดง สีเขียวและสีน้ำเงิน เป็นองค์ประกอบหลัก ขออธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับการมองเห็นเป็นสีนั้นเกิดจากแสงที่เรามองเห็นนั้นเกี่ยวข้องในเรื่องของพลังงานคลื่นแม่เหล้กไฟฟ้าที่ได้ถูกกำหนดดดยองค์กรที่รับผิดชอบมาตราฐานของสีโดยเฉพาะนั้นคือองค์กร CIE (Commission Internationale d'Eclairage) ซึ่งได้กำหนดค่าของความยาวคลื่น (Wavelength) ของสีแดง สีเขียวและสีน้ำเงินโดยได้กำหนดในปี ค.ศ.1931 ซึ่งแสดงในภาพที่ 2.42 ฟังชันการจับคู่สี RGB ซึ่งเป็นค่าความเข้มระดับเทา รูปกราฟนั้นมีที่เป็นค่าลบและค่าบวก จึงปรับกราฟใหม่เป็นฟังชันการจับคู่สี RGB ในมิติ XYZ เพื่อให้ค่าที่นำไปวาดกราฟนั้นมีแต่ค่าบวกตามภาพที่ 2.43

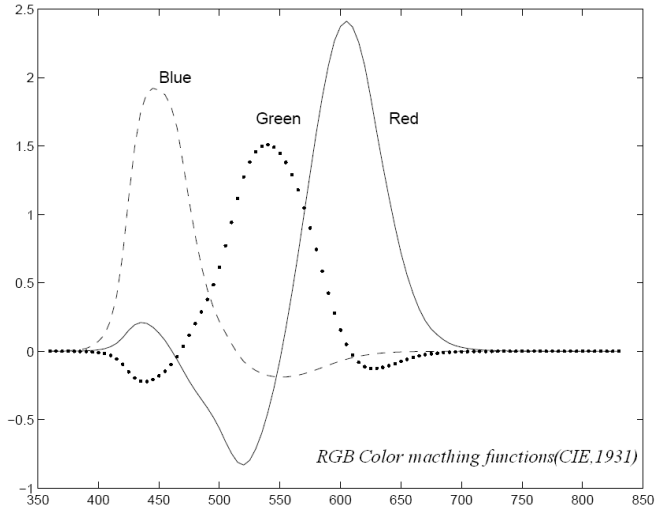

ภาพที่ 2.42 ฟังชันการจับคู่สี RGB

$$\begin{bmatrix} X \\ Y \\ Z \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0.431 & 0.322 & 0.178 \\ 0.222 & 0.707 & 0.071 \\ 0.020 & 0.130 & 0.939 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} R \\ G \\ B \end{bmatrix} \qquad \text{สมการที่ 2.11}$$

$$\begin{bmatrix} R \\ G \\ B \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 3.063 & -1.393 & -0.476 \\ -0.969 & 1.876 & 0.042 \\ 0.068 & -0.229 & 1.069 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} X \\ Y \\ Z \end{bmatrix} \qquad \text{สมการที่ 2.12}$$

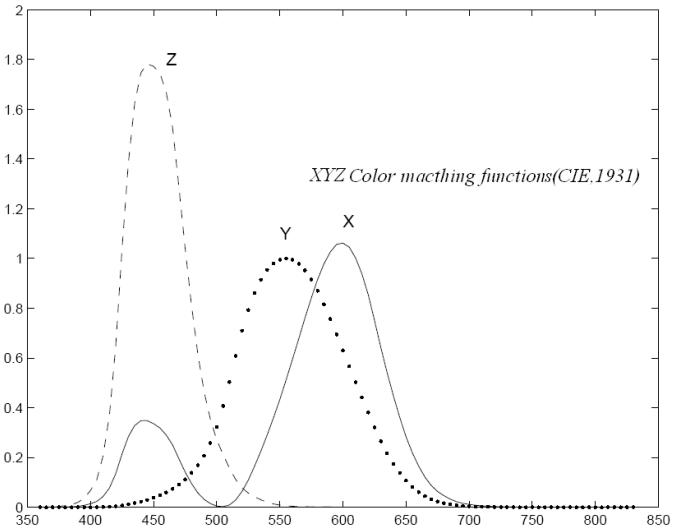

ภาพที่ 2.43 ฟังชันการจับคู่สี RGB ในมิติ XYZ

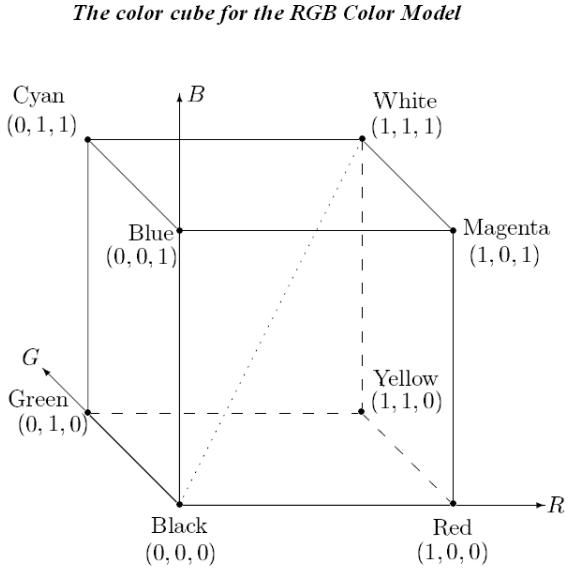

ภาพที่ 2.44 แบบจำลองสีแบบ RGB

แบบจำลองสีแบบ RGB สามารถสรุปสัญลักษณ์โดยเป็นรูปแบบโดยทั่วไปสำหรับสีมาตราฐานแบบ RGB สรุปได้ดังตารางที่ 2.7

ตารางที่ 2.7 สัญลักษณ์สำหรับสีมาตรฐานแบบ RGB

Long Name	Short Name	RGB Values
Black	K	[0,0,0]
Blue	B	[0,0,1]
Green	G	[0,1,0]
Cyan	C	[0,1,1]
Red	R	[1,0,0]
Magenta	M	[1,0,1]
Yellow	Y	[1,1,0]
White	W	[1,1,1]

ความสว่างของภาพ (Image Brightness) นั้นเกิดจากค่าเฉลี่ยของระดับเทาแต่ละพิกเซลในภาพทั้งหมดเราสามารถคำนวณได้จากสมการที่ 2.13

$$Brightness(B) = \frac{1}{NM}\sum_{y=0}^{M-1}\sum_{y=0}^{N-1} f(x,y) \qquad \text{สมการที่ 2.13}$$

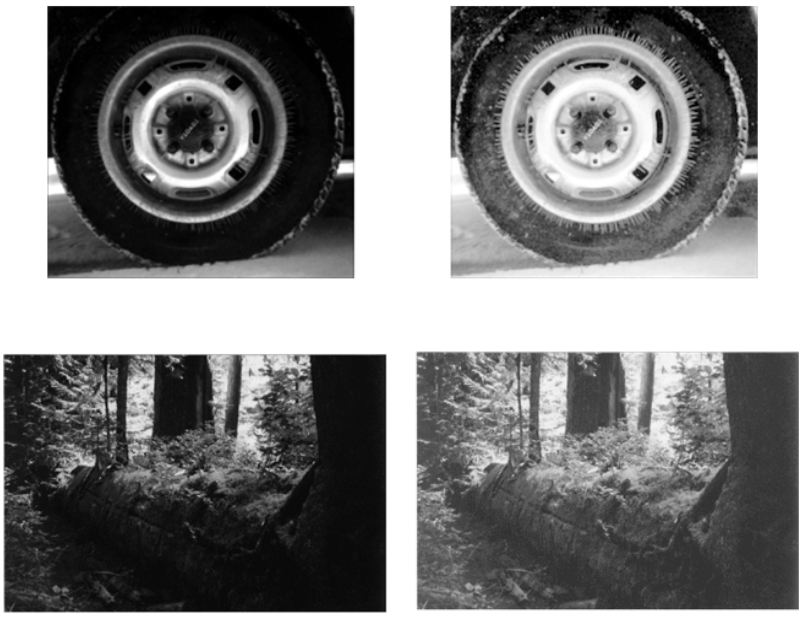

ภาพที่ 2.45 ภาพล้อรถและภาพป่า (ภาพทางด้านซ้ายมือสว่างน้อย)

ความแตกต่างระหว่างความสว่างและความมืดของภาพ (Image Contrast) คือรากที่สองของความแตกต่างระหว่างความสว่างกับความมืดของภาพสามารถคำนวณดังสมการที่ 2.14

$$Contrast(C) = \sqrt{\frac{1}{NM}\sum_{y=0}^{M-1}\sum_{y=0}^{N-1}[f(x,y) - B]^2} \qquad \text{สมการที่ 2.14}$$

2.2.3 กระบวนการกระทำการกับภาพ

ความเข้าใจเกี่ยวกับคุณลักษณะภาพและการแยกแยะประเภทของกระบวนการกระทำการกับภาพนั้นจะช่วยทำให้เราสามารถคาดคะเนภาพผลลัพธ์ที่จะได้หลังจากผ่านกระบวนการกระทำการประมวลผลภาพ หรือช่วยในการประมาณการความซับซ้อนของขั้นตอนกระบวนการที่จะกระทำกับภาพที่จะนำไปใช้

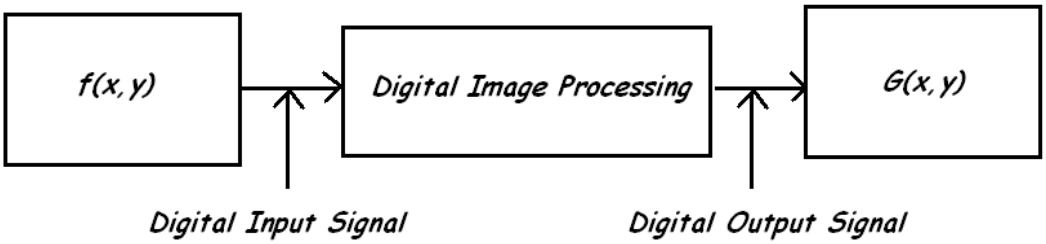

ภาพที่ 2.46 การประมวลภาพต้นบับ *f(x,y)* และภาพผลลัพธ์ *G(x,y)* หลังการประมวลผล

ภาพที่ 2.46 นั้นแสดงการดำเนินการจากภาพต้นบับ *f(x,y)* ไปยังภาพ *G(x,y)* สามารถแบ่งกระบวนการกระทำกับภาพในการประมวลผลภาพดิจิทัลเป็น 3 ประเภท คือ กระบวนการกระทำการกับภาพแบบเฉพาะจุด (Point Processing) กระบวนการกระทำการกับภาพแบบเฉพาะจุด (Local Processing) กระบวนการกระทำการกับภาพแบบทั้งหมด (Global Processing) ดังภาพที่ 2.47 แสดงกระบวนวนการที่ดำเนินการกับภาพต้นฉบับเพื่อให้ได้ภาพผลลัพธ์และจะขออธิบายพอสังเขปดังต่อไปนี้

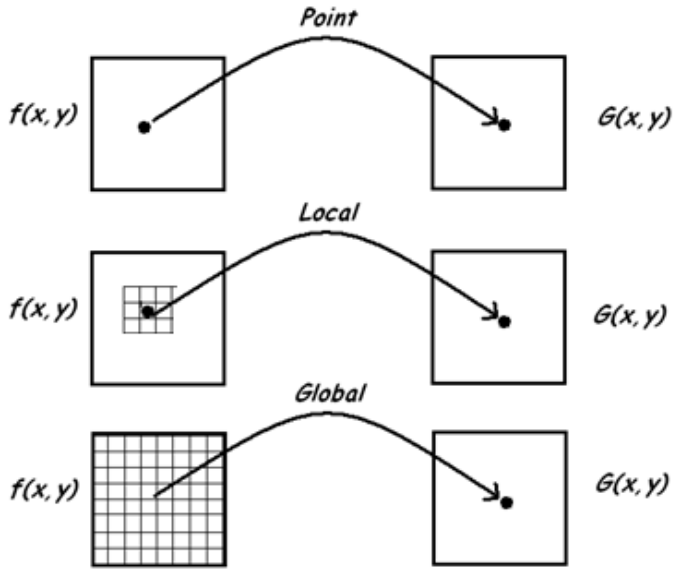

ภาพที่ 2.47 แสดงกระบวนวนการที่ดำเนินการกับภาพต้นฉบับ

2.2.3.1 กระบวนการกระทำการกับภาพแบบเฉพาะจุด (Point Processing)

กระบวนการกระทำการกับภาพแบบเฉพาะจุดนั้น ค่าระดับเทาซึ่งเป็นค่าที่แสดงระดับความเข้มเทาที่แสดงในแต่ละพิกเซลของภาพผลลัพธ์นั้น จะขึ้นอยู่กับค่าระดับเทาในแต่ละพิกเซลของภาพต้นฉบับซึ่งเป็นภาพที่ถูกนำเข้าพิกเซลต่อพิกเซล ณ ตำแหน่งที่สมนัยกันของภาพต้นฉบับ โดยที่ค่าที่การเปลี่ยนแปลงของพิกเซลของภาพผลลัพธ์นั้นไม่ขึ้นกับค่าพิกเซลที่อยู่บริเวณใกล้เคียงของภาพต้นฉบับ (Original Image)

ตัวอย่างการประมวลผลภาพดิจิทัลได้แก่การปรับความเข้มของภาพด้วยการบวกลบ คูณ หาร ด้วยค่าใดๆ กับภาพต้นฉบับหรือการกระทำการทางตรรกศาสตร์ต่างๆ เป็นต้น ฟังก์ชั่นแบบเชิงเส้น ฟังก์ชั่นแบบลอกการิทึม ฟังก์ชั่นแบบยกกำลัง (Power-Law Function)

2.2.3.2 กระบวนการกระทำการกับภาพแบบเฉพาะบริเวณ (Local Processing)

กระบวนการกระทำการกับภาพแบบเฉพาะบริเวณ นั้นเป็นการนำค่าสีของจุดภาพที่อยู่บริเวณใกล้เคียงมาประมวลผลเพื่อให้ได้ค่าของจุดภาพใหม่ที่อยู่ตำแหน่งตรงกลางของจุดภาพที่อยู่ข้างเคียง

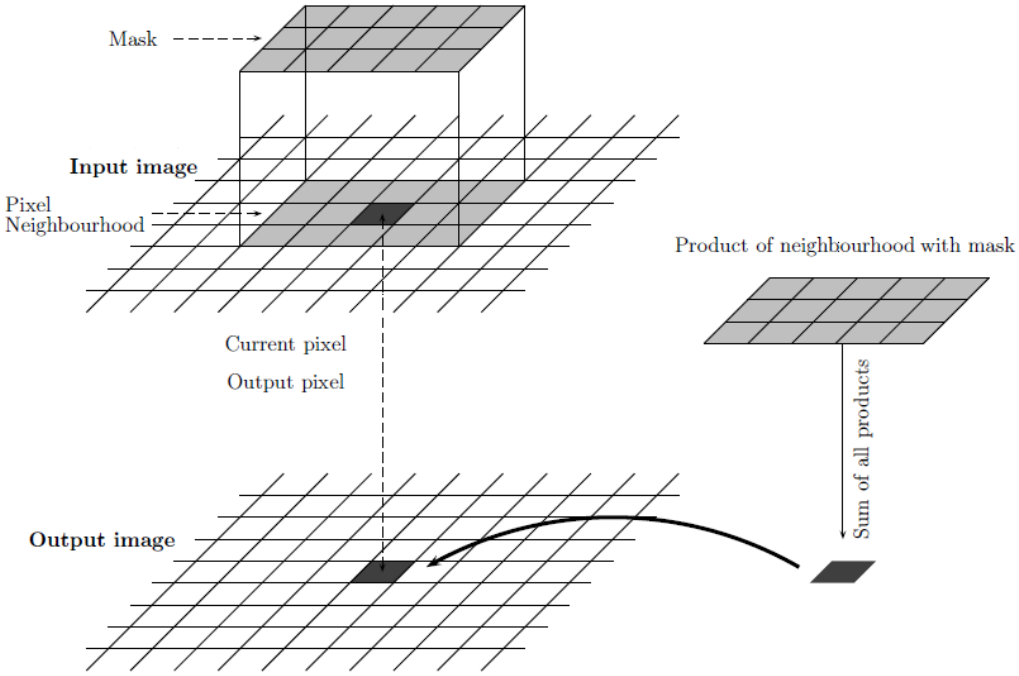

ภาพที่ 2.48 แสดงกระบวนวนการที่ดำเนินการกับภาพต้นฉบับแบบเฉพาะบริเวณ

m (-1,-2)	m (-1,-1)	m (-1,0)	m (-1,1)	m (-1,2)
m (0,-2)	m (0,-1)	m (0,0)	m (0,1)	m (0,2)
m (1,-2)	m (1,-1)	m (1,0)	m (1,1)	m (1,2)

P(i-1,j-2)	P(i-1,j-1)	P(i-1,j)	P(i-1,j+1)	P(i-1,j+2)
P(i,j-2)	P(i,j-1)	P(i,j)	P(i,j+1)	P(i,j+2)
P(i+1,j-2)	P(i+1,j-1)	P(i+1,j)	P(i+1,j)	P(i+1,j)

$$\sum_{s=-1}^{1}\sum_{t=-2}^{2} m(s,t)p(i+s,j+t) \qquad \text{สมการที่ 2.15}$$

$$\sum_{s=-1}^{1}\sum_{t=-2}^{2} m(s,-t)p(i+s,j+t) \qquad \text{สมการที่ 2.16}$$

$$\sum_{s=-1}^{1}\sum_{t=-2}^{2} m(s,t)p(i-s,j-t) \qquad \text{สมการที่ 2.17}$$

$$e = \frac{1}{9}\, a+b+c+d+f+g+h+i \qquad \text{สมการที่ 2.18}$$

	a	*b*	*C*	
	d	*e*	*f*	
	g	*h*	*I*	

ภาพที่ 2.49 แสดงกระบวนวนการที่ดำเนินการจุดภาพ *e*

2.2.3.3 กระบวนการกระทำการกับภาพแบบทั้งหมด (Global Processing)

กระบวนการกระทำการกับภาพแบบนี้นั้น ค่าระดับเทาซึ่งเป็นค่าที่แสดงระดับความเข้มเทาที่แสดงในแต่ละพิกเซลของภาพผลลัพธ์นั้น จะขึ้นอยู่กับค่าระดับเทาในแต่ละพิกเซลของภาพต้นฉบับซึ่งเป็นภาพที่ถูกนำเข้าพิกเซลต่อพิกเซล ณ ตำแหน่งที่สมนัยกันของภาพต้นฉบับ โดยที่ค่าการเปลี่ยนแปลงของพิกเซลในภาพผลลัพธ์นั้นไม่ขึ้นกับค่าพิกเซลที่อยู่บริเวณใกล้เคียงของภาพต้นฉบับ (Original Image) กระบวนการการกระทำการกับภาพประเภทนี้ได้แก่ การกระทำแบบ Threshold และการกระทำแบบ Histogram Equalization โดยที่กำหนดค่าตัวแปรตามสมการที่ 2.19

กำหนดให้

f(x,y) คือภาพต้นฉบับที่นำเข้าสู่กระบวนการประมวลผล

G(x,y) คือภาพผลลัพธ์ที่ผ่านกระบวนการประมวลผล

ซึ่งค่าผลลัพธ์ดังสมการที่

$$G(\mathrm{x},\mathrm{y}) = \mathrm{T}[f(\mathrm{x},\mathrm{y})\text{for all pixel}] \qquad \text{สมการที่ 2.19}$$

เทคนิคการกระทำแบบ Thresholding นั้นเป็นการกระทำกับค่าระดับความเข้มเทาคงที่และต้องมีการกำหนดค่าซึ่งในงานวิจัยนี้เราจะเรียกว่า ค่าเกณฑ์ (Threshold value,T) เพื่อแยกส่วนประกอบที่เป็นวัตถุที่ต้องการในภาพ(Objact) ออกจากส่วนที่เป็นพื้นหลังของภาพ (Background) และยังเป็นอีกขั้นตอนหนึ่งเพื่อใช้ในการสร้างภาพแบบไบนารี ซึ่งสิ่งที่สำคัญของการกระทำแบบนี้นั้นสิ่งที่สำคัญของกระบวนการคือการกำหนดค่าเกณฑ์ (T) ที่เหมาะสม ซึ่งในการกำหนดค่าเกณฑ์ที่ไม่เหมาะสมนั้นจะทำให้ภาพผลลัพธ์ที่ผ่านกระบวนการประมวลผลภาพ

รายละเอียดบางส่วนขาดหายไป หรือภาพที่ไม่พึ่งประสงค์ปนมาด้วยเช่นสัญญาณรบกวน(Noise) ซึ่งในการกำหนดค่านั้นวิธีในการหาค่าเกณฑ์นั้นมีหลายวิธีซึ่งการนำไปใช้ในงานมีลักษณะแตกต่างกันไป

วิธีการกำหนดค่าเกณฑ์แบบค่าเดียว (Single Thresholding) เป็นการแยกข้อมูลระหว่างส่วนวัตถุที่ต้องการแยกออกจากส่วนที่เป็นพื้นหลังของภาพโดยจะพิจารณาข้อมูลกราฟฮีสโตแกรม (Histogram) ที่เป็นการกระจายของข้อมูลทั้งสองส่วน โดยจะแยกสองกลุ่มข้อมูลนี้โดยค่าเกณฑ์ที่สามารถแยกข้อมูลออกเป็นสองกลุ่มข้อมูล

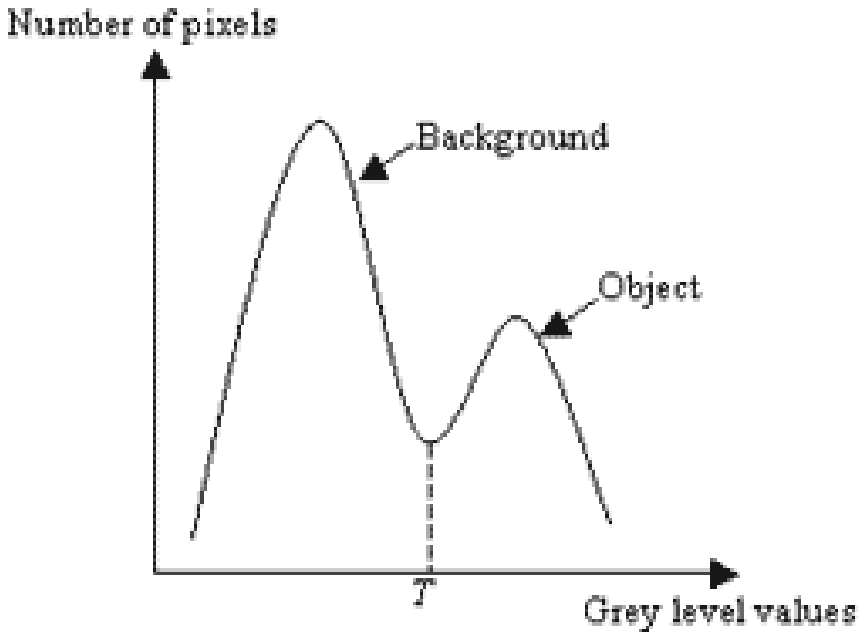

ภาพที่ 2.50 ภาพกราฟฮีสโตแกรมที่มีการกำหนดค่าเกณฑ์แบบค่าเดียว

หากสังเกตภาพที่ 2.50 เป็นภาพที่แสดงถึงการกระจายของข้อมูลภาพจะเห็นได้ว่ากลุ่มของข้อมูลนั้นถูกแบ่งเป็นสองแยกออกเป็นสองส่วน หากเลือกค่าเกณฑ์ที่ระดับเทาที่อยู่ระหว่างสองกลุ่มข้อมูลในภาพซึ่งจากภาพที่ นั้นเราควรเลือกค่าเกณฑ์ที่ตำแหน่งค่าระดับเทาที่ต่ำสุดของส่วนที่เป็นข้อมูลส่วนที่แสดงว่าเป็นข้อมูลของวัตถุที่ต้องการ จะทำให้เราสามารถแยกส่วนที่เป็นวัตถุที่ต้องการออกจากส่วนที่เป็นพื้นหลังของภาพได้ โดยที่กำหนดค่าตัวแปรตามสมการที่ 2.20

กำหนดให้

f(x,y) คือ ฟังก์ชันของภาพนำเข้า f(x,y) ที่ตำแหน่ง (x,y) ใดๆ

G(x,y) คือฟังก์ชันของภาพผลลัพธ์ G(x,y) ที่ตำแหน่ง (x,y) ใดๆ

T คือค่าเกณฑ์ระดับสี

$$G(x,y) = \begin{cases} 0, & if\ f(x,y) \geq \mathrm{T} \\ 1, & otherwise \end{cases} \qquad \text{สมการที่ 2.20}$$

ในสมการที่ 2.20 แสดงเป็นการประมวลผลภาพโดยการกำหนดค่าข้อมูลภาพผลลัพธ์ใหม่ซึ่งแทนด้วยฟังก์ชัน G(x,y) และข้อมูลภาพดิจิทัลที่นำเข้านั้นถูกแทนด้วยถูกแทนด้วยฟังก์ชัน f(x,y) ซึ่งเป็นรูปแบบข้อมูลภาพดิจิทัลทั่วไป โดยตามสมการนั้นสามารถอธิบายได้ว่า ข้อมูลภาพผลลัพธ์ใหม่ซึ่งแทนด้วยฟังก์ชัน G(x,y) ที่ตำแหน่ง (x,y) ใดๆ จะเป็นมีค่าใหม่ได้สองกรณีและมีค่าผลลัพพธ์ได้เพียงสองค่าเท่านั้น คือมีค่าข้อมูลเท่ากับ 0 หรืออาจจะมีค่าเท่ากับ 1 ก็ได้ โดยมีเงื่อนไขว่าจะมีค่าเท่า 0 ก็ต่อเมื่อถ้าพบว่า ค่าข้อมูลฟังก์ชัน f(x,y) ที่ตำแหน่ง (x,y) ใดๆ นั้นมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับค่าเกณฑ์ T จะกำหนดค่าข้อมูลให้มีค่าเท่ากับ 0 และสำหรับกรณีอื่นจะกำหนดค่าข้อมูลให้มีค่าเท่ากับ 1 ซึ่งหมายความว่าเมื่ออยู่ในกรณีที่ ค่าข้อมูลน้อยกว่าค่าเกณฑ์ T นั้นเอง การประมวลผลภาพให้เป็นดังสมการนั้นจะเห็นได้ว่าค่าข้อมูลใหม่ของภาพผลลัพธ์นั้นขึ้นอยู่กับค่าข้อข้อมูลเดิมและใช้ค่าเกณฑ์เป็นข้อมูลหรือระดับในการอ้างอิงค่าข้อมูลใหม่ซึ่งค่าข้อมูลในที่นี้หมายถึงอาจแทนด้วยค่าข้อมูลสีระดับเทานั้นเอง ดังนั้นการเลือกค่าเกณฑ์ที่จะใช้เพื่อแยกกลุ่มข้อมูลนั้นต้องเป็นค่าที่เหมาะสมมากที่สุดเพื่อให้สามารถแยกส่วนที่เป็นวัตถุหรือสิ่งที่ต้องการคัดแยกจากในภาพต้นแบบมากที่สุดโดยปราศจากสัญญาณรบกวน การกระจายของข้อมูลค่าสีของจุดภาพซึ่งจากกราฟดังแสดงในภาพที่ 2.50 นั้นเป็นการแยกส่วนประกอบของสองกลุ่มด้วยค่าเกณฑ์ที่เหมาะสมเพียงค่าเดียว

วิธีการกำหนดค่าเกณฑ์แบบหลายค่า (Muti-Thresholding) การแยกข้อมูลระหว่างส่วนวัตถุที่ต้องการแยกออกจากส่วนที่เป็นพื้นหลังของภาพแต่ต้องกำหนดค่าเกณฑ์ T ซึ่งเป็น T1, T2 และT3 โดยจะกำหนดค่าเกณฑ์มากกว่าหนึ่งค่าเพื่อที่จะทำการแยกส่วนวัตถุหรือสิ่งที่ต้องการเพื่อที่จะแยกข้อมูลของส่วนข้อมูลที่ต้องการออกมา โดยจะพิจารณาข้อมูลของกราฟฮีสโตแกรม (Histogram) ที่เป็นการกระจายของข้อมูลจุดภาพค่าสีระดับเทาของภาพ

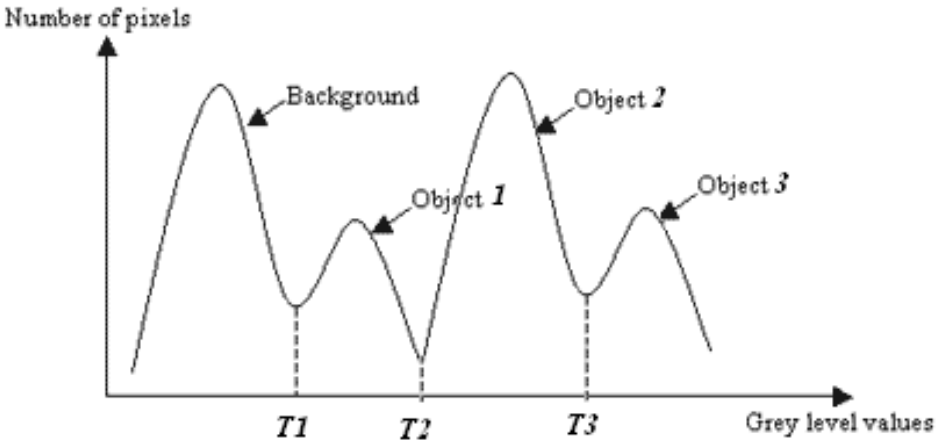

ภาพที่ 2.51 กราฟฮีสโตแกรมที่มีการกำหนดค่าเกณฑ์ของระดับสีเทาแบบหลายค่าและมีหลายวัตถุ

จากภาพที่ 2.51 นั้นเป็นกราฟฮีสโตแกรม (Histogram) ของภาพที่แสดงให้เห็นการกระจายของข้อมูลภาพซึ่งอยู่ในระดับค่าสีเทา (Gray level values) และจำนวนของมูลของพิกเซลที่ระดับค่าสีเทา ในภาพนั้นจะพบว่ามีกลุ่มข้อมูลของวัตถุ 3 ส่วนและส่วนที่เป็นพื้นหลัง 1 ส่วน หากเราต้องการจะแยกวัตถุที่ 2 ออกจากภาพเราอาจจะต้องตัดข้อมูลที่ไม่ใช่วัตถุที่ 2 ออก อาจใช้วิธีการกำนดค่าเกณฑ์ที่ต้องใช้ค่าเกณฑ์สองค่าเพื่อคัดค่าของข้อมูลภาพส่วนที่เป็นวัตถุที่ 2 เราอาจเรียกลักษณะวิธีการกำหนดค่าเกณฑ์แบบนี้เรียกว่า Double Thresholding ซึ่งอาจเขียนเป็นสมการดังสมการที่ 2.21

กำหนดให้

f(x,y) = ฟังก์ชันของภาพนำเข้า *f(x,y)* ที่ตำแหน่ง *(x,y)* ใดๆ

G(x,y) = ฟังก์ชันของภาพผลลัพธ์ *G(x,y)* ที่ตำแหน่ง *(x,y)* ใดๆ

T2 = ค่าเกณฑ์ระดับสีเทา *T2*

T3 = ค่าเกณฑ์ระดับสีเทา *T3*

$$G(x,y) = \begin{cases} 0, & if\ f(x,y) \geq T2\ \ and\ \ f(x,y) \leq\ T3 \\ 1, & otherwise \end{cases} \qquad \text{สมการที่ 2.21}$$

จากสมการที่ 2.21 นั้นแสดงกำหนดค่าภาพผลลัพธ์โดยการประมวลผลภาพนั้นให้เป็นไปตามสมการที่ โดยการกำหนดค่าข้อมูลภาพผลลัพธ์ใหม่ซึ่งแทนด้วยฟังก์ชัน *G(x,y)* และ

ข้อมูลภาพดิจิทัลที่นำเข้านั้นถูกแทนด้วยถูกแทนด้วยฟังก์ชัน *f(x,y)* ซึ่งเป็นรูปแบบข้อมูลภาพดิจิทัลทั่วไป โดยตามสมการนั้นสามารถอธิบายได้ว่า ข้อมูลภาพผลลัพธ์ใหม่ซึ่งแทนด้วยฟังก์ชัน *G(x,y)* ที่ตำแหน่ง *(x,y)* ใดๆ จะเป็นมีค่าใหม่ได้สองกรณีและมีค่าผลลัพธ์ได้เพียงสองค่าเท่านั้น คือ มีค่าข้อมูลเท่ากับ 0 หรืออาจจะมีค่าเท่ากับ 1 ก็ได้ โดยมีเงื่อนไขว่าจะมีค่าเท่า 0 ก็ต่อเมื่อถ้าพบว่าค่าข้อมูลฟังก์ชัน *f(x,y)* ที่ตำแหน่ง *(x,y)* ใดๆ นั้นจะต้องมีค่ามากกว่าหรือเท่ากับค่าเกณฑ์ *T2 และ* จะต้องมีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับค่าเกณฑ์ *T3* ด้วยจึงจะมีค่าข้อมูลมีค่าเท่ากับ 0 ได้ สำหรับกรณีอื่นนั้นจะกำหนดค่าข้อมูลให้มีค่าเท่ากับ 1 ซึ่งหมายความว่าเมื่ออยู่ในกรณีที่ 1

การประมวลผลภาพให้เป็นดังสมการ นั้นจะเห็นได้ว่าค่าข้อมูลใหม่ของภาพผลลัพธ์นั้นขึ้นอยู่กับค่าของข้อมูลเดิมและใช้ค่าเกณฑ์เป็นข้อมูลหรือระดับค่าสีเทาในการอ้างอิง 2 ถึงค่าเพื่อคัดเลือกเอาแต่เฉพาะข้อมูลที่เป็นของวัตถุที่ 2 เท่านั้น ออกจากภาพ

วิธีการกำหนดค่าเกณฑ์แบบค่าที่ดีที่สุด (Optimal Thresholding) หรือ Otsu's method ปัญหาคือว่าโดยทั่วไปจากกราฟฮีสโตแกรมของแต่ละวัตถุและพื้นหลังจะซ้อนทับกันหรือเหลื่อมกัน (Overlap) และไม่มีความรู้เดิมของแต่ละกราฟฮีสโตแกรมอาจจะซับซ้อนที่จะหาจุดแยก (Splitting Point) ในภาพที่ 2.52 ด้านล่างนั้นแสดงให้เห็นถึงนี้สมมติว่า กราฟฮีสโตแกรม สำหรับส่วนที่เป็นวัตถุและส่วนที่เป็นพื้นหลังในแต่ละกรณี ซึ่งในแต่ละกรณีนั้นเป็นกราฟฮีสโตแกรม s สำหรับส่วนวัตถุและส่วนพื้นหลังซึ่งเป็นของการแจกแจงแบบปกติ (Normal Distribution) เราเลือกค่าเกณฑ์ที่ทั้งสองกราฟฮีสโตแกรมนั้นข้อมูล 2 ข้อมูลนั้นข้ามกันซ้อนทับกันในลักษณะที่เรียกว่า "ครอสโอเวอร์(Cross Over)"

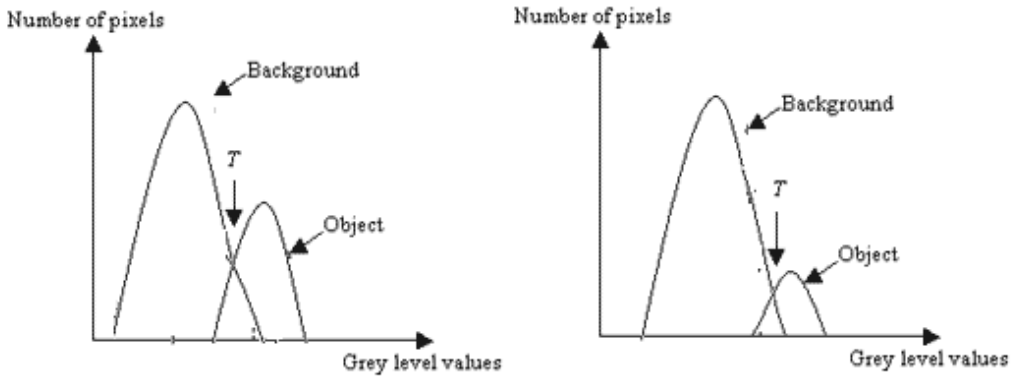

ภาพที่ 2.52 ภาพกราฟฮีสโตแกรมในลักษณะครอสโอเวอร์(Cross Over)

ในทางปฏิบัติถึงแม้ว่ากราฟฮีสโตแกรมนั้นจะไม่ตามที่กำหนดไว้ที่อยู่ในรูป ดังนั้นเราจึงจำเป็นต้องเรียงลำดับของวิธีการแบบอัตโนมัติสำหรับการเลือกค่าเกณฑ์ที่ดีที่สุด (Automatic method for choosing a best threshold) วิธีการหนึ่งคือการอธิบายกราฟฮีสโตแกรม (Histogram) เพื่อเป็นการแจกแจงความน่าจะเป็น (Probability Distribution)

ดังนั้นความน่าจะเป็นของค่าพิกเซลที่ระดับเทา *i* นั้นมีค่าเท่ากับสัดส่วนของจำนวนของพิกเซลที่ระดับเทา *i* ต่อจำนวนของพิกเซลทั้งหมดดังสมการที่ 2.22

$$p_i = n_i/N \qquad \text{สมการที่ 2.22}$$

กำหนดให้

P_i คือความน่าจะเป็นของพิกเซลที่ระดับเทา *i*

i คือระดับเทา *i*

n_i คือจำนวนของพิกเซลที่ระดับเทา *i*

N คือจำนวนของพิกเซลทั้งหมดซึ่งมีระดับเทา *i*

ถ้าเรามีค่าเกณฑ์ที่ระดับของค่าเกณฑ์ซึ่งเป็นค่าที่ระดับสีที่ *k*

$\omega(k)$ คือผลรวมของความน่าจะเป็น P_i โดยที่ *i* มีค่าตั้งแต่ 0 จนถึง k

$\mu(k)$ คือผลรวมของความน่าจะเป็น P_i โดยที่ *i* มีค่าตั้งแต่ k+1 จนถึง L-1

$$\omega(k) = \sum_{i=0}^{k} p_i \qquad \text{สมการที่ 2.23}$$

$$\mu(k) = \sum_{i=k+1}^{L-1} p_i \qquad \text{สมการที่ 2.24}$$

$\mu(k)$ คือผลรวมของความน่าจะเป็น p_i โดยที่ *i* มีค่าตั้งแต่ 0 จนถึง L-1 จะมีค่าเท่ากับ 1

$$\omega(k) + \mu(k) = \sum_{i=0}^{L-1} p_i = 1 \qquad \text{สมการที่ 2.25}$$

$$\mu_T = \sum_{i=0}^{L-1} ip_i \qquad \text{สมการที่ 2.26}$$

การหาค่า k

$$\frac{\mu_T\omega(k)-\mu(k)^2}{\omega(k)\mu(k)}$$ สมการที่ 2.27

ซึ่งในสำหรับการหาค่าเกณฑ์ที่ดีที่สุด(Optimal Threshold) บางครั้งเรียกว่า Otsu's Method การหาค่าและใช้ค่าที่กำหนดนั้นหากเลือกค่าที่เหมาะจะทำให้สามารถประมวลผลภาพผลลัพธ์ออกมาได้ดีนำมาใช้ในกระบวนการ

2.3 การวิเคราะห์ภาพแผ่นยางดิบด้วยคอมพิวเตอร์

ด้วยลักษณะทางกายภาพของแผ่นยางดิบที่สีไม่สม่ำเสมอประกอบกับสีนั้นไม่สามารถบอกได้แน่นอนและชัดเจนจึงต้องอาศัยการวิเคราะห์ภาพโดยสังเกตจากภาพแผ่นยางดิบจึงอาศัยฟังก์ชั่นฮีสโตแกรมที่ช่วยในการอธิบายคุณลักษณะของภาพแผ่นยางที่ได้จากการประมวลผลภาพด้วยคอมพิวเตอร์ สำหรับเทคนิคค่าเกณฑ์และการใช้ค่าเกณฑ์นั้นในการประมวลผลภาพและวิเคราะห์จะได้กล่าวต่อไปตามลำดับ

2.3.1 ฟังก์ชั่นฮีสโตแกรม (Histrogram Function)

กราฟฮีสโตแกรมเป็นกราฟแท่งที่สามารถบอกคุณลักษณะของภาพได้ว่าภาพนั้นเป็นภาพที่มืดหรือสว่าง กราฟแท่งนี้จะบอกถึงจำนวนของจุดภาพในแต่ระดับค่าสีที่ต่างระดับกันลักษณะเป็นดังในภาพที่ 2.53

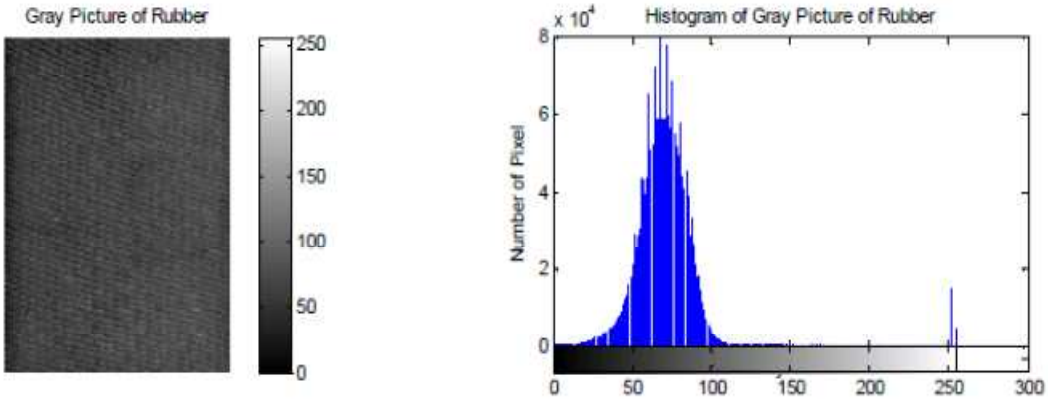

ภาพที่ 2.53 ภาพยางแผ่นระดับค่าสีเทาและกราฟแท่งฮีสโตแกรม

ดังในภาพที่ 2.53 สังเกตทางด้านซ้ายมือเป็นภาพแผ่นยางดิบซึ่งเป็นภาพระดับค่าสีเทาที่ค่อนข้างสว่างน้อย กราฟแท่งฮีสโตแกรมทางด้านขวามือในภาพที่ 2.53 นั้นแสดงว่าภาพลักษณะค่อนข้างสว่างน้อยหรือมืด เนื่องจากจำนวนจุดภาพส่วนใหญ่อย่างทางซ้ายมือของกราฟฮีสโตแกรม ซึ่งระดับค่าสีทางด้านซ้ายของกราฟนั้นเป็นระดับค่าสีที่มีความสว่างน้อยหรือมืดดำ โดยความน่าจะเป็นที่จะเกิดจุดภาพที่ระดับค่าสีต่างๆนั้นเป็นดังสมการที่ 2.28

$$P(r_k) = \frac{n_k}{n} \qquad \text{สมการที่ 2.28}$$

โดยที่กำหนดให้

$P(r_k)$ คือความน่าจะเป็นที่จะเกิดของจำนวนจุดภาพที่มีค่าระดับค่าสีเท่ากับ k

k คือระดับค่าสีที่มีค่าสีซึ่งสามารถมีค่าสีตั้งแต่ 0 ถึง 255

n คือจำนวนจุดภาพทั้งหมดในภาพ

n_k คือจำนวนจุดภาพที่ระดับค่าสี

ซึ่งสามารถนำมาวาดเป็นกราฟฮีสโตแกรมตามภาพที่ 2.52 และเขียนดังสมการที่ 2.27

$$Function\ Histogram = f\ (N_P, C_L) \qquad \text{สมการที่ 2.29}$$

โดยที่กำหนดให้

N_P คือจำนวนจุดภาพที่ระดับค่าสีเดียวกันซึ่งแสดงค่าในแนวแกน Y

C_L คือระดับค่าสีที่มีค่าสีซึ่งสามารถมีค่าสีตั้งแต่ 0 ถึง 255

จากภาพที่ 2.53 นั้นคือภาพยางแผ่นต้นฉบับที่ถูกเปลี่ยนค่าสีขององค์ประกอบของภาพให้เป็นภาพยางแผ่นระดับในระดับค่าสีเทา Gray-Level และทำการจัดเรียงลำดับจุดภาพตามระดับค่าสีของจุดภาพที่ระดับค่าสีเทาตั้งแต่ 0 – 255 ดังรูปกราฟฮีสโตแกรมนั้นทำให้การประมวลผลรวดเร็วและซับซ้อนน้อยในการวิเคราะห์ภาพและประมวลผลภาพ

2.3.2 การเปรียบเทียบลักษณะภาพและกราฟฮีสโตแกรม

กราฟฮีสโตแกรมเป็นกราฟแท่งที่สามารถบอกคุณลักษณะของภาพได้ว่าภาพนั้นเป็นภาพที่มืดหรือสว่าง กราฟแท่งจะบอกถึงจำนวนของจุดภาพในแต่ระดับสีที่ต่างระดับกัน สำหรับแกน X ในแนวนอนนั้นจะแสดงระดับของค่าสี ส่วนแกน Y ในแนวตั้งแสดงจำนวนของจุดภาพที่

อยู่ในระดับสีเดียวกัน เช่น ค่าระดับสีเทาที่ 0 แทนความเข้มความสว่างน้อยหรือสีดำ ระดับสีเทาที่ 255 แทนความเข้มความสว่างมากหรือสีขาว

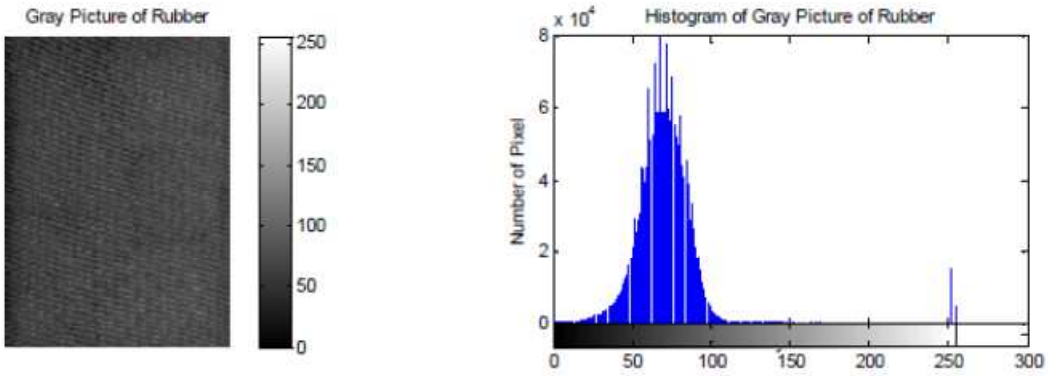

ภาพที่ 2.54 ภาพยางแผ่นยางดิบและกราฟฮีสโตแกรมภาพ

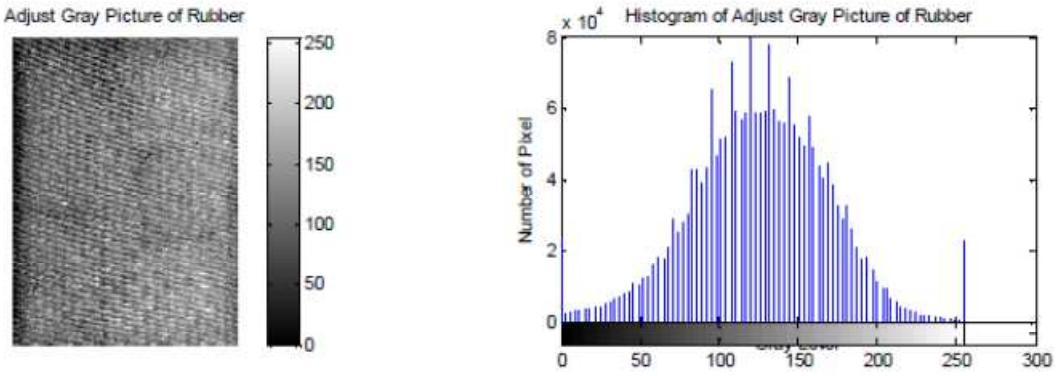

ภาพที่ 2.55 ภาพยางแผ่นที่มีการปรับปรุงและกราฟฮีสโตแกรมภาพ

จากการสังเกตภาพที่ 2.54 สังเกตว่าภาพแผ่นยางต้นแบบนั้นมีการเปลี่ยนจากภาพสีเป็นภาพระดับสีเทาซึ่งค่อนข้างดำและเมื่อพล็อตกราฟแท่งฮีสโตแกรมของภาพนั้น จะเห็นว่าจุดภาพส่วนใหญ่อยู่ทางด้านซ้ายของกราฟแสดงว่าภาพค่อนข้างดำ มีจำนวนจุดภาพสูงสุดอยู่ที่ประมาณระดับค่าสี 75

จากการสังเกตภาพที่ 2.55 เป็นภาพที่มีการปรับปรุงภาพสังเกตว่าภาพเดิมสว่างขึ้นและเมื่อพล็อตกราฟแท่งฮีสโตแกรมของภาพนั้นจะเห็นว่าจุดภาพจะอยู่ทางด้านขวาของกราฟแสดงว่าภาพค่อนข้างสว่างมากขึ้น มีจำนวนจุดภาพสูงสุดอยู่ที่ประมาณระดับค่าสี 120 ลักษณะของภาพยางระดับค่าสีเท่านั้นค่อนข้างค่าความเข้มแสงน้อยหรือสว่างน้อยมืดนั้นเอง หากสังเกตจำนวนจุดภาพจะเห็นว่าลักษณะของกลุ่มจุดภาพส่วนใหญ่ไปในทางซ้ายของกราฟนั้นหมายความว่า

ลักษณะของภาพยางระดับค่าสีเท่านั้นค่อนข้างสว่างน้อยมืดนั้นเองซึ่งเป็นไปตามลักษณะของภาพยางระดับค่าสีเทาที่ได้กล่าวมาในขั้นต้นและมีจำนวนจุดภาพมากสุด อยู่ที่ระดับค่าสีประมาณค่าเท่ากับ 102 ซึ่งมีจำนวนจุดภาพประมาณ 4.5×10^4 จุด และค่าสีของจุดภาพนั้นอยู่ระหว่างช่วงระดับค่าสีประมาณ 60 - 180 ซึ่งกราฟฮีสโตแกรมสามารถบอกถึงคุณลักษณะขององค์ประกอบของภาพได้ว่าค่อนข้างมืดหรือสว่าง และสามารถบอกจำนวนจุดภาพแต่ละระดับค่าสีได้ว่ามีจำนวนมากน้อยเท่าไรได้ แต่ไม่สามารถอ้างอิงถึงตำแหน่งของจุดภาพได้ในลักษณะที่ว่าค่าสีของจุดภาพระดับเท่านี้นั้นอยู่ตรงตำแหน่งใดของภาพ

กราฟฮีสโตแกรมของภาพเป็นการแจกแจงความถี่ของจุดภาพที่มีค่าสี 0 -255 หากสังเกตภาพที่ 2.56 ลักษณะภาพทั้งสองนั้นมีสีโทนสีที่เกิดขึ้นในภาพค่อนข้างใกล้เคียงกันแต่เมื่อดูลักษณะกราฟฮีสโตแกรมเทียบกันแล้วแตกต่างกันนั้นซึ่งก็เป็นไปตามค่าสีของจุดภาพ

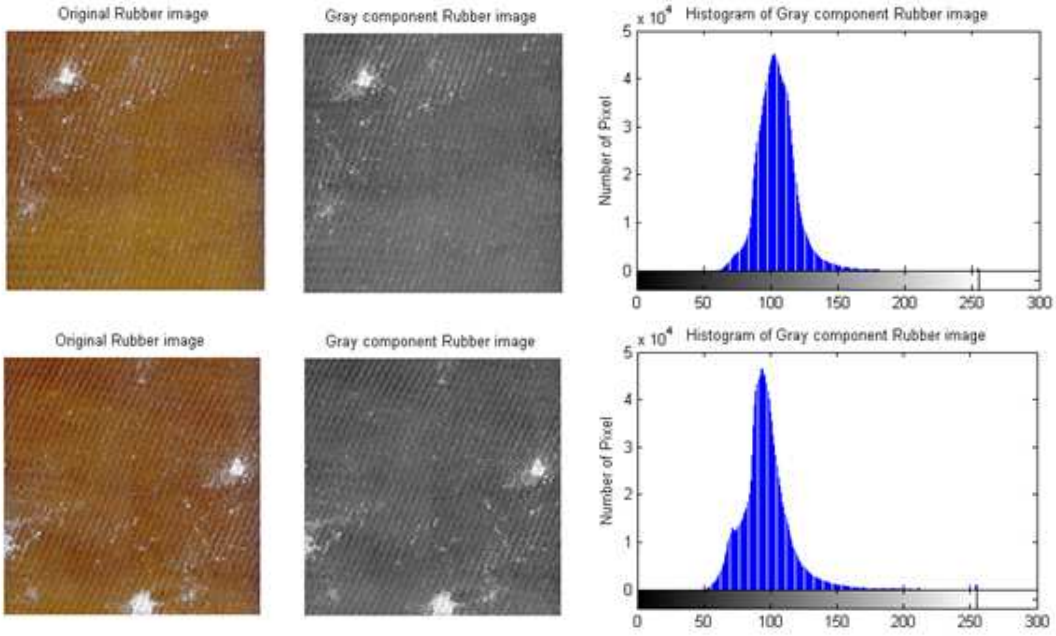

ภาพที่ 2.56 ภาพยางแผ่นต้นฉบับ A ภาพยางแผ่นระดับสีเทา Gray-Level และกราฟฮีสโตแกรม

ข้อสังเกตที่สำคัญเนื่องจากรูปกราฟแท่งฮีสโตแกรมเป็นการเรียงจุดภาพที่ระดับสีที่แตกต่างกัน ดังนั้นลักษณะของกราฟจะขึ้นอยู่กับจำนวนจุดภาพที่ระดับสีต่างๆ เท่านั้นและแสดงถึงจำนวนของจุดภาพมีมากน้อยเท่าไร ซึ่งกราฟแต่ละแท่งไม่ขึ้นอยู่กับตำแหน่งจุดภาพ นั้นหมายความว่าหากพบรูปกราฟมีลักษณะเหมือนกันไม่ได้แสดงว่าเกิดจากเป็นรูปเดียวกันเนื่องจากจุดภาพที่เรียงซ้อนกันที่ระดับค่าสีเดียวในแต่ละแท่งนั้นไม่ได้บอกถึงตำแหน่งของภาพ จึงสรุปว่ากราฟฮีสโตแกรมของภาพที่มีลักษณะเหมือนกันไม่ได้หมายความว่าเป็นรูปเดียวกัน

2.3.3 ค่าเกณฑ์ (Threshold)

ค่าเกณฑ์(Threshold) หมายถึงค่าที่เหมาะสมที่ใช้เป็นขอบเขตในการเปลี่ยนค่าสีสำหรับการทดสอบภาพเพื่อทำการเลือกระดับค่าสีเทาเหมาะสมโดยต่อไปจะเรียกค่านี้ว่า “ค่าเกณฑ์” ซึ่งทำให้เห็นฟองอากาศในเนื้อยางชัดเจนมากขึ้น โดยตั้งสมมุติฐานฟองอากาศในเนื้อยางนั้นสีขาว โดยเริ่มจากการแปลงภาพระดับค่าสีเทาทำการพล็อตกราฟแท่งและเลือกค่าเกณฑ์ที่เหมาะสมในการประมวลผล โดยได้ผลการทดสอบและค่าเกณฑ์ตามตารางที่1 ถึงแม้ว่าทำให้เห็นฟองอากาศในเนื้อยางได้ชัดเจนขึ้นก็จริงแต่ก็ค่อนข้างลำบากและยังทำได้ไม่ดีพอ สังเกตและเปรียบเทียบภาพทางซ้ายมือและขวามือของภาพที่ 2.57

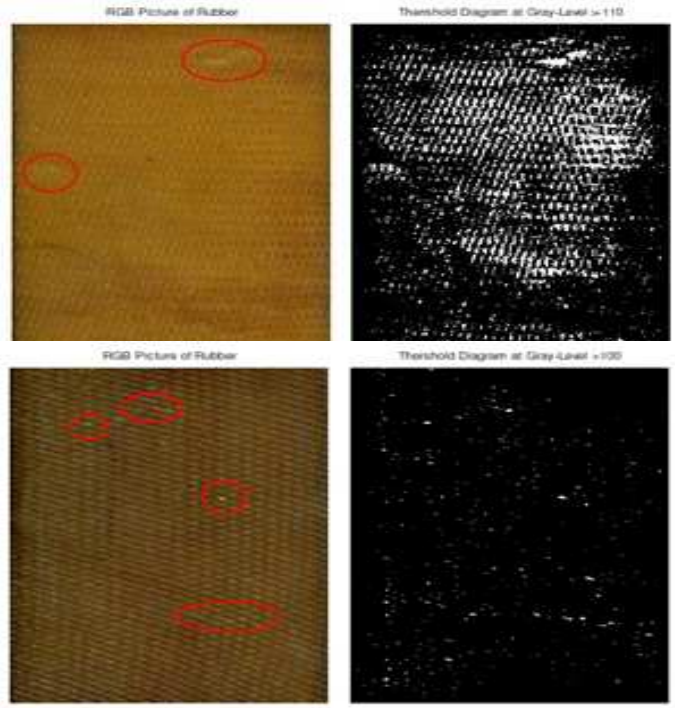

ภาพที่ 2.57 ภาพกวาดสแกนแผ่นยางและภาพสองระดับ

ตารางที่ 2.8 ผลการทดสอบการเลือกค่าเกณฑ์ของภาพกวาดสแกน

ลักษณะสีเนื้อยาง	จุดภาพอยู่ในช่วงระดับค่าสี	ค่าเกณฑ์เท่ากับ
สีเหลืองอ่อน	100 – 120	110
สีเขียวคล่ำ	80 – 120	100

ตัวอย่างภาพผลลัพธ์การประมวลผลภาพและวิเคราะห์ภาพแผ่นยางดิบ เพื่อแสดงให้เห็นถึงการประมวลผลภาพโดยใช้ค่าเกณฑ์เพื่อนำมาช่วยทำให้สามารถวิเคราะห์ภาพแผ่นยางดิบที่มีราขาวและฟองยางบนเนื้อแผ่นยางซึ่งลักษณะมีสีค่อนข้างขาวกระจายบนเนื้อยางซึ่งอาจไม่เด่นชัดทั้งหมด เพื่อจะให้การวิเคราะห์ภาพนั้นมีความซับซ้อนน้อยจึงเลือกใช้วิธีการเลือกระดับค่าสีซึ่งต่อไปนี้จะเรียกว่า “ค่าเกณฑ์ หรือ Threshold” เราจะทำการเลือกแบบสุ่มด้วยค่าคงที่ เพื่อหาค่าระดับสีที่ดีที่สุดหรือเหมาะสมที่จะใช้เปลี่ยนค่าสีให้อยู่ในภาพแบบสองระดับขาว-ดำ ซึ่งเป็นภาพในลักษณะนี้ทำให้คอมพิวเตอร์สามารถคำนวณหาพื้นที่สะดวก โดยเราจะทำวิเคราะห์สังเกตด้วยสายตาและเปรียบเทียบความคล้ายกับภาพต้นฉบับ

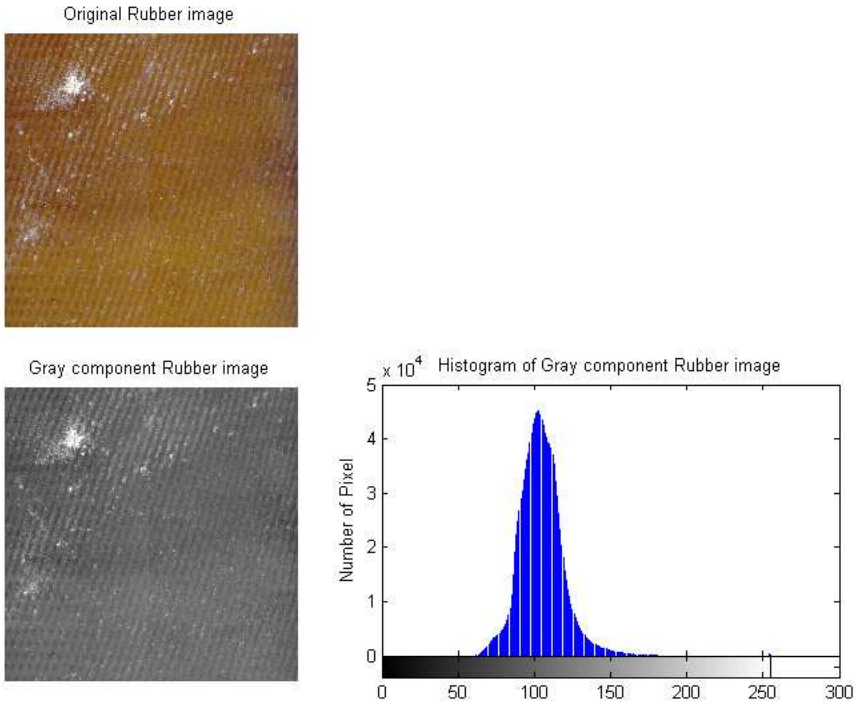

ภาพที่ 2.58 ภาพยางแผ่นดิบที่ทดสอบภาพยางแผ่นระดับสีเทาและกราฟฮีสโตแกรม

ผลทดสอบที่ 1.1 : การประมวลผลภาพโดยการเลือกค่าเกณฑ์คงที่

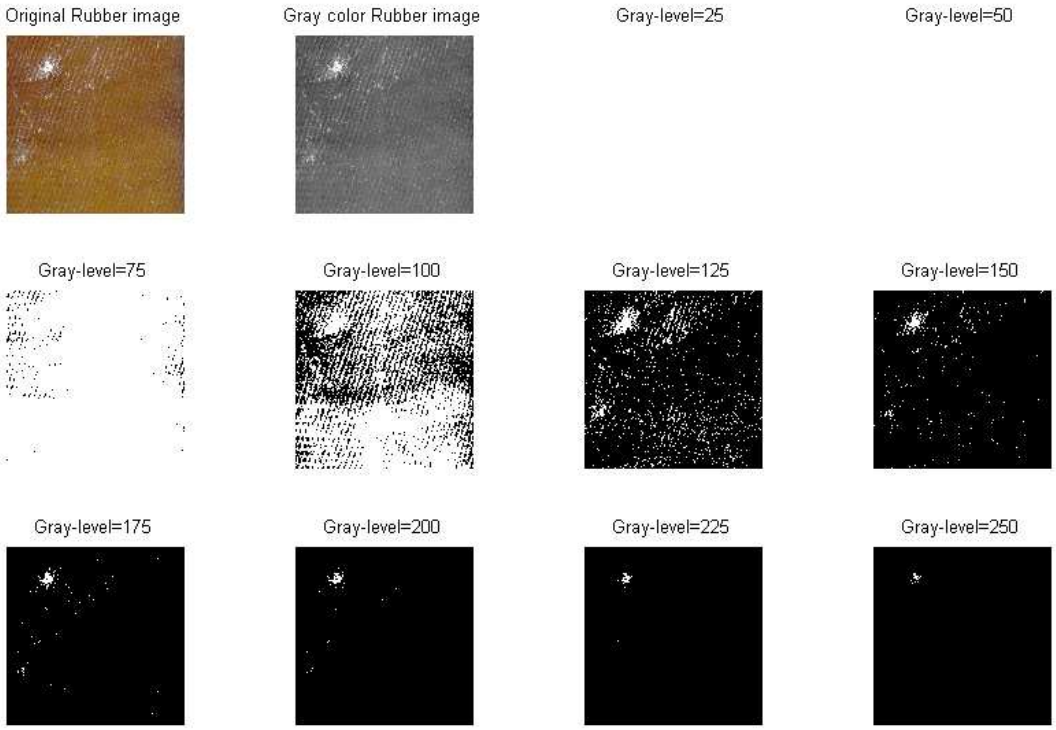

ภาพที่ 2.59 เปรียบเทียบผลการประมวลผลภาพยางระดับสีเทา Gray-Level ของกราฟฮีสโตแกรม

ภาพการประมวลผลด้วยวิธีการเกณฑ์คงที่เพื่อใช้ประมวลผลภาพระดับเทาที่ใช้เป็นตัวแทนของภาพแผ่นยางดิบต้นฉบับ ทำให้เห็นถึงการเลือกค่าเกณฑ์นั้นมีผลกับการประมวลผลและหาค่าที่เหมาะสมได้ค่อนข้างยาก แสดงการเปรียบเทียบการประมวลผลภาพดังในภาพที่ 2.59 จากการสังเกตด้วยตานั้นสามารถสรุปดังตารางที่ 2.9

ตารางที่ 2.9 การเลือกค่าเกณฑ์และผลการวิเคราะห์ด้วยการสังเกตเปรียบเทียบผลกับภาพต้นฉบับ

ลำดับที่	ค่าเกณฑ์เท่ากับ	ผลการวิเคราะห์ด้วยสายตา
1	25, 50, 75, 100	เห็นบริเวณที่สนใจเด่นชัดขึ้น
2	125, 150	เห็นบริเวณที่สนใจเด่นชัดขึ้น แต่ไม่แน่ใจว่าใช่ทั้งหมด
3	175, 200, 225, 250	เห็นบริเวณที่สนใจลดน้อยลงและขาดหายไป

ผลทดสอบที่ 1.2 : การประมวลผลภาพโดยการเลือกค่าเกณฑ์แบบคงที่ซึ่งระดับค่าสีช่วงระหว่าง 100 - 200 ผลลัพธ์ภาพการประมวลผลภาพดังในภาพที่ 2.60 เป็นการประมวลผลด้วยวิธีการกำหนดค่าเกณฑ์แบบคงที่เพื่อใช้ประมวลผลภาพแผ่นยางดิบต้นฉบับ ทำให้เห็นถึงการเลือกค่าเกณฑ์นั้นมีผลกับการประมวลผลและหาค่าที่เหมาะสมได้ค่อนข้างยาก จากการสังเกตด้วยตาสามารถเปรียบเทียบสรุปดังตารางที่ 2.10

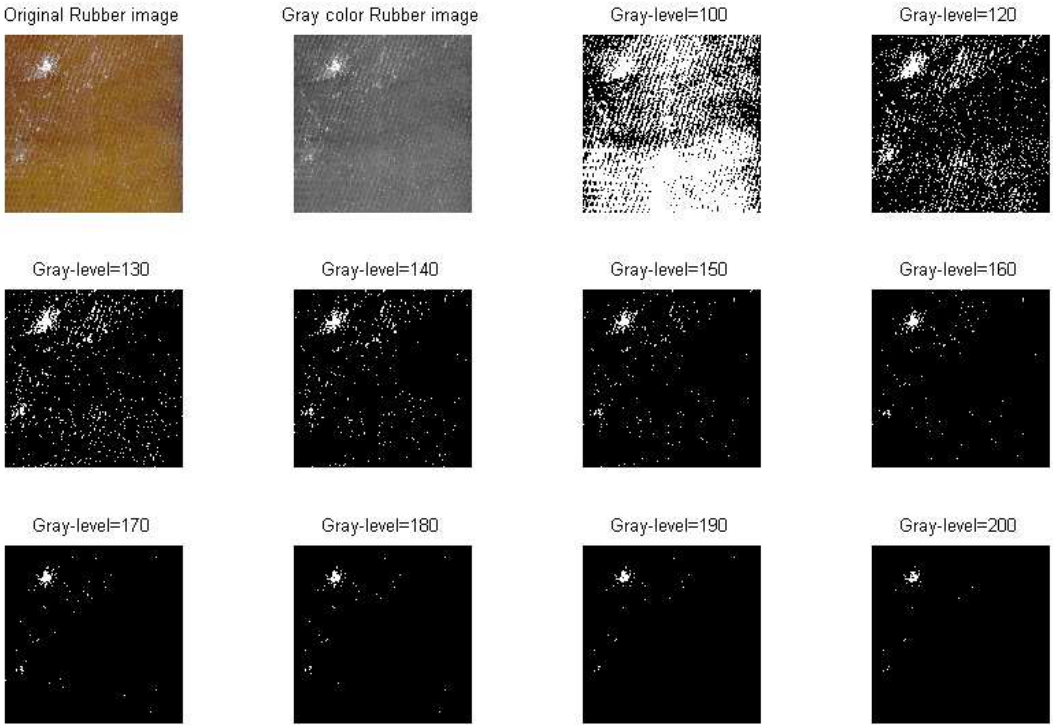

ภาพที่ 2.60 เปรียบเทียบผลการประมวลผลภาพยางระดับสีเทา Gray-Level ของกราฟฮีสโตแกรม

ตารางที่ 2.10 การเลือกค่าเกณฑ์และผลการวิเคราะห์ด้วยสายตาเมื่อเปรียบเทียบผลกับภาพต้นฉบับ

ลำดับที่	ค่าเกณฑ์เท่ากับ	ผลการวิเคราะห์ด้วยสายตา
1	100, 120	เห็นบริเวณที่สนใจเด่นชัดขึ้น
2	130, 140	เห็นบริเวณที่สนใจเด่นชัดขึ้น แต่ไม่แน่ใจว่าใช่ทั้งหมด
3	150, 160, 170,180	เห็นบริเวณที่สนใจลดน้อยลง และขาดหายไป

ผลทดสอบที่ 1.3 : การประมวลผลภาพโดยการเลือกค่าเกณฑ์คงที่ (ระดับค่าสีช่วงระหว่าง 90 - 150)

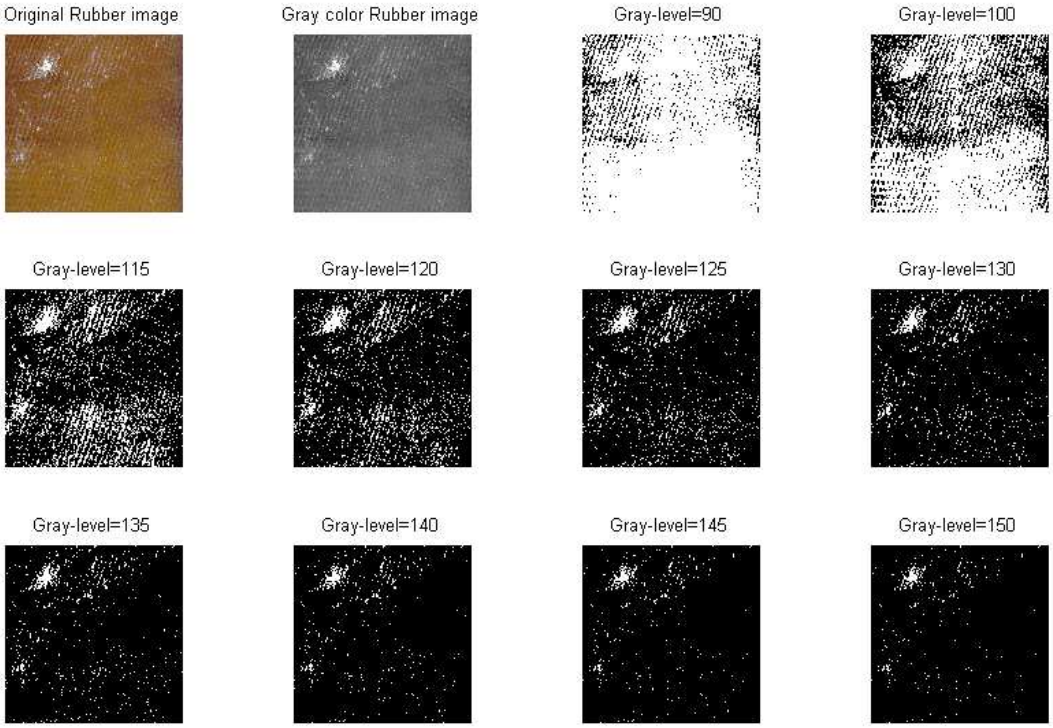

ภาพที่ 2.61 เปรียบเทียบผลการประมวลผลภาพยางระดับสีเทา Gray-Level ของกราฟฮีสโตแกรม

ภาพการประมวลผลด้วยวิธีการเกณฑ์คงที่เพื่อใช้ประมวลผลภาพระดับเทาที่ใช้เป็นตัวแทนของภาพแผ่นยางดิบต้นฉบับ ทำให้เห็นถึงการเลือกค่าเกณฑ์นั้นมีผลกับการประมวลผลและหาค่าที่เหมาะสมได้ค่อนข้างยาก แสดงการเปรียบเทียบการประมวลผลภาพดังในภาพที่ 2.60 จากการสังเกตด้วยตานั้นสามารถสรุปดังตารางที่ 2.11

ตารางที่ 2.11 การเลือกค่าเกณฑ์และผลการวิเคราะห์ด้วยสายตาเมื่อเปรียบเทียบผลกับภาพต้นฉบับ

ลำดับ	ค่าเกณฑ์ที่	ผลการวิเคราะห์ด้วยสายตา
1	90, 100	เห็นบริเวณที่สนใจเด่นชัดขึ้น
2	115, 120, 125	เห็นบริเวณที่สนใจเด่นชัดขึ้น แต่ไม่แน่ใจว่าใช่ทั้งหมด
3	135, 140,145, 150	เห็นบริเวณที่สนใจลดน้อยลงและขาดหายไป

ทำการทดสอบใหม่อีกครั้งกับภาพแผ่นยางดิบที่ 2

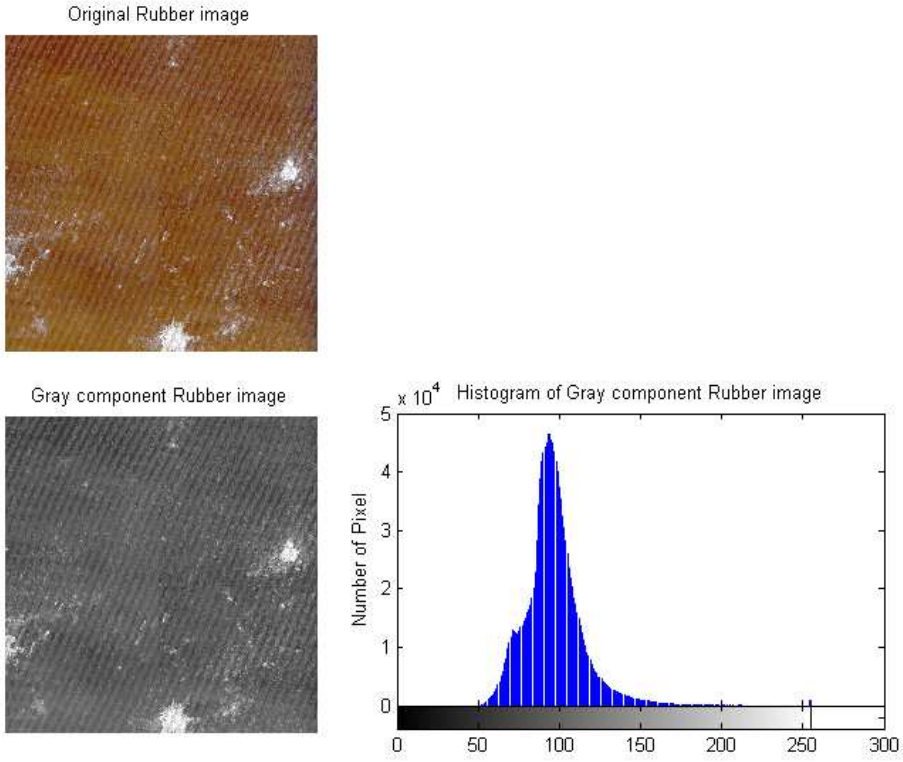

ภาพที่ 2.62 แสดงการเปรียบเทียบลักษณะภาพและกราฟฮีสโตแกรม (Histogram)

การประมวลผลด้วยวิธีการเกณฑ์คงที่ซึ่งการประมวลผลภาพระดับเทาที่ใช้เป็นตัวแทนของภาพแผ่นยางดิบต้นฉบับ ทำให้เห็นถึงการเลือกค่าเกณฑ์นั้นมีผลกับการประมวลผลและหาค่าที่เหมาะสมได้ค่อนข้างยาก แสดงการเปรียบเทียบภาพผลลัพธ์ดังในภาพที่ 2.62 โดยการเลือกค่าเกณฑ์หลาย ๆ ค่าซึ่งการเลือกค่าเกณฑ์ที่ต่างกันนั้นทำให้ได้ผลลัพธ์ภาพหลังประมวลผลข้อมูลภาพทซึ่งจะมีความแตกต่างกันไปตามระดับค่าสีที่ถูกกำหนดเป็นค่าเกณฑ์ที่เราใช้ในการประมวลผลภาพอาจทดลองแบบใช้การกำหนดค่าเกณฑ์หลายๆ ค่าเพื่อสังเกตภาพผลลัพธ์ซึ่งสามารถผลการทดสอบเป็นดังผลการทดสอบที่ 2.1 ผลการทดสอบที่ 2.2และผลการทดสอบที่ 2.3

ผลทดสอบที่ 2.1 : การประมวลผลภาพโดยการเลือกค่าเกณฑ์คงที่ (ระดับค่าสีเท่ากับ 25, 50 และ 75)

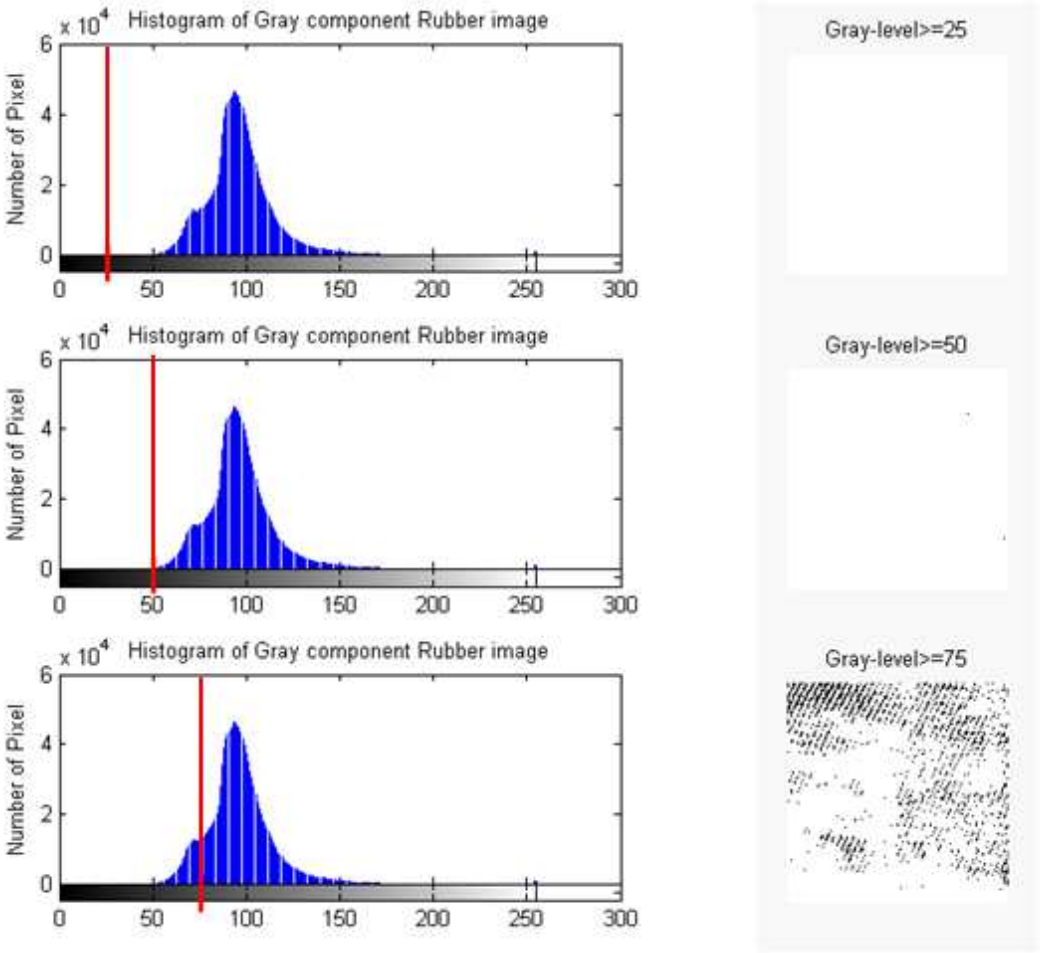

ภาพที่ 2.63 เปรียบเทียบผลการเลือกค่าเกณฑ์จากกราฟฮีสโตแกรม (Histogram) ที่เลือกค่าเกณฑ์แตกต่างกันและภาพผลลัพธ์ที่ได้ภาพยางดิบภาพสองระดับ (ขาว - ดำ)

หากสังเกตกราฟทางด้านซ้ายและภาพผลลัพธ์การประมวลผลภาพทางด้านขวาในภาพที่ 2.63 เมื่อเปรียบเทียบการเลือกค่าเกณฑ์ซึ่งจากการสังเกตนั้นพบว่าภาพผลลัพธ์จากการเลือกค่าเกณฑ์ที่เลือกค่าเกณฑ์แตกต่างกันและภาพผลลัพธ์ที่ได้ภาพยางดิบภาพสองระดับ (ขาว - ดำ) ทำให้เห็นถึงการเลือกค่าเกณฑ์นั้นมีผลกับการประมวลผลซึ่งในภาพนั้นจะเห็นว่า การเลือกค่าเกณฑ์มากกว่าหรือเท่ากับ 25 และค่าเกณฑ์มากกว่าหรือเท่ากับ 50 นั้นทำให้ภาพผลลัพธ์นั้นไม่มีจุดภาพเกิดขึ้นในภาพ แต่เมื่อเลือกค่าเกณฑ์มากกว่าหรือเท่ากับ 75 ทำให้ได้ภาพที่มีจุดภาพเกิดขึ้นในภาพ

ผลทดสอบที่ 2.2 : การประมวลผลภาพโดยการเลือกค่าเกณฑ์คงที่ (ระดับค่าสีเท่ากับ 100, 125 และ150)

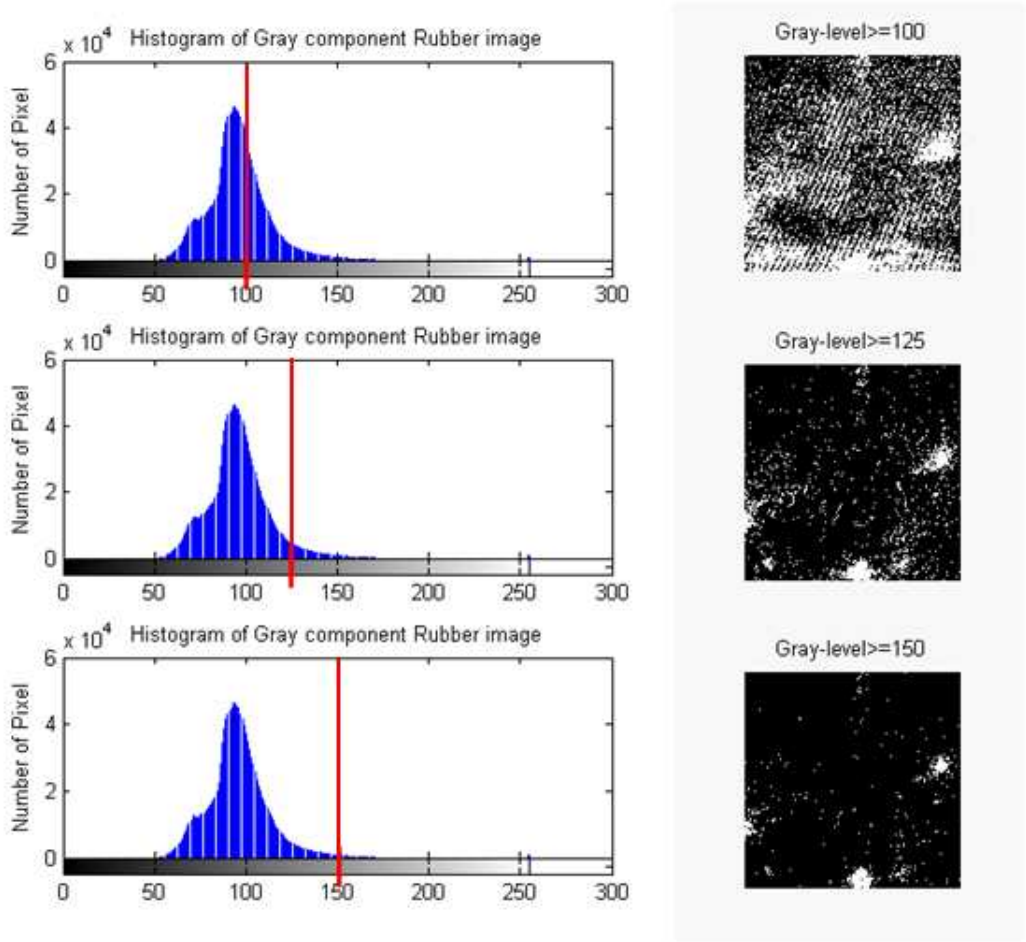

ภาพที่ 2.64 เปรียบเทียบผลการเลือกค่าเกณฑ์จากกราฟฮีสโตแกรม (Histogram) ที่เลือกค่าแตกต่างกันและภาพผลลัพธ์ที่ได้ภาพยางดิบภาพสองระดับ (ขาว - ดำ)

หากสังเกตกราฟทางด้านซ้ายและภาพผลลัพธ์การประมวลผลภาพทางด้านขวาในภาพที่ 2.64 เมื่อเปรียบเทียบภาพผลลัพธ์จากการเลือกค่าเกณฑ์มากกว่าหรือเท่ากับ 100 นั้นทำให้ได้ภาพที่มีจุดภาพเกิดขึ้นมากค่อนข้างมาก แต่ไม่สามารถระบุส่วนที่บริเวณที่เป็นราขาวและฟองยางที่เกิดขึ้นบนภาพได้อย่างแน่ชัดซึ่งภาพผลลัพธ์นั้นเห็นจุดภาพที่ต้องการมากกว่าการเลือกค่าเกณฑ์มากกว่าหรือเท่ากับ 125 และ150 นั้นทำให้ภาพผลลัพธ์นั้นจุดภาพเกิดขึ้นในภาพปริมาณค่อนข้างน้อย

ผลทดสอบที่ 2.3 : การประมวลผลภาพโดยการเลือกค่าเกณฑ์คงที่ (ระดับค่าสี 175, 200 และ 225)

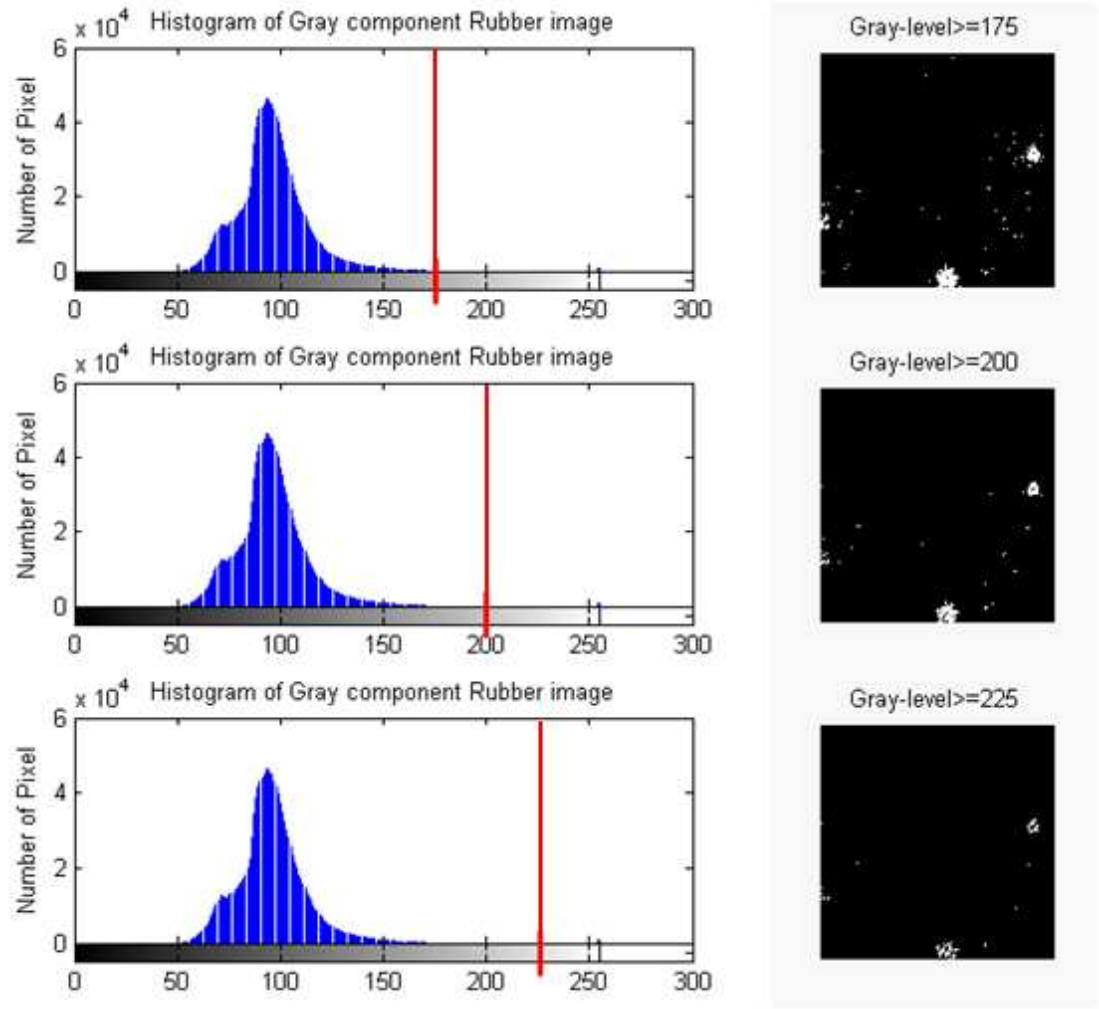

ภาพที่ 2.65 เปรียบเทียบผลการเลือกค่าเกณฑ์จากกราฟฮีสโตแกรมและภาพผลลัพธ์สองระดับ

จากผลการทดสอบภาพในเบื้องต้นนั้นพอจะสรุปหลักการและแนวคิดเทคนิคค่าเกณฑ์นั้นทำให้เห็นภาพชัดเจนขึ้นซึ่งมีหลายข้อดังนี้

1. เลือกระดับค่าสีต่ำเกินไปไม่เห็นจุดภาพหรือบริเวณที่สนใจ
2. เลือกระดับค่าสีสูงเกินไป ส่วนที่สนใจขาดหายไปไม่สมบรูณ์
3. เลือกระดับค่าสีช่วงตรงกลางนั้นภาพดีขึ้นเด่นชัด แต่หาค่าที่เหมาะสมนั้นยาก

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพื่อที่จะค้นคว้าข้อมูลทางวิชาการที่เป็นเอกสารงานวิจัยและวิทยานิพนธ์รวมทั้งบทความทางวิชาการภายในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการใช้วิธีการประมวลผลภาพในการตรวจสอบ ตรวจหาบริเวณที่สนใจ หาจำนวน ซึ่งการจะทำเช่นนั้นได้ต้องมีกระบวนการวิเคราะห์ภาพเพื่อระบุขอบเขตบริเวณหรือพื้นที่เราสนใจในภาพให้ได้เสียก่อน จึงจำเป็นต้องทำการสืบค้นจากแหล่งข้อมูลที่มีการรวบรวมผลงานจำนวนมากและข้อมูลเอกสารน่าเชื่อถือ

จึงทำการสืบค้นข้อมูลผ่านทางอินเทอร์เน็ตโดยการเข้าถึงข้อมูลของฐานข้อมูลแหล่งสืบค้นขนาดใหญ่ที่รวบรวมห้องสมุดมหาวิทยาลัยและสถาบันอุดมศึกษาทั้ง 24 แห่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏ 41 แห่ง มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล 9 แห่ง มหาวิทยาลัยสงฆ์ 2 แห่ง และสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน เป็นการรวบรวมเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยไทยที่เรียกว่า “เครือข่าย ThaiLIS” (ThaiLIS-Thai Library Integrated System) ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาเครือข่ายระบบห้องสมุดในประเทศไทย (ThaiLIS) ดำเนินการเชื่อมโยงเครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนกลาง (Thai Library Network - Metropolitan : Thailinet) เครือข่ายห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนภูมิภาค (Provincial University Library Network : Pulinet) และสำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย สำหรับเป้าหมายนั้นทำเพื่อให้บริการสืบค้นฐานข้อมูลเอกสารฉบับเต็ม ซึ่งเป็นเอกสารฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ รายงานการวิจัยของอาจารย์ รวบรวมจากมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ทั่วประเทศ นับว่าเป็นแหล่งข้อมูลที่มีประโยชน์ในการสืบค้นและข้อมูลมีความน่าเชื่อได้ว่าข้อมูลนั้นผ่านการคัดกรองเป็นที่ยอมรับในระดับประเทศข้อมูลเชื่อถือได้

สำหรับการสืบค้นนั้นเนื่องจากตัวเนื้องานนั้นมีความเกี่ยวข้องกับการประมวลภาพเทคนิคการประมวลผลภาพเพื่อจะช่วยให้สามารถใช้ภาพยางแผ่นในการคัดเกรดแผ่นยางโดยการใช้ภาพแผ่นยางซึ่งต้องทำการวิเคราะห์ภาพ สำหรับศาสตร์ทางด้านการประมวลผลภาพนั้นมีความเกี่ยวข้องกับการนำไปประยุกต์ใช้หลายๆ ลักษณะ จึงต้องอาศัยการสืบค้นที่โดยใช้คำเพื่อสืบค้นผลงานทางวิชาการที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียงกับงานที่สนใจและต้องการ โดยใช้คำสำคัญในการช่วยสืบค้นและผลของการสืบค้นนั้นเป็นดังตารางที่ สำหรับการสืบค้นในฐานข้อมูล ThaiLis และ TDC พบข้อมูลหลายรายการเลือกกำหนดการสืบค้นเลือกแหล่งข้อมูลเลือกแบบ “ทุกมหาวิทยาลัย/สถาบัน” และทุกอย่างที่เป็นเอกสารจึงเลือกแบบ “ชนิดเอกสาร” ซึ่งสืบค้นทุกรวบทุกผลงานที่เป็นเอกสารในที่นี้หมายถึงเอกสารงานวิจัยเอกสารวิทยานิพนธ์และบทความวิชาการ

ตารางที่ 2.12 คำสำคัญที่ใช้ในการสืบค้นและจำนวนรายการที่พบเอกสาร*

ลำดับ	คำสำคัญที่ใช้ในการสืบค้น	จำนวนรายการที่พบเอกสาร
1	การประมวลผลภาพ	55
2	เทคนิคการประมวลผลภาพ	14
3	การวิเคราะห์ภาพ	26
4	การตรวจสอบลาย	6
5	Image processing	33
6	Image Anaiysis	9
7	Digital image processing	6
8	Adaptive Threshold	1

หมายเหตุ. **หมายถึง อาจมีข้อมูลที่เกิดซ้ำกันจากการใช้คำสืบค้นเดียวกัน*

จากข้อมูลขั้นต้นทำให้เราทราบว่าการประมวลผลภาพนั้นถูกนำไปประยุกต์ใช้ในหลายลักษณะด้วยกันยกตัวอย่างเช่น การวิจัยเรื่องการตรวจสอบลายนิ้วมือ การจำแนกชั้นของเนื้อมะพร้าวน้ำหอมอ่อนด้วยวิธีการประมวลผลภาพจากภายนอกผล การประยุกต์การประมวลผลภาพสำรวจแนวชายฝั่งจังหวัดปัตตานีถึงจังหวัดนราธิวาส การตรวจสอบความสูงรอยนูนจากการบัดกรีในชิ้นส่วนฟลิบชิบโดยใช้การประมวลผลภาพ การวิเคราะห์ความแก่ของผลทุเรียนพันธุ์หมอนทองโดยใช้เทคนิคการประมวลผลภาพที่ก้านผล การศึกษาการวัดความหยาบผิวไม้ยางพาราแปรรูปโดยวิธีการประมวลผลภาพ ระบบการตรวจจับรอยแตกร้าวของแท่งอลูมิเนียมด้วยการประมวลผลภาพ การปรับปรุงภาพเอกสารที่บกพร่องเนื่องจากราโดยใช้เทคนิคการประมวลผลภาพ การวิเคราะห์ภาพถ่ายดาวเทียมโดยใช้โครงข่ายประสาทเทียมแบบ ART เป็นต้น ซึ่งจากรายชื่อผลงานจากฐานข้อมูลนั้นทำให้เราเห็นได้ชัดว่า ศาสตร์ทางด้านการประมวลภาพนั้นสามารถนำไปใช้งานได้หลายลักษณะจริงๆ อาจทำให้เราสามารถแนวคิดนำมาประยุกต์ใช้งานได้สำหรับผู้ที่สนใจงานในลักษณะนี้

อย่างไรก็ตามในผลการสืบค้นดังกล่าวนั้นทำให้เห็นข้อเท็จจริงบางอย่างที่ชัดเจนเกี่ยวกับผลการสืบข้อมูลซึ่งการหางานเอกสารอ้างอิง เพื่อที่นำแนวคิดและหลักการจากผลงานวิจัยที่ผ่านมาในอดีตจากฐานข้อมูลระดับประเทศที่มีการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสารจำนวนมากและจากหลายแหล่งอยู่ในประเทศไทย การจะหาผลงานที่เกี่ยวข้องโดยทางตรงเพื่อนำใช้กับการสร้าง

ผลงานวิทยานิพนธ์เล่มนี้ซึ่งเกี่ยวข้องการประมวลผลภาพ ภาพแผ่นยางดิบ เทคนิคการประมวลผลภาพ การวิเคราะห์ภาพนั้นค่อยข้างยากซึ่งอาจจะดูได้จากผลการสืบค้นที่มีจำนวนค่อนข้างน้อยซึ่งจากการสืบค้นนั้นพบว่าผลงานเอกสารวิชาการเป็นดังตารางที่ 2.13

ตารางที่ 2.13 ผลงานเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการประมวลผลภาพแผ่นยางดิบ

ลำดับ	รายละเอียด	ปีการศึกษา
	วิทยานิพนธ์และการศึกษาปัญหาวิจัย	
1	ระบบคัดแยกคุณภาพแผ่นยางพาราโดยการประมวลผลภาพ โดย : ปรัชญา บำรุงกุล มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ	2550
2	การตรวจสอบราขาวและฟองอากาศบนผิวและในเนื้อหายางแผ่นโดยการใช้วิธีการประมวลผลภาพ โดย : สิทธิโชค อุ่นแก้ว มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2549
3	การตรวจสอบลายและสิ่งสกปรกบนผิวและในเนื้อยางแผ่น โดย : สันติ สถิตวรรธนะ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	2548
	บทความวิชาการ *(เพิ่มเติม)*	
4	การตรวจสอบราขาวบนผิวเนื้อยางแผ่นโดยวิธีการประมวลผลภาพด้วยเทคนิคค่าขีดเริ่มเปลี่ยนคุณลักษณะของสี โดย :สิทธิโชค อุ่นแก้ว และธเนศ เคารพาพงศ์ *บทความการประชุมวิชาการทางวิศวกรรมไฟฟ้า ครั้งที่) 29EECON- (29*	2549
5	การหาขอบภาพลายยางแผ่นด้วยการประมวลผลภาพ โดย : สันติ สถิตวรรธนะ *(มอ. บทความวิชาการ 162- 165)*	2547
6	การตรวจสอบลายยางแผ่นด้วยวิธีการประมวลผลภาพ โดย :สิทธิโชค อุ่นแก้ว และธเนศ เคารพาพงศ์ *(NCSEC2003)*	2546

ข้อมูลในตารางที่ 2.13 ทำให้เห็นถึงจำนวนผลงานทางวิชาการซึ่งมีจำนวนผู้ที่สนใจและจำนวนผลงานที่ค่อนข้างน้อยเมื่อเทียบกับการสืบค้นฐานข้อมูลการสืบค้นที่มีการรวมผลงานเอกสารจำนวนมาก หากผลการสืบค้นที่เกี่ยวข้องโดยตรงดังตารางดังกล่าวนั้นเป็นจริง แสดงว่ามีผู้สนใจที่เห็นถึงความสำคัญของการวิเคราะห์ภาพยางนั้นเป็นปัญหาที่น่าสนใจและยังแสดงถึงแนวคิดหรือแนวทางแก้ไขปัญหารวมถึงวิธีการที่กระบวนการนั้นสามารถจะนำใช้ช่วยวิเคราะห์ภาพยางที่เป็นไปได้ด้วยเช่นกัน จากข้อมูลแสดงให้เห็นถึงโอกาสและความเป็นไปได้นั้นทำให้น่าศึกษาและค้นคว้าต่อเพื่อที่จะนำแนวคิดมาต่อยอดงานวิจัยต่อไปหรือนำหลักการมาปรับปรุงเพิ่มเติม

และในทางกลับกันอาจทำให้เห็นถึงว่าการวิเคราะห์ภาพยางนั้นเป็นงานที่ค่อนข้างยากด้วยเช่นกัน ดังนั้นแนวทางการวิจัยอาจจะต้นเริ่มจากการแนวคิดขั้นพื้นฐานที่เป็นไปได้ไม่ซับซ้อนแต่สามารถทำให้คอมพิวเตอร์หรือหน่วยประมวลสามารถที่จะทำการวิเคราะห์ภาพได้โดยไม่ต้องพยายามตัดเงื่อนไขและข้อจำกัดหรือเหตุการณ์ที่มีโอกาสจะเกิดขึ้นในภาพยางตัวอย่างที่เข้าทำการคัดเกรดได้น้อย ให้ความสำคัญและมุ่งสนใจที่ภาพยางตัวอย่าง วิธีการหรือกระบวนการที่มีขั้นตอนชัดเจนและได้ผลลัพธ์ที่เป็นในทางบวกและค่อยมาสนใจปรับปรุงกระบวนการเพิ่มเติมนั้นคือภาพผลลัพธ์ที่ทำให้คอมพิวเตอร์วิเคราะห์ประมวลผลภาพง่ายเป็นไปได้จริงในทางปฏิบัตินั้นกระบวนการไม่ซับซ้อน คอมพิวเตอร์ต้องสร้างเงื่อนไขในการตัดสินใจซึ่งสามารถอ้างอิงด้วยตัวเลขได้เพียงอย่างเดียวและตัวแปรที่แทนด้วยสัญลักษณ์ตัวอักษรรวมทั้งเขียนโปรแกรมเพื่อวิเคราะห์ผลซึ่งหลังจากการประมวลผลจะได้ผลลัพธ์ที่ต้องการนั้นเอง

การศึกษาปัญหาวิจัยหัวข้อเรื่อง“ระบบคัดแยกคุณภาพแผ่นยางพาราโดยการประมวลผลภาพ” โดยนายปรัชญา บำรุงกุล (2550) นั้นการคัดเกรดยางโดยใช้การหาลักษณะเด่นในการคัดเกรด ซึ่งในที่นี้คือความใสและปริมาณจุดด่างที่เกิดจากราโดยสร้างระบบที่มีหลอดไฟฟ้าให้แสงสว่างด้านล่างแล้วใช้กล้องถ่ายรูปการเก็บภาพแผ่นยางจากด้านบน โดยที่มีแสงส่องผ่านแผ่นยางซึ่งในการทดสอบระบบมีการเตรียมยางแผ่นตามมาตรฐาน 4 เกรด คือ A, B, C และD อย่างละ 25 แผ่นรวมทั้งสิ้น 100 แผ่น ใช้วิธีการสุ่มภาพยางแต่ละเกรดอย่างละ 10 ภาพ ผ่านกระบวนการประมวลผลภาพ โดยเริ่มจากแปลงภาพยางแผ่นเป็นภาพสีระดับเทาจากนั้นผ่านการกรองเพื่อปรับปรุงภาพ จากนั้นหาค่าขีดเริ่มเพื่อใช้แปลงเป็นภาพสองระดับที่เรียกว่า “ภาพขาวดำ” จะนั้นทำการประมวลผลภาพ ทำการหาค่าเฉลี่ยความใสซึ่งในที่นี้คือพื้นที่จุดภาพสีขาวและค่าเฉลี่ยของจำนวนจุดภาพที่เกิดเป็นจุดภาพสีดำและซึ่งจะใช้ค่านั้นเป็นเกณฑ์ในการคัดเกรดยางด้วยการประมวลผลภาพของแต่ละเกรด สุดท้ายทำการหาค่าร้อยละของความถูกต้องของแต่ละเกรด

จากนั้นทำการรวมค่าร้อยละทั้งหมดซึ่งการนำเสนอวิธีนี้คัดแยกถูกต้อง 89 % จากนำภาพเข้าทดสอบ 100 ภาพ

วิทยานิพนธ์หัวข้อเรื่อง “การตรวจสอบราขาวและฟองอากาศบนผิวและในเนื้อหายางแผ่นโดยการใช้วิธีการประมวลผลภาพ” โดยนายสิทธิโชค อุ่นแก้ว (2550) ซึ่งทำกระบวนการที่ 1 คือการตรวจสอบราขาวโดยใช้แนวคิดหาพื้นที่จากจุดภาพของกลุ่มราขาวจัดกลุ่มจุดภาพแบบค่าขีดเริ่มเปลี่ยนคุณลักษณะของสีในระบบสีแบบ RGB ผลการทดสอบการหากลุ่มของปริมาณพื้นที่จุดภาพราขาว กระบวนการที่ 2 คือการหาฟองอากาศบนผิวเนื้อยางโดยใช้การแยกลักษณะเด่นของเส้นรูปร่างโดยการใช้ฮัฟทรานส์แปลงภาพ และเปรียบเทียบเปรียบเทียบค่าสีจุดภาพในเส้นรูปร่างในระบบสี HSV เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับผลการตรวจสอบด้วยสายตาโดยนักวิชาการด้านการเกษตรผลการ ถูกต้อง 100% และเวลาในการประมวลผลภาพต่อหนึ่งภาพ ดังสามารถสรุปได้ดังตารางที่ 2.14

ตารางที่ 2.14 ผลการวัดประสิทธิภาพในการตรวจสอบราขาวและฟองอากาศ

	การตรวจสอบราขาว				การตรวจสอบฟองอากาศ			
การวัดประสิทธิภาพ	ความถูกต้อง (%)		เวลาในการประมวลผลต่อหนึ่งภาพ		ความถูกต้อง(%)		เวลาในการประมวลผลต่อหนึ่งภาพ	
รูปแบบ	1	2	1	2	A	B	A	B
คอมพิวเตอร์	100		1.92		70.07	91.09	0.28	0.35
นักวิชาการ	97.73	100	2.45	1.91	100	100	7.84	4.47
เกษตรกร	96.21	100	2.62	2.13				

1 หมายถึงการทดสอบแบบที่ 1ใช้สายตาเพียงอย่างเดียว

2 หมายถึงการทดสอบแบบที่ 2 ใช้สายตาร่วมกับประสาทสัมผัส

A หมายถึงการแยกลักษณะเด่นด้วยรหัสลูกโซ่แล้วจับคู่กับต้นฉบับ

B หมายถึงการแยกลักษณะเด่นด้วยการแปลงฮัฟ ค่าฮีสโตแกรมและค่าสีภายในเส้นรูปร่างในระบบสี HSV

วิทยานิพนธ์หัวข้อเรื่อง “การตรวจสอบลายและสิ่งสกปรกบนผิวและในเนื้อยางแผ่น” โดยนายสันติ สถิตวรรธนะ (2548) นั้นหาขอบภาพโดยใช้วิธีการ Canny ทำการแบ่งภาพออกเป็นส่วนแล้วหาเกณฑ์ที่จะใช้ในการเปรียบเทียบโดยหากพบว่าหากนับจำนวนเส้นที่เกิดในภาพมีค่ามากกว่านเกณฑ์ให้ถือว่าเป็นภาพดีสม่ำเสมอ ใช้วิธีการเปรียบเทียบกับเกณฑ์เช่นเดียวกับการตรวจสอบสิ่งสกปรกแต่ในขั้นตอนการเตรียมภาพนั้นมีการสร้างระบบการถ่ายภาพที่มีการใช้แสงสว่างผ่านทางด้านล่าง แล้วจึงค่อยนำภาพสู่การประมวลผลด้วยการประมวลผลภาพ สำหรับการตรวจหาราขาวนั้นใช้การเตรียมภาพแยกข้อมูลโดยใช้ค่าขีดเริ่มใช้วิธีการ Unsharp filter บทสรุปของการวัดประสิทธิภาพด้วยสายตาจากผู้เชี่ยวชาญนั้นอยู่ในเกณฑ์พอใช้สำหรับการตรวจสอบลายยางและฟองอากาศ แต่การตรวจราขาวและสิ่งสกปรกนั้นอยู่ในเกณฑ์ดีการผลอยู่ในระดับดี

บทความทางวิชาการเรื่อง “การตรวจสอบราขาวบนผิวเนื้อยางแผ่นโดยวิธีการประมวลผลภาพด้วยเทคนิคค่าขีดเริ่มเปลี่ยนคุณลักษณะของสี” (EECON-29,2549) โดยนายสิทธิโชค อุ่นแก้ว และธเนศ เคารพาพงศ์ (2549) เขาพบว่าการตรวจสอบด้วยมนุษย์ขาดความเที่ยงตรงนำตัวอย่างข้อมูลทางสถิติของซึ่งเป็นค่าข้อมูลจุดภาพสีซึ่งเป็นข้อมูลทางสถิติโดยทำการเก็บเพื่อใช้ในหาค่าเฉลี่ยจุดภาพสี สำหรับการทดสอบนั้นต้องทำการเตรียมสภาวะแวดล้อมให้อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน เนื่องอุปสรรคที่พบนั้นคือความแตกต่างกันทั้งของลักษณะยางและสีของเนื้อยางนำมาแยกองค์ประกอบภาพสี RGB นำมาแบ่งจุดภาพและเพื่อวัดปริมาณของราขาวจำแนกถูกต้องประมาณ 98.7%

บทสรุปผลงานวิจัยและบทความวิชาการที่สืบค้นโดยทางตรงซึ่งเกี่ยวข้องกับการประมวลผลภาพยางแผ่นทั้งสิ้นซึ่งพบว่าแนวคิดและมีวิธีการที่หลากหลายที่จะทำให้สามารถใช้การประมวลภาพเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลภาพซึ่งพบข้อสังเกตหลายข้อดังนี้

ข้อ 1 ภาพยางแผ่นมักถูกแปลงให้อยู่ในรูปแบบของภาพสีระดับเทา (Gray-Scale) ก่อนอาจเป็นการทำให้ประมวลผลได้งานเวลาเข้าสู่กระบวนการหรือขั้นตอนต่อไป และสุดท้ายก่อนที่จะได้ผลลัพธ์ภาพยางแผ่นนั้นมักถูกแปลงให้อยู่ในรูปแบบของภาพขาวดำเพื่อนับจำนวนจุดภาพซึ่งถูกใช้เป็นวิธีการในการหาพื้นที่

ข้อ 2 เนื่องจากอุปสรรคภาพยางแผ่นนั้นมีหลายอย่างไม่ว่าจะเป็นเรื่องความแตกต่างของสีและลักษณะของลายยาง โทนสีและความไม่สม่ำเสมอของสีทำให้ต้องให้ผู้วิจัยมักต้องใช้ค่าเฉลี่ยทางสถิติมาเป็นเกณฑ์ในการวัดและเปรียบเทียบค่าสีของจุดภาพ การหาค่าที่ใช้เป็นเกณฑ์หรือตัวแทนการใช้สุ่มค่าข้อมูลเพื่อทางสร้างข้อมูลทางสถิติ ซึ่งมีหลากหลายวิธีซึ่งสามารถนำไปใช้ได้

ข้อ 3 เกณฑ์การใช้ทดสอบและวัดประสิทธิภาพของการใช้วิธีการตรวจหาสิ่งที่สนใจนั้น มีทั้งวิธีการที่มีระบบระเบียบแบบแผน มีลำดับขั้นตอนของการกระบวนการและที่มาที่มีการเตรียมข้อมูลไว้ก่อนเพื่อใช้ในการวัดผลเปรียบเทียบ จนถึงการใช้ประสาทตาใช้การประเมินจากการสังเกตผลลัพธ์ว่าถูกต้องมากน้อยอยู่ในเกณฑ์ความพอใจระดับไหนกับการเห็นภาพผลลัพธ์เปรียบเทียบกับต้นฉบับ จึงทำให้เห็นได้ว่าตามนุษย์มีประสิทธิภาพที่จะใช้ในการตรวจสอบความถูกต้องได้

2.5 สรุป

สรุปเนื้อความในบทนี้นั้นได้กล่าวทั้งวิธีการคัดเกรดยางในปัจจุบัน มาตรฐานที่ใช้ประเมิน ของผู้ประเมินวิธีการสังเกต ที่ผู้ประเมินนั้นสังเกตซึ่งสามารถนำไปใช้และทำให้สามารถตั้งสมมุติฐานในการวิจัยวิธีการเดียวกับผู้ประเมิน จากลักษณะเด่นต่างๆ เช่น ราสีขาวฟองยางที่มีสีค่อนข้างขาวบนแผ่นยาง สิ่งสกปรกที่ปะปนนั้นมีสีดำ ลายยางนั้นเป็นลายที่มีลักษณะที่เป็นรูปเหมือนกัน

เทคนิคการประมวลผลภาพถูกนำมาใช้วิเคราะห์ภาพเพื่อหาส่วนประกอบในภาพที่เราสนใจ เทคนิคที่นำมาใช้ในการประมวลผลภาพนั้นมีความหลากหลายวิธีเพื่อแล้วแต่ว่าจะเลือกนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหาในการวิเคราะห์ภาพอาจได้ผลดีและอาจจะมีวิธีการที่ดีกว่าขึ้นอยู่กับเงื่อนไขซึ่งข้อมูลภาพนั้นสามารถนำมาเขียนกราฟฮีสโตแกรมและสามารถเลือกค่าเกณฑ์เพื่อใช้ในการประมวลผลภาพให้อยู่ในภาพแบบขาว-ดำ หรือที่เราเรียกว่า ภาพสองระดับซึ่งภาพในลักษณะนี้นั้นสะดวกในการประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ อย่างไรก็ตามการเลือกค่าเกณฑ์ที่เราเรียกว่า “Threshold” ช่วยทำให้สามารถทำให้ภาพชัดขึ้นก็จริงแต่เราจะพบปัญหาว่าเราจะเลือกค่าอย่างไรให้เหมาะสมกับภาพหรือเราจะมีกระบวนการขั้นตอนในการประมวลผลภาพอย่างไรเพื่อให้สามารถแก้ปัญหาที่เราต้องการได้ดี ค่าเกณฑ์ที่เหมาะสมทำให้สามารถนำเสนอเทคนิคในประมวลผลภาพแผ่นยางดิบในเบื้องต้นก่อนจะนำภาพไปใช้ในขั้นตอนคัดเกรดภาพแผ่นยางดิบแทนการคัดเกรดแผ่นยางดิบซึ่งเป็นการใช้เพียงภาพแผ่นยางดิบตัวแทนแผ่นยางดิบมาประมวลผล สำหรับวิธีการที่จะใช้ในการประมวลผลภาพนั้นสามารถนำภาพผลลัพธ์หลังการประมวลผลภาพมาใช้การเปรียบเทียบต้นฉบับกับตาคนซึ่งน่าจะเหมาะสมกับงานวิทยานิพนธ์นี้การตรวจสอบซึ่งกระบวนการและขั้นตอนของเทคนิคที่นำเสนอนั้นจะนำเสนอในบทที่ 3 โดยกล่าวถึงระเบียบวิธีการวิจัยซึ่งจะอยู่ในบทต่อไป